

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCOVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

„Železna garda“

Med velikonočnimi prazniki je tiskovni nad romunske vlade presenetil Evropo z uradnim poročilom, da je tako imenovana »Železna garda« pripravljal oborožen pohod na Bukarešto, da tamkaj odpravi sedanji režim, če potrebno tudi s silo. Policija pa, tako pravi uradno poročilo dalje, da je imela srečne roke, ker je zaroto »Železne garde« pravočasno odkrila, izvedla hišno preiskavo pri vodilnih osebnostih tega gibanja in končno obdržala v zaporih kakšnih 200 voditeljev, med njimi tudi vrhovnega kapitana Codreana. Med zaplenjenimi stvarmi se nahaja okrožnica, podpisana od Codreana, kjer vrhovni voditelj piše svojim podvodjem, da je nameraval delovati »Železne garde« za nekaj časa prekiniti, sam pa odpotovati v tujino, toda končno da se je moral vdati prošnjam svojih pristašev, ki so vztrajali pri tem, da je treba borbo nadaljevati. Borba se bo torej nadaljevala z nezmanjšano silo in on, Codreanu, bo ostal v deželi. V Bukovini je policija zaplenila neko drugo okrožnico, ki poziva legionarje »Železne garde«, naj si v najkrajšem času nabavijo uniforme in čakajo v pripravljenosti na povelje za pohod vseh legij na Bukarešto, kajti ura zmage se bliža. Na Sedmograškem je policiji prišla v roke še tretja okrožnica, ki poziva legionarje, naj vsi prisežejo, da bodo v bližajočih se bojih sledili poveljem vrhovnega kapitana Codreana brez ozira na svoje premoženje ali na svoje življenje. Na osnovi teh poročil, ki so bile okrepile še od strani upravnih oblasti iz raznih krajev države, je notranji minister Calinescu odredil obsežne hišne preiskave in aretacije vodilnih legionarjev ter ustavitve listov »Cuventul« in »Buna Bestire«, ki sta bili glasili »Železne garde«. Hišne preiskave so odkrile tudi nekaj orožja. Največje presenečenje pa je vzbudil ukrep vojne ministra s katerim je bil general Antonescu, vojni minister v vladi Oktavijana Goge in v prvi vladi patriarha Mirona Christa nenadoma upokojen ter poslan na počitnice v inozemstvo za dobo enega meseca, češ da je simpatiziral z »Železno gardo«. Opuščenih je bilo še nekaj tramvajskih uslužbencev v Bukarešti. S tem je bila zarota »Železne garde« zatrita, medtem ko se bo z zaprtimi 200 legionarji, med katerimi je tudi sam Codreanu, bavilo sodišče.

To je kratka vsebina velikonočne senzacije v Romuniji, o kateri listi ne prinašajo ničesar drugega, kakor golo uradno poročilo tiskovnega urada. Ker so tudi vse vesti, ki gredo čez mejo, pod najstrožjo kontrolo, tudi iz inozemskega časopisja za enkrat ni mogoče dobiti nobenih podrobnejših podatkov o tem dogodku, ki spada brez dvoma med najbolj zanimive notranjepolitične dogodke, odkar je romunski vladar ukinil staro demokratsko ustavo ter s pomočjo nove ustave sam osebnostno prevzel odgovornost za usodo Romunije tako v notranjem kakor v zunanjepolitičnem oziru.

»Železna garda«, ki se danes imenuje stranka »Vse za Romunijo« in se je ob ustanovitvi imenovala »Liga nadangela Mihaela«, topot ni prvič predmet nasilnih ukrepov romunskih vlad. Prvič je bila razpuščena pod vlado profesorja Jorge v marcu 1932, toda pojavila se je pod drugim imenom in jo je vlada Jona Duce v decembru 1933 zopet razpustila, kar je moral Duce plačati s svojim življenjem, ko je bil dne 29. decembra 1935 v Sinaji ubit od člana »Železne garde«. Pri volitvah je to gibanje nastopilo prvič v juliju 1932, ko so gardisti odnesli pet mandatov. Razpust pod Duco naraščanja članstva »Železne garde« ni ustavil in se je to gibanje razširilo predvsem med romunsko mladino, tako da je moral v septembru 1936 Tatarescu zopet udariti po njej, ko je izdal zakon o razpustu vseh vojaških organiziranih političnih skupin. »Železna garda« je na to slekla uniformo in se prelevila v stranko »Vse za Romunijo« in se širila dalje in kmalu zajela velik del mladine. Pri volitvah 1937 je Codreanu sklenil voliv. pakt z Maniujem, voditeljem kmetijske stranke in je odnesel skoraj pol milijona glasov, torej 18% vseh oddanih glasov ter postal voditelj druge največje politične stranke v Romuniji, ker je Maniujeva stranka postala najmočnejša. Z vlado Oktavijana Goge, ki je bila sestavljena na božič leta 1937 je kralj Karel hotel »Železni gardi« odvzeti veter iz jader, kajti Goga je navil nacionalistične strune in prevzel dober del Codreanovih gesel, toda Goga se je moral umakniti in »Codreanu je ostal sam na bojišču, zbirajoč okrog sebe najbolj smeli in najbolj nacionalno romunski del mladine. Z najnovejšimi ukrepi diktatorske vlade, ki je ukinila sploh vse stranke, je bila »Železna garda« udarjena že četrtrč in obstoja žal namen, uničiti jo s pomočjo zakona o zaščiti države z obtožbo veleizdajniškega delovanja.

»Železni gardi« so vedno očitali, da hoče uvesti v Romuniji fašistični režim po vzoru italijanskega fašizma in nemškega narodnega socializma. Dejali so, da stremi po popolni oblasti, ki jo želi nasloniti na vojaško in politično organizacijo brez katerekoli tako imenovane demokratske ustanove. Očitajo ji, da je popolnoma predana nemškemu vplivu, kar naj dokazuje tudi kljukasti križ na sinjem polju, ki si ga je izbrala za svoj znak. Sovražijo jo predvsem Judje, ker ima v svojem programu, da hoče Romunijo osvoboditi od židovskega oklepa. Zaenkrat je težko reči, v koliko so navedeni očitki upravičeni, ker »Železna garda« od sedaj ni nikoli imela priložnosti, da vsa svoja načela javno izpove in svoj program javno razvije. Iz raznih okoliščin, predvsem pa iz volivnega pakta s stranko dr. Maniua leta 1937, se da sklepati, da očitki fašističnih stremiljenj po italijanskem ali nemškem vzoru ne bodo povsem odgovarjali dejstvu, kajti dr. Maniu stoji na čelu stranke, ki je najčistejši izraz demokratskega mišljenja. Iz objavljenih gesel »Železne garde« pa sledi nadalje, da ona nikdar ni proglasila državo in državljana kot last nekega občestva, ki ga upravlja gotova politična skupina, marveč je Codreanu vedno naglašal nedotakljivost osebnostnih svoboščin in naravnih zakonov, ki čuvajo pravice človeške osebnosti in nieno lastnino. Codreanu je tudi

Ugodne posledice sporazuma med Rimom in Londonom

Vatikanskemu glasilu je porok mirnega evropskega razvoja

V kratkem se prično pogajanja med Francijo in Italijo

Rim, 20. aprila. »Osservatore Romano« beleži z zadovoljstvom diplomatsko delo med Rimom in Londonom na eni strani in srečni začetek Daladierove vlade na drugi strani. Glasilo svete stolice pravi, da je mednarodna napetost znatno odnehala in da velik ugled, ki ga uživa Daladierova vlada tako doma kakor v tujini, bistveno doprinese k čim popolnejši razjasnitvi mednarodnega obzorja. Če pomislimo, kako zelo so bila zapletena vprašanja, ki so našla svojo rešitev v italijansko-angleškem sporazumu, moramo videti v tem aktu delo, ki je bilo navdihnjeno od največjega zaupanja in najboljše volje, da se evropski mir ohrani in utrdi, ker drugače bi ne prišli nikoli do tako temeljite prijeteljske rešitve. »Osservatore Romano« pravi nato, da je zaradi tega omogočen tudi sporazum med Rimom in Parizom, ki bi se bil še pred nekaj dnevi smatral kot prazna utvara. Vsi krogi smatrajo, da je vlada gospoda Daladiera najboljše jamstvo, da se tudi ta zadeva srečno uredi. »Osservatore Romano« nazadnje ugotavlja, da je tudi Berlin zelo simpatično sprejel novo francosko vlado, tako da ni prazno upanje tistih, ki verujejo v splošni evropski sporazum.

»Havasov« dopisnik poroča iz Rima, da bo med Italijo in Francijo prišlo najprej do izmenjave pisem, ki bodo uredila vsa vprašanja med obema državama. Po izmenjavi pisem bo prišlo šele do tehničnih pogajanj za sklenitev končne pogodbe, ki pa v političnem oziru ne bo prinesla ničesar novega.

Praga, 20. aprila. AA. (ČTK.) Vsi češkoslovaški listi posvečajo kar največjo pozornost dvema važnim mednarodnim dogodkom: britansko-italijanskemu dogovoru in češkoslovaškemu priznanju italijanskega imperija. Glede priznanja italijanskega cesarstva izrekajo češkoslovaški listi svoje največje zadovoljstvo, in tudi levičarski listi priznavajo, da je razvoj dogodkov moral pripeljati do tega koraka. »Venkov«, glasilo republikanske agrarne stranke, piše, da se je češkoslovaški narod sicer udeležil sankcij proti Italiji, a le nerad in da je zmerom pojmoval življenjske potrebe italijanskega naroda. Sklep češkoslovaške vlade se krije z 20 letnice ustanovitve češkoslovaške legije v Italiji. Tako je Češkoslovaška pokazala hvaležnost cesarju in kralju ter italijanskemu narodu.

Roosevelt pozdravlja dvostranski pogajanja

Washington, 20. aprila. AA. (DNB.) Ob podpisu sporazuma med Italijo in Veliko Britanijo je Roosevelt rekel časnika: »Ameriška vlada zelo simpatično sprejema ta sporazum, ker dokazuje, kako dragocena so dvostranska pogajanja.« Diplomatski krogi menijo, da pomeni ta izjava Rooseveltovo brdilo realističnim politikom, po drugi strani pa naglašajo, da te izjave ni treba razlagati tako, da bo sedaj tudi USA sklenila enako pogodbo po britanskem zgledu.

Ni ovire za francosko-italijanski sporazum

London, 20. apr. e. Londonski listi pozdravljajo soglasno začetek pogajanj med Francijo in Italijo. Po vesteh iz Rima, se bodo pogajanja začela v četrtek. Pogajanja bodo zaključena še pred zasedanjem Sveta Zveze narodov v Ženevi. V Londonu mislijo, da bodo pogajanja brez težav. Politične ovire za sporazum sploh ni nobene, ker je treba urediti samo vprašanje tehnične značaja. Zanimivo je, da je danes Edenov list »Yorkshirepost« objavil uvodnik, ki pozdravlja začetek pogajanj med Italijo in Francijo. Uvodničar poudarja, da bo sporazum med Italijo in Veliko Britanijo lahko izpolnil sporazum med Francijo in Italijo posebno v vprašanjih, ki se tičejo Španije.

Letalska oborožitev Francije

Pariz, 20. aprila. b. Letalski minister La Chamberie je izdelal obširni načrt za letalsko oborožitev Francije. Po tem načrtu bo vlada naročila pri domačih tovarnah letal 1000 aparatov najmodernejšega tipa, ki so bili preizkušeni zadnje mesce in so se dobro obnesli. Cilj francoskega letalskega ministra je, da ustvari v Franciji v najkrajšem času 2000 letal močno letalsko brodogrsko. Aparati ne smejo biti starejši od dveh let.

Stavke v Ameriki

Newyork, 20. aprila. b. V ameriški avtomobilski industriji se spet opažajo spori, ki lahko dovedejo do splošne stavke. Delavci hočejo spet stavkati in zahtevajo, da industriji v celoti izpolnijo obljube, ki so jih dali v zadnji stavki. Delavstvo predvsem zahteva, da se priznajo zaupniki delavskih organizacij, da se ne namerajajo delavci, ki niso člani teh organizacij itd. Vzporedno a pričakovano stavko delavstva avtomobilske industrije pa se je pričela širiti tudi stavka prometnega delavstva, predvsem šoferjev in železničarjev. V Flyntu stavka okrog 6000 delavcev, s katerimi so solidarni tudi vsi ostali delavci, ki se pripravljajo na stavko. V Rochestru je ustavljen ves promet zaradi stavke šoferjev, ki zahtevajo boljše plače in izboljšanje delovnega časa. V Kaliforniji že teden dni ne delajo delavci v tovarni avtomobilov, ki je poprej izdelala 700 voz tedensko, zdaj pa jih samo še 3.

Pomorski oborožitveni program USA

Washington, 20. aprila. b. Ameriški senat je odobril velik pomorski oborožitveni program, katerega izdatki znašajo 1.156.000.000 dolarjev. Program določa gradnjo 4 linijskih ladij po 45.000 ton, od katerih bo vsaka stala 90 milijonov dolarjev, dalje 46 drugih vojni ladij, 2 nosilca letal, 26 manjših križark in 950 vodnih letal.

Težke žrtve potresa v Turčiji

Nad 200 mrtvih, 10 vasi porušenih

Ankara, 20. aprila. AA. (Anatolska agencija poroča): Včerajšnji potres je bil posebno hud v okolici mesta Kirsekirja; porušil je več vasi, 200 ljudi je našlo smrt, več tisoč jih je pa brez strehe. Vlada je ukrenila vse potrebno, da bo pomagala prizadetim prebivalcem. Sinoci ob 1.15 so v Ankaru ponovno občutili potres; trajal je 12 sekund. Njegovo središče je bilo v isti pokrajini.

Istanbul, 20. aprila. b. Podrobnosti, ki prihajajo v turško prestolnico in v druga turška mesta o potresu, so vedno strašnejše. Doselej poročajo, da je potres zahteval nad 200 smrtnih žrtev, ogromno število pa je ranjenih. Zveze s posameznimi turškimi mesti so še vedno pretrgane in ni znano, koliko smrtnih žrtev je zahteval potres in kakšno škodo je napravil. V Ankari se je porušilo več blokov zgradb ter izpod razvalin vsak trenutek potegnejo kakega mrtvega. V mestu se vedno vala velika zmeda.

Carigrad, 20. aprila. AA. Objavljeni so podatki o tem, koliko ljudi je bilo mrtvih o priliki zadnjega potresa v Anatoliji. Poročajo, da število mrtvih znaša 200. S tem potresom je bila med vsemi pokrajinami najbolj prizadeta Kirsekir, kjer se je porušilo 10 vasi. Ta katastrofa je silovito učinkovala po vsej Turčiji.

Voditelj „Železne garde“ obsojen

Codreanu bo v zaporu čakal novega procesa

Bukarešta, 20. aprila. V torek dopoldne se je začel in tudi končal proces zoper Kornelija Codreanu, ki je bil obtožen napada na ministra Jorgo. Vojno sodišče je najprej odklonilo predlog obrambe, naj se proces odloži, da bi se mogle zaslišati razbremenilne priče, katere danes niso na voljo. Nato je govoril zagovornik, ki je dejal, da Codreanu ni napadel Jorgo kot ministra, ampak kot privatno osebo in časnika. Po govoru državnega pravdnika se je vojno sodišče eno uro posvetovalo, nakar je Codreanu obsodilo na šest mesecev ječe, 8000 lejev odškodnine in na 6000 lejev sodnih stroškov. Codreanu so zvečer odpeljali v vojaško ječo, kjer bo čakal na proces zaradi vstaje.

javno izpovedal, da je njegov pokret zrasel iz krščanskih temeljev, ki se jim ne odreka. Nas borba okrog »Železne garde« v Romuniji zanima le v toliko, v kolikor je to gibanje važen činitelj v notranjepolitičnem razvoju naše sosedne in zavezniške, ki ga kot prijateljsko razpoloženi opazovalci zasledujemo od daleč. Ne moremo pa se odreči vtisu, da so v ozadju tega boja druge sile, ki so na tem interesirane, da ta pokret ne pride do veljave in do oblasti. V prvem redu je to židovski kapital, domači romunski in inozemski, ki mu je po besedah Oktavijana Goge Romunija vse preveč zasuznjena, ki se boji za svoj plen in ki se z vsemi silami in z vsemi sredstvi upira, da bi preprečil, da bi Romunija v pravem pomenu besede postala last Romunov. Če bomo v tej luči zasledovali dogodke v Romuniji, se bomo najlažje izognili nevarnosti, da bi njene zunanje in notranjepolitične prilike kdaj oresojali pristransko in krivično.

no napravil velik vtis na romunsko javnost. Gre za pismo, ki ga je Codreanu poslal Stelescu, članu Železne garde, po umoru predsednika vlade Duca. Iz tega pisma se vidi, da je Codreanu vedel o nameravani umoru. V pismu poudarja, da se mora Železna garda posluževati terorističnih sredstev. — Kakor je znano, so Stelescu malo pozneje obdolžili člani Železne garde izdajstva.

Tudi proti dr. Maniuiu...

Bukarešta, 20. aprila. AA. (Havas.) Oblastva so prepovedala list ljudske kmetijske stranke »Romania Nova«. List je izhajal v Cluju in je bil osebno glasilo dr. Maniuija.

Bukarešta, 20. Uradni komunikacije objavljajo, da je kralj Karel zbolel na influenco. Temperatura 38, žila 84. Kralj bo moral nekaj časa prebiti v postelji. Splošno stanje je zadovoljivo.

Tiralica za Otonom Habsburškim

Dunaj, 20. aprila. AA. DNB. Kakor objavljajo listi, je bila sedaj izdana tiralica za Otonom Habsburškim, ker je osumljen, da je v marcu zagrešil veleizdajstvo.

Neljub dogodek v Pragi

Praga, 19. aprila. AA. (ČTK.) Danes dopoldne so razbili okno v vili Andorja Henka, svetnika nemškega poslanika v Pragi. Veeč ob je vrglo kamenje v okno te vile, na kateri je visela zaradi neke intimne svečanosti nemška nacionalna zastava z barvami rajha in a kljukastim križem. Zastava se je videla z ulice. Policija je takoj uvedla preiskavo in je doslej aretirala sedem oseb. Policija nadaljuje preiskavo, da izsledi še morebitne ostale krivce. Visok uradnik češkoslovaškega zunanjega ministrstva je danes odšel na nemško poslanstvo in izrekel poslaniku obžalovanje zunanjega ministrstva zaradi incidenta, ter mu zagotovil, da bodo krivci kaznovani po zakonu. Listi, ki danes popoldne prinašajo vest o tem incidentu, krivce odločno obsojajo.

Za promet Trsta

Trst, 20. aprila. c. Dopisnik »Timesa« poroča: V Trstu potrjujejo, da bo nemška vlada dovolila, da se ena tretjina avstrijskega izvoza še naprej usmeri preko Trsta.

Premikanje čet po bojiščih Daljnega Vzhoda

Sanghaj, 20. aprila. b. Zaradi neugodnega položaja japonskih čet na jugu v pokrajini Santung je japonsko vrhovno poveljstvo odredilo, da se tja pošljejo v najkrajšem času močni oddelki razpoložljivih vojni sil. Za okrepitev na fronti pri Sučovu so določene štiri divizije v moči 100.000 mož, ki so že krenile na pot. Ena divizija je bila prepeljana z lad-jami v Cingčav, odkoder bo šla peš proti Cingčavu in od tam na Lingciu. Ostale tri divizije pa korakajo peš ob progi Cinan-Sučov. V tukajšnjih nevarnih in vojaških krogih računajo sicer z velikim odporom Kitajcev, dvomijo pa, da bi se mogli uspešno upirati dobro oboroženim in motoriziranim japonskim enotam. Po vesteh iz Šansija se opaža v tamkajšnjem vojnem področju veliko gibanje kit. čet.

Japonski ognjenik bruha

Tokio, 20. aprila. AA. (DNB.) Današnji izbruh ognjenika Asami severozahodno od Tokia, je najhujši izbruh v zadnjih petih letih. Trajal je pol ure; silni tok lave je zažgal velik gozd.

Zagrebska vremenska napoved. Vetrovno in oblačno.

Zemunska vremenska napoved. Spremenljivo vreme. Pretežno oblačno z nekaj snega tu pa tam. Toplota bo še padla, posebno ponoči. Mrz bo pritisnil v severnih krajih in v gorskih predelih.

z boljševiske „oblju bljene dežele“

Preganjanje inozemskih komunistov v SSSR

V švicarskem listu »Vaterland« je bivši sovjetski konzularni uradnik A. Rudolf napisal članek, ki ga zaradi njegove zanimivosti v glavnem ponatiskujemo.

Ni se tako dolgo, pravi pisec, ko so inozemski delavci, posebno pa »specialisti«, inženirji, tehniki, arhitekti itd. v sovjetski državi v vsakem pogledu izjemno stališče. Dobili so najboljša stanovanja, boljše hrano in so si tudi sicer lahko več dovoljevali kakor sovjetski državljani. Kritične opombe, za katere je navadni sovjetski državljani prišli pred puške ali vsaj v ječo, jim je oblast obzirno odpustila.

Vzroki za tolerantnost sovjetske uprave so bili različni. Iz strankarske solidarnosti so boljševiski bili do inozemskih komunistov obzirni, na drugi strani pa so potrebovali specialiste za gospodarsko delavnost in za vodstvo obratov.

Toda že v početku l. 1934 se je položaj pričel spreminjati. Brezposelni komunisti raznih dežel, ki so se zaupljivo obračali na »edino deželo sveta«, ki je likvidirala brezposelnost, so morali na svoje veliko presenečenje slišati, da jih sovjetska ne potrebuje. Razen nekaj strokovnjakov v strojni tehniki je od tega leta dalje komaj kak inozemski komunist v sovjetski državi mogel dobiti službo.

S tem vzporedno pa so boljševiski pričeli odpravljati privilegije, ki so jih do takrat uživali inozemci, zaposleni v sovjetski industriji. V pogodbah so najprej črtali tako imenovano valutno klavzulo, pod katero so do tedaj sorodnikom teh delavcev v inozemstvu izplačevali neko gotovo vsoto v tuji valuti. Potem so jim sovjetski odvzeli pravico do cenejše in boljše prehrane, kmalu nato pa so jih kot znak očitnega nezaupanja pričeli odstranjevati iz vseh obratov, ki so posredno ali neposredno bili v zvezi z dobavami za vojsko. Zgodilo se je tudi, da ti odpusteni delavci niso dobili več novega dela in da je nastopil nov pojav v sovjetski: nezaposleni inozemci.

Ta pojav nikakor ni bil le posledica znane zanikarnosti birokratičnega aparata. Inozemskim specialistom in komunistom so hoteli boljševiski s kolonom namigniti, da store prav, če zapuste sovjetsko. Naslednje odredbe proti inozemcem so bile že bolj jasne. Oblasti so večini od njih izjavile, da bodo le tistim dovolile nadaljnje bivanje v sovjetski, ki bi bili pripravljeni sprejeti sovjetsko državljanstvo, kar pomenja, kakor znano, isto, da dočimni ne bo mogel iti več v inozemstvo.

Le malo jih je bilo, ki so se upali temu pritisku ustaviti. To so bili le brezstrankarski specialisti, ki so upali, da bodo pri izoblikanju svetovne konjunkturo tudi v svoji domovini dobili delo. Toda med številnimi političnimi emigranti, zlasti med komunisti in socialisti, pa jih je bilo le prav malo, ki so si upali odkloniti sovjetski poziv. Vsi drugi, ki po večini itak niso imeli nobenega inozemskega veljavnega potnega lista, pa so dobili sovjetske papirje. S tem pa so sovjetske oblasti dobile proste roke, da postopajo z inozemskimi državljani na enak način, kakor so do tedaj postopali z domačimi državljani.

Do tega časa se je le redko primerilo, da bi oblasti aretirale kakšnega inozemskega komunisto. Vse to pa se je popolnoma spremenilo po umoru Kirova, ko je izbruhnil najbolj brezobziren teror. Z tedaj so bili aretirani skoraj vsi v sovjetski živčeli nemški pisatelji in žurnalisti. Med drugim Brandt, Erich Müller, Schmückle, Demolski, Gles, ki je v Nemčiji vodil organizacijo komunistične rdeče milice, Rogala, bivši tajnik komunističnega voditelja Thälmann, urednik nemškega komunističnega dnevnika v Leningradu, Lass, ki je vodil komunistično propagando za Nemce v inozemstvu, in še veliko, veliko drugih.

Toda ta teroristični val ni bil nič v primeri s strahotami, ki so jih bili v zadnjih mesecih deležni inozemski komunisti. Na stotine jih je bilo

pod pretvezo, da so »strokisti« in »špijoni«, vrženi v ječe, pri čemer niso delali razlike med tistimi, ki se sprejeli sovjetsko državljanstvo, in onimi, ki so imeli še veljavne inozemske potne liste. Posebno slabo so odrezali avstrijski socialisti demokrati, ki so se svojčas zatekli v sovjetsko. Domača vse so polovili in jih spravili v koncentracijska taborišča na Karelju, kjer jih čaka počasna smrt v ledu in lakoti. Kakšnih 50 teh socialno-demokratskih emigrantov je imelo še to srečo, da so jih z neko ladjo poslali v Stockholm in na ta način samo izgnali iz sovjetske. Nekaj pa se jih je rešilo na avstrijsko poslaništvo v Moskvi in ti so prosili, naj jih pošljejo v Avstrijo, pa čeprav jih doma čaka ječa. Ker so agenti GPU oblegali poslaništvo, so se ti siromaki toliko časa skrivali po kletah poslaništva in sekali drva ter opravljali druga dela, dokler niso bile formalnosti urejene in so kot avstrijski državljani mogli domov v Avstrijo.

Po španskih bojiščih
Ves levi breg Ebra v rokah Franca

Armada generala Franca je zavzela manjšo polovico mesta Tortose, ki leži na desnem bregu reke Ebro, ki prereže mesto v sredini. Rdeči so razstrelili vse mostove, ki vežejo to polovico mesta od polovice, ki leži na levem bregu Ebra. Reka, ki je zelo široka in na tem mestu široka nad 200 metrov, je zaenkrat neprehodna. Ker je nacionalna artiljerija in letalstvo odpor rdečih tudi na levem bregu popolnoma zlomilo, bo nacionalna armada zavzela tudi levi del mesta, kakor hitro bodo zgrajeni zasilni mostovi.

Borba za Tortoso je trajala od začetka Francove ofenzive vzdolž reke Ebro 40 dni. Zavzeti bi jo morala italijanska legija pod poveljstvom generala Bertija. Ta legija šteje tri divizije, in sicer »Frece nere«, »Littorio« in »23. marzo«. Legionarji so naglo napredovali in se junaka bili ter dospeli pred Tortoso že pred tednom dni, so se pa morali zaradi trdovratnega odpora rdečih ustaviti in se umakniti do Cherte. Legionarji, ki so težko prenašali okolnost, da so se po zmagovalnem prodiranju morali ustaviti ter se umakniti, potem ko so prehodili 200 km pola, so se te dni odločili za končni naskok. Italijanska legija je prodirala na Tortoso v sredi, na desnem krilu pa so bili brabari Navarci pod generalom Valino. Generala Bertij in Valina sta dala istočasno povelje za naskok na sovražnika, ki je branil Tortoso, oziroma desni breg reke Ebro z divijim junastvom. Legije so prodirale v motoriziranim stanju s tanki, močno artiljerijo ter na strašno slabih potih obse vrhove Sierra de Montenegro in 18. t. m. zjutraj zagledale Tortoso. Postavil se jim je nasproti znani rdeči armadni zbor »Lister«. Vnela se je ogorčena bitka, v kateri so rdeči podlegli, ker so imeli proti sebi v sredini italijansko legijo, na desni Navarce, na levi pa galicijske čete, ki so bile tudi poslane v ta napad. »Lister« je moral zapustiti desno polovico Tortose in je po umiku na levo stran uničil vse mostove.

Prvi so vdrlj v mesto Italijani ob 18.50 zvečer. Ker so rdeči pustili na desnem bregu oddelke, ki so morali braniti vsako ped zemlje, so morale nacionalne čete celo nedej od ranega jutra čistiti česte z noži in bombami. Mesto je zdaj popolnoma mirno, ker so vsi rdeči bramborje pobili, civilnega prebivalstva pa v mestu sploh ni, ker se je moralo do zadnje duše umakniti na levi breg reke. Na levem bregu rdeči milničniki rušijo in plenijo ter odhajajo na obrambno črto v smeri proti Taragoni, ki je zdaj cilj nacionalne armade.

Niso pa imeli vsi take sreče. Ustreljena je bila Zenzi Mühsam, vdova znanega nemškega komuniste Eriha Mühsama, ki je umrl v nekem nemškem koncentracijskem taborišču. V Sibirijo je bil pregnan Remmele, eden izmed vodilnih članov nemške komunistične stranke. Ustreljen je bil Kurt Sauerland, glavni teoretik nemškega komunizma. Ustreljena je bila nemška igralka Karola Reher, vdova znanega pisatelja Klubunda. V koncentracijsko taborišče na Severno morje je bil poslan Ludvik Maglar, bivši voditelj madžarske sekcije pri Kominterni. Pač pa so boljševiski dobesedno »likvidirali« celotni osrednji odbor poljske komunistične stranke, ki se je zatekel v sovjetsko. Ustreljeni so bili Valedski, ustanovitelj poljske komunistične stranke, in trije vodilni člani izvršilnega odbora: Bronkowski, Sosnowski in Krasnaja, vdova starega boljševiskega Krasnaja.

Begunci in izgnanci, ki se sedaj pojavljajo v Skandinaviji ter tudi na Češkoslovaškem, v Franciji, Belgiji in na Holandskem, so tako preplašeni, da od njih ne morete zvedeti resnice. Vsi se boje pred maševanjem tajne komunistične črke, ki tudi na zapadu deluje. Pa tudi če vam kaj povedo, vedno z drhtečim glasom prosijo: »Samo ne imejte mojege imena, kajti pri odhodu so nam zagrozili, da bo njih roka zadela »izdajalce« tudi izven sovjetskih meja. Toda vsi ti so pa temeljito ozdravljeni od iluzije o »domovini vseh delavcev«.

Okrožno sodišče v Murški Soboti ustanovljeno

Belgrad, 20. aprila. m. Z današnjim dnevom stopi v veljavo zakon o osnovanju novih okrožnih in okrajnih sodišč. V Sloveniji se ustanovi novo okrožno sodišče v Murški Soboti, ki bo začelo posloovati 1. junija. Vendar ostanejo vsi civilnopravni spori na ozemlju, ki se prideli novemu okrožnemu sodišču v Murški Soboti, še nadalje pri okrožnem sodišču v Mariboru, dokler se ti spori ne končajo. Vse ostale civilnopravne stvari z navedenega področja pa mora mariborsko okrožno sodišče izročiti s 1. junijem 1938 novemu okrožnemu sodišču v Murški Soboti. Kazenskoppravne stvari s tega ozemlja ostanejo še nadalje pri mariborskem okrožnem sodišču, če je obtožnica že vložena. Če pa obtožnica še ni vložena, se izročijo ti kazenskoppravni predmeti novemu okrožnemu sodišču v Murški Soboti. Mariborsko državno tožilstvo bo prav tako izročilo s 1. junijem 1938 vse nekončane predmete novemu državnemu tožilstvu v Murški Soboti. Sodni episi pa ostanejo še nadalje pri okrožnem sodišču v Mariboru in tamkajšnjem arhivu in se bodo izročili novemu sodišču samo tedaj, če jih bo novo sodišče zahtevalo. Ustanovitev okrožnega sodišča v Murški Soboti se bo odložila na poznejši čas samo tedaj, če bi se do 1. junija t. l. ne mogli najti v Murški Soboti primerni prostori.

Sprejemi pri dr. Stojadinoviču

Belgrad, 20. aprila. AA. Danes je predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović sprejel v svojem kabinetu v zunanjem ministertvu ameriškega poslanika Charlesa Blissa in dr. Aleksandra Beliča, predsednika srbske znanstvene akademije. Opoldne je sprejel bolgarskega poslanika Ivana Popova. Državnik sta pri tej priložnosti izmenjala ratifikacijske listine pogodbe o zaščiti, čuvanju, popravilanju in ponovnem postavljanju obojnih kamnov in drugih znamenj, ki kažejo mejno črto med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Bolgarijo, dogovorjeno v Sofiji 9. novembra 1935. Zatem je sprejel Milijo Veljkoviča, predsednika trg. sodišča, Miljutina Stanojloviča, ravnatelja Belgrajske zadruge, dr. Dragana Protića, kabinetnega šefa zun. ministertva in dr. Jovana Ružiča, šefa pravnega oddelka želez. ravnateljstva. Delegacija je predsedniku sporočila, da sta ga upravnj in nadzorni odbor S. K. »Jugoslavije« oglasno izvolila za častnega predsednika glede na njegove velike zasluge na športnem polju.

Novi reis-ul-ulema

Sarajevo, 20. aprila. m. Danes ob 10 dopoldne so se zbrali na sejo voljni upravičenci za volitev novega vrhovnega verskega poglavarja jugoslovanskih muslimanov. Seja je trajala do 12.30. Po seji je bilo objavljeno, da so dobili: Fahim Spaho 18 glasov, Ahmed Burck 12 glasov in Muhamed Tafo 8 glasov. Izmed teh treh kandidatov bo kraljevsko namestništvo enega imenovala za novega reis-ul-ulema.

Sneg na jugu države

Belgrad, 20. aprila. m. Danes je vso noč in tudi dopoldne v Belgradu snežilo. Poročilo o snežnih zametih prihajajo iz južne Srbije, Bosne, Sandžaka, Gorskoga Kotarja, Hercegovine in Primorja. Snega je zapadlo v Belgradu do 10 cm. Okoli poldneva je prenehalo snežiti in se je polagoma zjasnilo.

Osebnosti

Belgrad, 20. aprila. m. Prestavljen je iz Mostarja za višjega kontrolorja na postajo Rakkeč želez. uradnik 6. skup. Perhavec Alojzij. Napredoval je v 5. skup. dr. Pipan Rudolf, tajnik ministertva za gozdove in rudnike v 6. skup. Upokojen je načelnik proračunskega oddelka v finančnem ministertvu Milan Ostojič, uradnik 3. skup. 1. stopnje. Njegov naslednik še ni imenovan.

Livorno, 20. apr. AA. (Stefani) Jugoslovansko pomorsko odposlanstvo je obiskalo danes dopoldne ladjedelnico Terni, pomorski muzej Orlando, pomorsko akademijo, višji inštitut italijanskega pomorstva in šolo za rezervne častnike. Jugoslovansko zastopstvo se je po tem svojem obisku najpogostneje izrazilo o omenjenih italijanskih ustanovah. Izrazilo je tudi svojo pohvalo nad organizacijo in disciplino po omenjenih šolah.

II. obrambni zbor
ljubljanskega sokolstva

Ko smo pred prazniki objavili tajno okrožnico ljubljanske sokolske župe, ki kliče vse članstvo, narasčajo, deco in pripadnike na II. obrambni zbor sokolstva, je v resnih krogih slovenskih Sokolov zavržalo. Niso pričakovali, da je slovenski Sokol prišel že tako daleč, da za izvedbo svoje ideje pripravlja neke tajne akcije, s katerih zunanji učinki kani — kakor je videti — javnost lepega dne presenetiti. Stari, preizkušeni Sokoli, ki se nikdar niso umikali v noč, niti takrat ne, ko je bila misel slovenskega sokolstva v vseh vrhovih avstrijske države zasovražena, so se ob tej okrožnici izpraševali, čemu je danes tega treba, čemu je danes za izvedbo Tyrkševih načel treba tajnih priprav, danes, ko je tudi slovenski Sokol ob vsaki priliki deležen najvišjega priznanja s strani države, saj je del državne organizacije, katere član je predsednik vlade, ministri in drugi odličniki, in v katere vrhovnem vodstvu je Slovenec br. Engelbert Gangl, katere člani so tudi senatorji br. dr. Kramer, br. Ivan Pucelj, mnogo poslancev itd., in ki ima vsak čas na razpolago dnevno glasilo, ki se ponaša, da je največji dnevnik na Balkanu? V tej dobi, ko ima toliko stoletij zaničevano slovanstvo na Balkanu svojo reprezentantno in varuha v jugoslovanski državi, ki je v proračunu za leto 1938-39 namenila sokolski organizaciji 6 milj. din, od katerih je gotovo tudi slovenski Sokol zaradi tolikih zastopnikov v vodstvu deležen znatnih vsot, ko je pri podporah iz banovinskega proračuna v znesku 260.000 din poleg »sportnih organizacij ter treznostnega pokreta« na prvem mestu omenjeno sokolstvo, ko vse stopnje oblasti finančno in upravno omogočajo tudi slovenskemu Sokolu, da prispeva svoj delež za dosego sokolskega smotra — in se vse to javno razglasa in razpravlja — pa ljubljanski Sokol tajno pripravlja prireditve, na kateri naj se na znamenje gorečih grmad zbere 13.000 otrok in odraslih! To je presenetilo vse, ki poznajo ustroj sokolske organizacije in vedo, da po pravilih ni tajen in da nima takih namenov, da bi njihovo izvedbo moral tajno pripravljati. In to je že drugi tak »obrambni zbor« ljubljanskega sokolstva! Proti komu se ljubljanski Sokol tako tajno brani?

Ljubitelje sokolstva, ki so v tej organizaciji vztrajali in njej dali najbolj idealne moči, je presenetilo tudi to, da so na znamenje gorečih grmad dolžni iti na tajni kraj »obrambnega zbora« vsi člani in članice, pripadniki in pripadnice do 60. leta starosti, saj je bil vendar Sokol doslej na glaslo kot mladinska organizacija! Proti komu kliče ljubljanski Sokol 60-letne starčke na »ob-

rambni zbor«? Na to vprašanje si javnost ne ve točnega odgovora, sluti pa, da ljubljanski Sokol boče doseči nekaj važnega, morda odločilnega, kar pa je vendar take narave, da dopisovanje v pripravah niti državni pošti ne zaupa, ki vendar prepelje in prenese nešteto važnih pošilk. Ljubljanski Sokol, oziroma Sokolska župa Ljubljana, pa pravi: »...ne po pošti.« Ko bi bila to nekdanja avstrijska pošta, bi bilo, to s strani slovenskega sokolstva razumljivo že iz razloga, da blagajni slovanstvu sovražne države ne da zaslužiti, tako nezaupanje do jugoslovanske poštnice uprave s strani slovenskega dela Sokola kraljevine Jugoslavije pa je stari Sokolom, ki so v jugoslovanski državi videli uresničenje svojih sanj, nerazumljivo. Mučno se izprašujejo: »Le kaj si ta slovenski Sokol v Jugoslaviji dopisuje, da pravi: ne po pošti?« Vsi prijatelji sokolstva so pa doživeli največje razočaranje s tem, da ljubljanska sokolska župa šele sedaj poziva svoja društva in čete, da si morajo do znamenja z gorečimi grmadami — pričakovati jih je treba začeti s 29. aprilom — nabaviti »državno trobojnico, če je še nimajo!« S tem ljublj. sokolska župa sama priznava, da nekatera njena društva in čete še nimajo državne zastave! Po tolikih letih Jugoslavije in Sokola kraljevine Jugoslavije!

Vse to so okoliščine, ki udeleževanja slovenskega sokolstva, ki jih iz pravil in iz javnosti dostopnega slovanstva o sokolstvu ni mogoče razbrati, kakor tudi ne brezobzornosti, ki jo sedaj slovenski Sokol s pisano in govorno besedo oznanja in širi. Zato resnejši sokolski rod stoji pred uganko, odkod je v slovenskega Sokola zašel ta nevičehi duh. Namesto odgovora pa samo — molk in tajne priprave za »obrambni zbor«. Da ljubljanski Sokol slovaško in kasneje splošno slovaško pesem »Hej Slovanci, ki so jo v dobi Živkovicevega režima orožniki preganjali z nasajenimi bajoneti in so jim pri tem pomagali tudi člani sokolskih društev, proglašajo za sokolsko himno, je proti vsem tem okoliščinam prava šala in malenkost, le znamenje, da slovenski Sokol s časi izpreminja tudi svoja gesla. Kdo bo usodnejša stranpota slovenskega sokolstva razložil? Te tajne »obrambne zbornice, nezaupanje državnemu poštnemu prometu, tako pozno nabavljanje državnih zastav in še brezobzornost, ki vse to nesokolsko delo prevečava!« To nesoglasje med sokolskimi pravili in delom slovenskega Sokola so voditelji slovenskega sokolstva dolžni pojasniti, ker je Sokol kraljevine Jugoslavije državna, od države finančno vzdrževana organizacija, slovenski Sokol pa kot celota član te organizacije!

Po reki se valijo trupla in ogromna množina ruševin. Galicijski zdaj zasedajo ves desni breg reke do morja, tako da gre zdaj fronta Francove armade točno ob desnem bregu Ebra od njegovega ustja na sever proti Leridi in Balagueru ter potem po rekah Segre in Aran do tam, kjer se stika francoska in španska meja ter meja republike Andore. Na tistem kraju so zavzeli stražo na pirenejskih prelazih že vojak generala Franca.

Neapelj, 20. aprila. Včeraj je priplula v pristanišče bolniška ladja »Aquila«, ki je imela na krovu 640 ranjenih in bolnih italijanskih legionarjev, ki se borijo na španski fronti. Sprejem je bil veličasten. Ranjence je sprejela godba neapeljske armadnega zbora, čete garnizije in fašistične milice. Na čelu je bil general Russo kot zastopnik prestolonaslednika Umberta, piemontskega princa. Ljudstvo je ranjence obiščalo s cvetjem.

Salamanca, 20. aprila. AA. Poročilo nacionalističnega poveljstva: Včeraj so legionarji nadaljevali prodiranje v odesku Tortose in so počistili vso to pokrajino. Navarske brigade pa nadaljujejo čiščenje južno od Tortose. Zavzele so Sanjen, San Carlos in Alfaqes, kjer so republikanci zažgali mnogo hiš. Galicijski oddelki so prodrli več kilometrov in pustili za seboj Penicolo in Santo Madaleno. (Penicola leži 15 km južno od Bencarla na morskem obali.)

Klevetanje francoskega lista zavrnjeno

Belgrad, 20. aprila. m. V zadnjem času je opozicija širila po vsej državi, posebno pa še v Sloveniji, vest, da je »Giornale d'Italia« prinesel članek, v katerem je trdil, da je jugoslovanska vlada obljubila Italiji, da bo uvedla v Jugoslaviji fašistični režim. Pariški tednik L'Europe Nouvelle objavlja to kleveto ter citira dozdnevni članek. »Giornale d'Italia« z največjo ogorčenostjo izjavlja, da tak članek ni bil nikdar objavljen, temveč da je od začetka do konca izmišljen zato, da bi se kvarili dobri odnosi med Jugoslavijo in Italijo. To mistifikacijo francoskega lista »L'Europe Nouvelle« oboja vsa jugoslovanska javnost z največjim ogorčenjem. Današnja »Samouprava« piše, da se francoski tisk pred Anschlussom Avstrije ni nikdar posluževal podlih metod mistifikacije pri obračunavanju z dozdnevnimi nasprotniki. Sedaj se je prvič zgodilo, da je francoski list hotel mistificirati javnost. Posebno žalostno pa je, da ta list izhaja v neposredni sosesčini Quai d'Orsay.

Ljubljana, 20. aprila.

Letošnjo svetosavsko nagrado češkoslovaškega prosvetnega ministertva je dobil g. Mirko Hrovat, ki je napisal zelo lepo razpravo: »Osnove Masarykove filozofije«.

Mednarodni šahovski turnir

Ljubljana, 20. aprila.

V devetem kolu je že popoldne prišlo v šestih partijah do odločitve. Prva sta končala svojo partijo Vasja Pirc in dr. Astaloš. Na Pirc-čev damski gambit je dr. Astaloš odgovoril s Capablancavim sistemom v ortodoksnim obrambo. Borba se je osredotočila na central polja, ki sta jih nadzorovala bela in črna dama. Partija se je mirno razvijala; po izmenjavi dam in enega stolpa je nastala izenačena končnica in sta se nasprotnika zadovoljila z delitvijo točke. Foltys se je kot črni branil proti Totu s francosko obrambo. Tot je v otvoritvi kmalu zašel v slabšo pozicijo in se je moral odpovedati rošadi. S kraljem je bežal na damsko krilo, kar ga pa ni rešilo ter je Foltys v močnem napadu s kmeti odločil partijo v svoj prid v 30. potezi. Bröder je v partiji z dr. Vidmarjem otvoril s damskim gambitom. Dr. Vidmar je odgovoril v ortodoksnu obrambo, kjer si je izbral Capablancaov razbremenilni sistem. Ker se je hotel izogniti zamenjavi figur, je zašel v mnogo slabšo pozicijo. Bröder v nadaljevanju ni precizno igral ter je dr. Vidmarju dopustil, da se je rešil v trdnjavo končnico s kmetom manj. Partija je bila prekinjena in ima dr. Vidmar izglede na remis. V zaprti varianti španske partije je prišel L. Steiner proti Furlaniju že v otvoritvi v pozicijsko prednost. Furlani se je dolgo časa požrtvovalno branil, končno pa je v časovni stiski napravil več slabih potez, kar ga je stalo partijo. V 35. potezi je položil svoje orožje. Tudi dr. Trifunović in Kostić sta igrala špansko partijo. V odprti varianti je Kostić kot črni pričel z riskantnim napadom na kraljevem krilu. Dobil je kmeta, toda dr. Trifunović je z močno igro odbil napad ter ugrabil kmeta nazaj. V središčnici, ki je potekala v znamenju raznobarnih tekačev je beli osvojil kmeta, potem pa je z grobo napako zašel v zelo kritičen položaj. Kostić je žrtvoval trdnjavo in izsilil remis z večnim šahom. Pri analizi se je izkazalo, da je Kostić še v zadnjem trenutku izpustil ugodno priliko, kajti če bi trdnjavo potegnil na f3, bi verjetno partijo dobil. Španska igra Szabo-Preinfalk je potekala zelo živalno.

Preinfalk je kot črni že v otvoritvi žrtvoval

kmeta za boljši razvoj svojih figur. V središčnici je na kraljevem krilu prešel v napad, katerega je Szabo s spretno obrambo odbil ter se izmuznil v damsko končnico z dvema kmetoma več. Preinfalk je dobil sicer enega nazaj, toda še ni sigurno, če bo mogel partijo, ki je bila prekinjena, rešiti. Sorli je kot beli igral proti Milanu Vidmarju ml. damski gambit. Vidmar ml. se je branil s slovaško obrambo, toda Sorli se je z izmenjalno varianto izognil meranki. Beli je z napadom na damskem krilu dosegel nekoliko ugodnejši položaj; Vidmar ml. se je dobro branil ter v nadaljevanju presenetil Sorlija z žrtvijo figure za tri kmete. Sorli z dobrimi potezi ni dopustil, da bi prišel črni do napada. V težki poziciji s približno enakimi izgledi sta se nasprotnika v 28. potezi zedmila za remis. Dr. Tartakower se je kot črni branil proti Nedeljkoviću, ki je začel s damskim kmetom, s starodinsko obrambo. Nedeljković je otvoritev igral zelo previdno in dal dr. Tartakowerju, ki je pretil z napadom, kmeta. S tem je utrdil svojo pozicijo in se mu ni bilo treba bati presenečenja. Z izmenjavo lahkih figur sta mojstra prešla v končnico, v kateri je Nedeljković z dobro igro, kljub kmetu manj, dosegel v 50. potezi remis.

Predsednik Belgrajskega šahovskega kluba dr. Milan Cvijanović je poklonil za naš mednarodni turnir dve lepi nagradi v znesku 600 din. Prvo nagrado 300 din bo dobil tisti nenagrani igralec, ki bo dosegel najboljši uspeh proti inozemskim mojemstvom. Drugo, tudi 300 din, je namenil za najboljši rezultat nenagrajenca proti udeležencem, ki bodo dobili nagrade.

Preinfalk svoje prekinjene partije s Szahojem najbrž ne bo mogel dolgo držati. Tudi dr. Vidmar proti Bröderju še ni mogel izenačiti pozicije in je v končnici nekoliko slabši. Stanje po 9. kolu je sledeče: Kostić 7, Szabo 6 (1), dr. Trifunović 6, dr. Tartakower 5½, dr. Astaloš 5 (1), Pirc 5, Steiner in M. Vidmar ml. 4½, dr. Vidmar 4 (2), Bröder 4 (1), Nedeljković 3½, Preinfalk in Foltys 3 (1), Furlani in Tot 3, Sorli 1 (1).

V X. kolu bodo igrali naslednji pari: Furlani - dr. Astaloš, Vidmar ml. - Pirc, Foltys - Sorli, dr. Tartakower - Tot, Preinfalk - Nedeljković, dr. Vidmar - Szabo, Kostić - Bröder, L. Steiner - dr. Trifunović.

40 mučencev - vremenski preroki

Dne 20. t. m. je potekla doba vremenske vlade štiridesetih mučencev, ki slove pri nas na Slovenskem kot posebno mogočni gospodarji v zboru številnih drugih vremenskih postavodajnikov. Ze 9 marca vsakega leta se menda malone vsa Slovenija ozira po nebu in ugiba, kakšno bo vreme naslednjega dne, zakaj 40 dnevno deževje je prebudo tudi za najbolj potrpežljivega človeka. Morda ne bo napačno, če se tudi mi bežno ozremo na to našo ljudsko ali mitično meteorologijo, ki golovo ni iz trte izvita.

Dokler niso bistroumni naravoslovci iznašli zanesljivih meteoroloških instrumentov, kakor so barometer, termometer, higrometer itd. in s tem podali trdno podlago znanstveni meteorologiji, ki se je od tistih početkov do danes izoblikovala v strogo disciplino, so vsa vremenska opazovanja slonela na tankočutnosti onih plasti človeške družbe po vsem svetu, katerih življenjski pridobitni opravki je bil najožje združen z naravo. To so bili v glavnem mornarji, poljedelci, lovci, pastirji itd. V borbi za njih življenjski obstanek je narava sama silila te ljudi, da so se brez vsakih opazovalnih priprav ozirali po nebu in njegovih oblakih, da so zasledovali smeri in moč vetrov, opazovali večjo ali manjšo čistost zraka, kar vse jim je grozilo ovirati njihovo vsakdanje početje z različnimi vremenskimi nepravilnostmi. Opazovali pa so tudi obnašanje nekaterih živali, ki imajo posebno razvit čut za vremenske prilike ter tudi rastlinstvo, ki sta mu sonce in vlaga glavna življenjska vira.

Na podlagi takih opazovanj, ki so stara, odkar se je človeški rod na zemlji zavedel samega sebe, so nam znana številna vremenska pravila, ki jih pa menda še nikdo ni sistematično zbral in izluščil iz njih osnove, ki imajo za opisano plast ljudi in za njihove potrebe brezdvomno svojo realno vrednost. Iz teh razlogov smo se odločili, da se pomudimo vsaj na kratko pri letošnjem 10. marcu in da pobreskamo že zaradi izrazitosti in stalnosti njegovega medvladja po uradni meteorološki zapiski ter da pridemo tako vsaj do bežnega orisa razlike med folkloro in znanstvenimi meteorološkimi podatki.

Ljudska legenda pravi, da je bil letošnji 10. marec brez padavin. Bilo je lepo vreme in tako mora trajati v glavnem vse do 20. aprila.

Po ekstenzivnem besedilu splošnega dnevnega vremenskega vpisnika, kakršne vodijo meteorološki zavodi, je vreme dne 10. marca v Ljubljani opisano takole:

Iz noči do 6.10 je bilo večinoma oblačno. Nato se je oblačnost hitro zmanjševala in ob 6.20 je postalo že zelo jasno. Le na vzhodu je neba še plast oblakov, tipa cirus. Do 7.50 se je lebo popolnoma zjasnilo in tako je trajalo ves dan do večera. Ob 8.45 je postalo deloma oblačno, sledeča noč pa je bila jasna.

Dopolnilno k temu dopisu pa navajamo, da so stacijski meteorološki instrumenti kazali tega dne sledečo sliko, ki velja za mesto Ljubljano:

Pritisk zraka, reduc. na 0°: ob 7: 737.4 mm, ob 14: 736.0 mm, ob 21: 736.4 mm.

Temperatura: Absolutni minimum — 0.2° C, absolutni maksimum 18.6° C. Termiska temperatura pa je znašala in sicer ob 7: 0.0, ob 14: 18.1 in ob 21: 10.5° C.

Pritisk vodne pare v mm: Ob 7: 4.3, ob 14: 7.3 in ob 21: 6.8.

Relativna vlaga po psihometru v %: Ob 7: 95, ob 14: 47 in ob 21: 73.

Oblačnost: Ob 7: Cist 2, Cir 1, ob 14: 0, ob 21: Stcu 2.

Smer, jakost vetra: Ob 7: NE2, ob 14: WSW4, ob 21: SW3.

Padavin ni bilo nobenih.

Še bolj utegne zanimati ljubitelje vremenslovja, kakšno vreme so nam dali imenovani mučenci v prejšnjih letih. Vzemimo v roke uradne podatke n. pr. za dobo od leta 1926 do 1938. Izrecno poudarjamo, da navajamo v naslednjem le padavinske podatke in to za čas od 10. marca do 20. aprila, to je za vremensko dobo 40 dni:

Leta 1926 je dne 10. marca deževalo. V tej 40 dnevni vremenski periodi smo imeli skupaj 20 padavinskih dni, s skupno vsoto padavin 105.2 mm.

Leta 1927 je dne 10. marca deževalo. Skupni padavinski dnevi: 21, skupna vsota padavin je bila 235.0 mm.

Leta 1928 je dne 10. marca deževalo. Skupno število padavinskih dni 26, skupna vsota padavin 162.4 mm.

Leta 1929 pa je bil 10. marec suh, brez padavin, deževali je pričelo šele 22. marca. Tega leta je bilo v imenovani vremenski periodi le 12 padavinskih dni s skupno vsoto padavin 103.8 mm.

Leta 1930 je pričelo deževati dne 11. marca, vendar je bil že 10. marec ves nasičen z vlago in oblačnostjo. Bilo je 29 padavinskih dni s skupno padavinsko vsoto 206.1 mm.

Leta 1931 je 10. marca deževalo. Bilo je 20 padavinskih dni s skupno vsoto padavin 149.8 mm.

Leta 1932 je dne 10. marca deževalo. Bilo je 23 padavinskih dni s skupno padavinsko vsoto 211.5 mm.

Leta 1933 je pričelo deževati šele 17. marca. V imenovani periodi tega leta je bilo le 12 padavinskih dni s skupno padavinsko vsoto 115.0 mm.

Leta 1934 je dne 10. marca deževalo. Vsem je bilo 23 padavinskih dni s skupno vsoto padavin 243.1 mm.

Leta 1935 je pričelo deževati šele 16. marca. Bilo je le 15 padavinskih dni s skupno vsoto padavin 167.5 mm.

Leta 1936 je bil 10. marec moker. Deževalo je 20 dni in skupne padavine so znašale 150.0 mm.

Leta 1937 je dne 10. marca deževalo. Vseh padavinskih dni te periode je bilo 32, skupna padavinska vsota pa je znašala 325.3 mm.

Letos je pričelo deževati dne 27. marca. Padavinskih dni te periode je bilo 9, padavin pa skupaj 67.6 mm.

Iz teh podatkov je razvidno, da je bil v opisanem 13 letni opazovalni dobi 10. marec brez padavin v letih 1929, 1933, 1935 in da so imela ta leta v času od 10. marca do 20. aprila najmanj padavinskih dni. Nasprotno pa je razvidno, da je imela navedena 40 dnevna vremenska perioda največ padavinskih dni ravno v onih letih, v katerih je dne 10. marca deževalo. Letošnja vremenska perioda 40 mučencev pa je tudi glede nizkega števila padavinskih dni, kakor istotako glede skupne množine padavin izmed vseh v enakomeren navedenih letih naravnost klasična. Po svoji opisanosti značilnosti spada v vrsto izredno suhih period.

S tem smo vsaj deloma pripomogli k stari slavi vremenske vlade 40 mučencev, čeravno jim sodobna znanstvena meteorologija ne more priznati nobene odločilne besede.

Na 5 mesecev obsojen požigalec

Ljubljana, 20. aprila.

Že večkrat smo omenili, da so vsako pomlad gozdni požari na dnevnem redu. Tudi letos je bilo že javljenih mnogo takih požarov, ki groze uničiti ogromne gozdne komplekse in ki jih je zelo težavno ugasiti. Te požare navadno zanetijo otroci, ki se igrajo po gozdovih in lahko miselnosti kadilci, ki mečejo cigaretno ogorke brez previdnosti v stran. Da bi pa kdo iz razposajenosti zanetil gozdni požar, je prav redek primer v gasilski in kriminalni kroniki.

Tam v gozdu v bližini Zvirč na Gorenjskem je 23. marca t. l. začel goreti gozd Franceta Dolence. Gozd je bil zasajen z mladimi smrekami. Požar sta na srečo takoj opazila lastnik Dolenc in Fran Kleindinst. Uničenih je bilo po požaru le 20 mladih smrek. Tega požara je bil danes pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Fran Kovač, obtožen 25-letni pekovski pomočnik Mirko Čerčanovič, doma iz Jurovčaka pri Čakovcu, na zadnje zaposlen v Ljubnem. Sam je priznal dejanje in krivdo, izgovarjal pa se je, da je bil nekoliko vinjen in da je iz razposajenosti v gozdni dolinici, kjer je bilo mnogo dračja, zažgal travo. Priča Fran Kleindinst je neposredno opazoval obtoženca, kako je zažgal in nato pobegnil. Požar bi bil napravil ogromno škodo, če ga ne bi hitro pogasil. Obtoženec je bil zaradi zločina požiga po §-u 188/1 k. z. obsojen na 5 mesecev strogega zapor. V kazen se mu je vžtel preiskovalni zapor od 23. marca t. l. naprej. Obtoženec je po daljšem oklevanju kazni sprejel.

Z Odolom moja dragica
si usteca neguje...
Ah, kakšna sreča, kakšna slast
kadar me poljubuje.

Smehljajoča usta olepšajo in pomladijo obraz vsake žene ter ga napravijo privlačnega in ljubkega. Vsaka žena lahko ohrani to mladost do visoke starosti, če neguje usta in zobe ter jih ohrani zdrave. Pravilna nega ust in zob je z ODOLom.

Aromatično varstvo Vaših ust oskrbi na najboljši način ODOL.

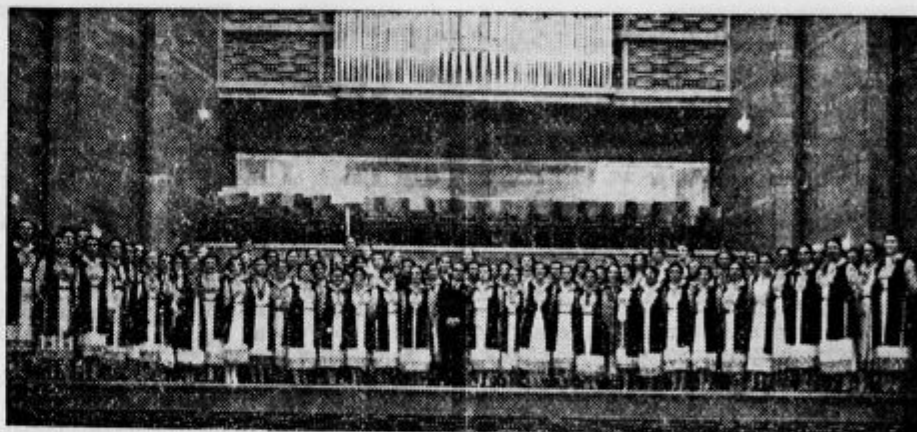
Drzen roparski napad pri Kranju

Škofja Loka, 20. aprila.

Eržen Janez iz Pungerte je dobil pri tukajšnjem notarju g. Sinku izplačano doto v znesku 3000 dinarjev. Napotil se je s kolesom v Kranj, da bi si nakupil nekaj potrebščin. Kupil si je pa samo spodnje hlače v Kranju se mu je namreč kmalu pridružil Škrabelj Vinko s Trate pri škofješkem kolodvoru. Obiskala sta več gostiln v Kranju. Nazadnje sta bila v Križnarjevi gostilni v Stražišču. Od tu sta se že precej vinjena vračala proti Škofji Loki. Komaj sta dospela do kovača v Stražišču, je Škrabelj od Eržena zahteval 50 din. češ da nima nič denarja. Eržen se za njegovo zahtevo ni zmenil, ampak je obrnil kolo in se odpeljal nazaj, da bi se vrnil domov po bližnjici, ki pelje mimo Križnarjeve gostilne. Ko je dospel do Križnarjevega vrta, je nekdo pridrvel za njim s kolesom, sunil vanj od strani, tako da je Eržen padel, neznanec se je hitro pobral, skočil na kolo in pobegnil. Eržen je pretilpal svoje žepa in ugotovil, da mu manjka delavska knjižica in ves denar, ki ga je imel v njej. Ker človeka, ki se je zaletel vanj, v naglici in

vinjenosti ni spoznal, je šel v bližnjo Križnarjevo gostilno, kjer so mu povedali, da niso videli nikogar drugega kakor dotičnega, s katerim sta bila prej v gostilni. V upravičeni sumnji, da mu je denar vzel Škrabelj, se je Eržen napotil drugi dan zjutraj k Škrablju na dom na Trato, kjer je zahteval denar nazaj. Škrabelj pa mu je pripravil sprejem s polenom ter z njim Eržena pošteno premlatil, nato pa vrzel iz hiše. Eržen je seveda takoj šel k orožnikom v Škofjo Loko, ki so Škrablja takoj zaprli. Pri zaslišanju je dolgo časa odločno tajil. Ko so mu pa napad in tatvino dokazali s tem, da je plačal svoj dolg pri Antonu Hafnerju s stotakom, ko prej ni imel nobenega denarja, je začel počasi priznavati. Pri hišni preiskavi so orožniki našli Erženovo delavsko knjižico in 1000 dinarjev. Škrabelj je nato povedal, da je 1000 din dal shraniti svoji sestri, nekaj kovancev pa je zakopal v zemljo. Orožniki so vrnilo Erženu 2085 din, manjka pa še vedno okrog 700 din. Škrabelj premišljuje sedaj svojo usodo v zaporih okrajnega sodišča v Škofji Loki.

Pevski zbor sofijskih učiteljic

ki bo nastopil v ponedeljek, 25. aprila, v veliki dvorani Filharmonije v Ljubljani, je bil ustanovljen pred tremi leti na pobudo učiteljic iz Sofije. Prvi dirigent je bil znani bolgarski kompozist in učitelj Peter Bojadžiev, od lanskega leta dalje pa vodi zbor mladi in energični učitelj tehnične šole, absolvent muzikalne akademije v Sofiji g. Krum Bojadžiev. V zboru je 70 učiteljic z različnih osnovnih in meščanskih šol v Sofiji. Pevski zbor slovi kot prvi ženski učiteljski zbor v Bolgariji, ki prvenstveno goji bolgarsko narodno pesem. Zbor je član bolgarske pevске zveze ter uživa od strani prosvetne oblasti vso gmočno in moralno podporo. Na svojih koncertih nastopajo članice zbora v bolgarski narodni noši. 24. t. m. zvečer bo pevski

zbor sofijskih učiteljic prisel v Ljubljano z brzovlakom. Ženska društva mesta Ljubljane, predvsem pa učiteljstvo, pripravljajo bratski sprejem. V Ljubljani bo zbor koncertiral v ponedeljek, 25. t. m. zvečer v veliki dvorani Filharmonije. Program koncerta je skrbno sestavljen ter bo pokazal naši javnosti odtenke bolgarske duše. — 26. aprila bo zbor nastopil v Škofji Loki, 27. aprila v Liji in 28. aprila v Trbovljah. Na svojem povratku v domovino bodo pevke nastopile tudi v Belgradu. V vseh krajih, kjer bodo bolgarske pevke nastopile, jim pripravljajo društva, predvsem pa učiteljstvo, kar najlepše sprejeme in bivanje, da bodo odnesle iz naših krajev najlepše spomine.

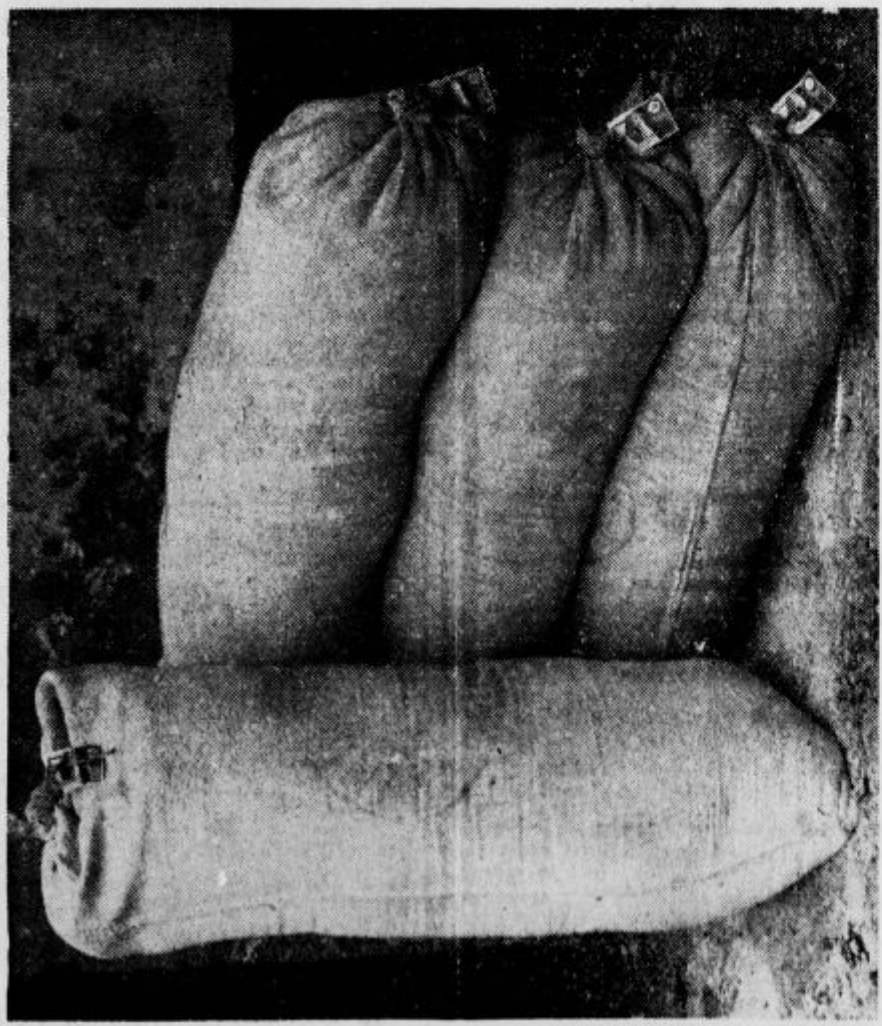
Obsojena tatinska družba

Celje, 20. aprila.

Danes je bila pred velikim senatom okrožnega sodišča v Celju javna razprava proti 24 letnemu brezposelnemu brivskemu pomočniku Cvetku Ivanu, 20 letnemu delavcu G. Francu, 21 letnemu delavcu Rozmanu Josipu, 26 letnemu Cobalu Antonu in 33 letnemu Basletu Jožetu iz St. Pavla pri Preboldu. Obtožnica navaja, da so prvi trije že v svoji mladosti povsem pokvarjeni, kar kaže veliko številno zločinstvo, ki so jih izvršili deloma skupaj, deloma posamezno, dočim sta ostala dva obdolženca prikrivala tatvino in celo od njih sprejela ukradene stvari. Cvetko Ivan se je leta 1932 izučil in bi moral delati brivski pomočnik izpit. Ker je potreboval denar, se je v noči 25. februarja splazil po baidi in zlezal skozi podstrešno okno na podstrešje hiše Veceja Antona v Latkovi vasi. Oborožen s sekuro se je pritisnil na pritičje, da bi ukradel denar. Veceja 80 letna mati Terezija pa je bežala in molila rožni venec ter slišala ropot v veži. Opozorila je svojega moža, ki je stopil v vežo. Cvetko je takoj poizkusil svojo srečo in navalil nanj s sekuro in z besedami: Smrt ali denar. Vecej,

stara, toda trda korenina, pa je Cvetka sunil, medtem pa je že napadlec zamahnil s sekuro proti Veceju Martinu in ga zadel na levo stran prsi. Nato je zbežal. Ker je bila to noč trdna tema, seveda Vecej Martin ni mogel spoznati vlomilca. Cvetko se je izdal šele letos, ko je bil aretiran zaradi številnih drugih vlomnih tatvin. Na današnji razpravi je Cvetko v svojem zagovoru dejanje priznal. Lanskó jesen v mesecu oktobru pa je Cvetkova družba kradla kar na debelo. Cvetka in mladoletnega G. Franca je neki »pobornik« za komunistično Španijo tako navdušil, da sta hotela v Španijo. Prišla sta že do Sušaka, odkoder pa so ju poslali nazaj. Nato sta začela s tatvinami. V noči od 11. na 12. oktobra sta z Rozmanom Josipom zagrešila v Latkovi vasi tri tatvine. Ze leta 1935 je obdolženi G. zagrešil dve tatvini v tovarni »Cosmanos« v St. Pavlu pri Preboldu. Sodišče je obsodilo Cvetka na 1 leto in 10 mesecev robije, G. Franca na 1 leto strogega zapor, Rozmana na 7 mesecev strogega zapor, Cobana na 10 dni zapor, Basleta pa na 2 mesca in 10 dni zapor, 600 din denarne kazni, pogojno za dobo treh let.

Postanite naročnik „Slovenca“!

Med 152 nagradami, ki bodo z žrebom razdeljene med srečne naročnike »Slovenca« dne 7. julija t. l., so tudi štiri vreče najboljših bele moke Og, ki jih predstavlja gornja slika in katere je dobavila tvrdka Bregar & Krek v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19.

Kaj pravite?

V poljskem mestu Piotrkov se je po poročilih listov primeril sledeči dogodek: Nekega lepega dne so vsi psi, kar jih ni bilo na verigi, iz mesta izginili. Lastniki so iskali svoje cučke in poizvedovali, kje so hišni cuvaji — a nikjer ni bilo za njimi sledu.

Tretji dan pa pride gozdni čuvaj in pove presenečen meščanom, da je kakšnih 30 km globoko v gozdu zbranih na stolne psov vseh vrst: dog, jazbecarjev, volčakov, pinčev in kakor se že zastopniki pasjega rodu imenujejo. Vsi ti so živeli v tej mednarodni pasji družbi prijateljsko ter se skupaj potikali po gozdu. Lastniki psov so jih šli seveda poiskati in jih res našli v označenem gozdu v dokaj revnem položaju, lačne, prihučene, z dolgimi jeziki. Čim je pasja družba zagledala svoje gospodarje, se je od veselja cutila in z radostnim lajemanjem vrnila za svojimi gospodarji v svoje pasje ute. Ni mogote prav vedeti, kaj se godi v pasjih možganih. Vemo pa, da je pasji rod na splošno nepokvarjen in zelo stalen v svojih čustvih. Kaj jih je zmešalo, da so se emancipirali od človeka, ki res zanje večkrat nima drugega kakor veriga, da na njej privezani varujejo njegovo lastnino? Morda so hoteli enkrat uživati popolno svobodo? In tako so uboge živali, zaupajoč na svoje čutilo, odšle v gozd ter zapustile svoje gospodarje. Toda ko so jih lastniki prišli iskat, so jim ti štirinožni emancipiranci zopet z največjim veseljem sledili in voljno sprejeli na sebe usnjeno ovratnico in železno verigo.

Zakaj? Vsaka stvar pod soncem je takrat najbolj svobodna, kadar sledi zakonom, ki so ji dani. Naravni zakon za pasji rod pa je, da človeku služi in mu varuje lastnino in življenje. To je pasji poklic. Poklic pa, ki ga narava človeku narekuje, pa je gospodarstvo nad vsem, kar je manj kot človek in kar bi človeka bilo neuredno. Kaj pravite, ali se človek vedno tega tudi zaveda?

Koledar

Cetrtek, 21. aprila: Anzelma, cerkveni učenik; Simeon, škof.

Petek, 22. aprila: Soter in Gaj, papeža; Tarbula, devica. Zadnji krajec ob 21.14. Herschel napoveduje dež.

Novi grobovi

† V Ljubljani so umrli: gospa Alojzija Gorjup, vdova po učitelju in lastnica gostilne. Pogreb bo danes ob pol 3 popoldne. — Gospa Ana Sluga, soproga vlakovodje drž. žel. v p. Pokopali jo bodo danes ob pol 5 popoldne. — Gospod Ivan Načode, zvanik drž. žel. v p. Pogreb bo v petek ob 2 popoldne. — Naj jim sveti večna luč! Zalujotim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Promocija. Na zagrebški univerzi je promoviral gd. Veruša Stolić za doktorja vsega zdravilstva. Iskreno čestitamo!

— Premišljen je Bogomir Pust, inženir-poročnik iz Niše v Belgrad. G. inž. arh. Pust je, kakor znano, idejni projektant za novo vojaško palačo v Nišu, ki je sedaj na licitaciji in jo bodo pričeli v kratkem graditi. G. inž. arhitektu želimo na novem službenem mestu mnogo uspehov.

— Odlikovani so z redom Belega orla petega razreda: peh. polkovnik Alfred Hubl; z redom Jugoslov. krone četrtega razr. peh. podpolkovnik Mirko Gregurič; z redom Jugoslov. krone petega razreda peh. major Maksim Sajenko in Lav Gračan, topniški major Ivan Kurelec, zrakoplovni major Stanislav Balanč, peh. stotnik I. razr. Mirko Pavlovič, Božidar Babunski, Alojzij Pelizon in Zvonimir Han; z redom sv. Save petega razreda peh. stotnik I. razr. Juro Sič in inž. stotnik I. razreda Franjo Markovič; z zlato kolajno za vestno opravljanje službe rez. peh. stotnik II. razreda Karlo Šovance in Vladimir Bertonec.

Preko 10.000
zdravniških
priznanj!

Serravallo

**Železnato
KINA-VINO**

ZA OKREPITEV SLABOTNIH, SLABOKRVNIH IN REKONVALESCENTOV.
Izvrsten okus — Dobiva se v vseh lekarnah po naslednjih cenah: litrska steklenica Din 77,-, politrska Din 48,-, četrtlitrska Din 32,-. Res. S. br. 3290 od 24. II. 1933.

— Protituberkulozna zveza v Ljubljani opozarja na svojo 7. redno letno skupščino, ki bo v nedeljo, 24. aprila 1938 ob 10 v veliki dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva cesta (in ne, kot je bilo javljeno, v vel dvorani OUŽD), z običajnim dnevnim redom. Na ta občni zbor ne vabi Zveza samo onih, ki so bili osebno vabljeni, temveč vse, ki se za protituberkulozni pokret zanimajo, odnosno bi se zanj po svojem poklicu morali zanimati. Letna skupščina Zveze bi morala biti vidna demonstracija za ta pokret.

DOLENJSKE TOPLICE 38°C

Tisoč zahvalnih pism! — Zdravljenje s kopelmi direktno na vrelcih, ki dajo 3 milj. litrov, izredno zdravilne visoko radioaktivne vode dnevno. Lepi izprehodi, krasna okolica, polna iglastih gozdov. Penstovsko kopolje že od 46 din dalje. Zahtevajte prospekte. Na razpolago kopališni avto!

— Škof Budanovič pri sv. očetu. Subotiški škof Ljudevit Budanovič je odpotoval v Rim, kjer bo sprejet pri sv. očetu, kateremu bo poročal o cerkvenih razmerah v svoji škofiji. Škof Budanovič bo v Rimu ostal 10 dni.

— Jules Romains v Zagrebu. Predsednik svetovne federacije Pen-kluba Jules Romains je obiskal v torko Zagreb, kjer je bil svetčano sprejet. V epremstvu zagrebških književnikov in zastopnikov francoske kolonije v Zagrebu si je Romains ogledal mesto, francoski konzul g. Guyraud pa mu je priredil večerjo, katere so se udeležili mnogi hrvatski književniki, med katerimi je mnogo osebnih prijateljev g. Romainsa. Društvo prijateljev Francije mu je priredilo na čast banket, mestna občina pa čajanko. Snoch je predaval na hrvatskem ljudskem vseučilišču. Predavanje je imelo naslov: »Avtor in njegove osebnosti. Po predavanju je bil Jules Romains gost zagrebškega Pen-kluba.

— Zadruga Dom učiteljev vabi tovarišice na velikončni sestanek, ki bo danes ob 9 popoldne na šentjakovski šoli v Ljubljani. Na dnevnem redu bo razgovor o delu, uspehih in načrtih zadruge. Dobrodošle vse tovarišice! — Odbor.

— VIII. redna seja krajevnega odbora (kir-sega) za XX. mednarodni katoliški esperantski kongres bo v nedeljo, 24. t. m. v Krekovem domu na Jesenicah. Odhod iz Ljubljane z jutranjim tu-

Samo še 2 dni!!!

ristovskim vlakom. Odborniki iz ostalih krajev naj se priključijo članom iz Ljubljane. — Vabljeni tudi vsi, ki bi bili pripravljeni sodelovati v času kongresa pri prireditvah.

— Mesto izrednega profesorja za fiziologijo žužov na medicinski fakulteti razpisuje rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani. Prošnje se vlagajo na rektoratu univerze v Ljubljani do 28. maja t. l.

— Nove mednarodne telefonske relacije je dovolilo ministarstvo pošte na progah Maribor in Celje—Wildbad Einöd (2.70 zl. fr.) in Ljubljana—Wildbad Einöd (3.45 zl. fr.). Zneska v oklepajih sta pristojbina za triminutni pogovor.

**Ilirija milo bo
tudi Vas zadovoljilo**

— Po snegu slana. Včeraj se je popoldne zjasnilo in je nekaj časa posijalo sonce. Davi pa je po krajih, kjer ni bilo vetrovno in oblačno vreme, pritisnila močna slana, ki je napravila zlasti po Dolenjskem in Gorenjskem znatno škodo na drevju. Na Barju ni bilo huje slane. Letošnja pozeba je že povzročila po sadovnjakih in na poljih veliko škodo, ki za enkrat še ni natančneje ocenjena po gospodarskih strokovnjakih. Močno so po slani in mrazu trpele cvetoče češnje, pa tudi zgodaj cvetoče jablane ne kažejo za bodoče boljše sadne letine.

— Ukradeni dokumenti. Dentistu g. Cirilu Lužarju iz Skofje Loke. Spodnji trg 7, so bili iz njegovega avtomobila v nezaklenjeni garaži ukradeni sledeči dokumenti, glaseči na njegovo ime: potni list, prometna knjižica, triplik za Italijo in Avstrijo. Ker se bo umozvič gotovo skušal z dokumenti okoristiti, se vsa oblastva opozarjajo na to. Nadalje so bile ukradene še klešče, francoz in avtomobilska črpalka.

KINO SLOGA Tel. 27-30

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Herojski čin poročnika Perry-a
Danes poslednjič!

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 20. t. m. je objavljen »Ukaz o ukinitvi poslanstva na Dunaju«, dalje »Ukaz o ustanovitvi generalnega konzulata na Dunaju«. »Uredba o določitvi števila, sedeža in območja novih samostojnih pokojniških zavodov za nameščenice.« »Spremembe in dopolnitve odredbe o takšah Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in Razglas o proračunu mestne občine celjske za leto 1938-39 z naredbo o proračunu. pravilnikom za pobiranje kanalske naklade, pravilnikom o pobiranju užitnine na meso in mesne izdelke, uredba o obd. davščini od prenočišč, pravilnikom o pobiranju obd. davščine na vozila in pravilnikom o pobiranju uvoznice.

— Nesreča pri delu. Včeraj se je na Rudniku pri Ljubljani ponesrečil 38 letni zasebni uradnik Lovro Sitar. Pomagal je pri spravljaju lesenih hlodov, pri čemer mu je hlod padel na roko in mu jo strl.

— Vreme. Evropa: Visok pritisk prevladuje nad vso evropsko celino, razen jugozahoda in območja Sredozemskega morja, kjer se še vzdržuje depresivno stanje z enim središčem nad Grčijo in drugim nad Karpati. Zaradi tega hladne zračne mase, ki se pomikajo iz severnih krajev v naše, pridejo v dotiko s toplim zračnim ciklonom, ki povzroča dež in sneg. Zjasnilo se je v srednji in zahodni Evropi, samo nad Alpami se še vzdržuje dež in sneg. Jugoslavija: Počasno se jasni na skrajnem severozahodu in Primorju. Oblačno z dežjem in snegom v ostalih krajih. Temperatura se ni veliko spremenila. Minimalna temperatura Kalinovnik —3, maksimalna Hercegovni 15 stopinj. Napoved za danes: Spremenljivo vreme. Večinoma oblačno ter malo dežja in snega pa tam Temperatura bo še padla, posebno ponoči. Bolj mrzlo v severnih planinskih krajih.

— Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa, odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zoprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izborno urejuje funkcije črev.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

— Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani. Zadnje novosti: Antweiler, »Grosstadt für Christus«. 168 str., nevez. 36 din; Eusebius, »Kirchengeschichte«. 501 str., vez. 94 din; Frodl, »Gesellschaftslehre«. 450 str., vez. 340 din; Guardini, »Der Herr«. Betrachtungen über das Leben und die Person Jesu Christi. 762 str., vez. 154 din; Hofinger, »Geschichte des Katechismus in Oesterreich von Canisius bis zur Gegenwart«. 393 str., nevez. 129 din; Holzer, »Paulus. Ein Heldenleben im Dienste Christi. 465 str. teksta in 16 tabel s slikami. vez. 89 din; Kleinschmidt, »Die Kirche und die Welt«. Beiträge zur Christlichen Bessinnung in der Gegenwart. 275 str., vez. 116 din; Meyer-Neuer, »Lebendige Seel-sorge«. 368 str., vez. 77 din; Schulte, »Heilige Ar-

GROFICA WALEWSKA Ne zamudite!!!

beit«. Gedanken über das Wirken des Mannes im Weltreich und im Gotteereich. 139 str., nevez. 24 din; Simon, »Besinnliche Reise«. 195 str., vez. 68 din; Wels, »Theologische Streifzüge durch die Alt-französische Literatur«. Für Philologen und Theologen. 113 str., nevez. 60 din.

— Naš parnik rešil italijanske brodolomee. Poveljniki parnika »Vide« Srečko Kuljiš je brzojavil, da je na potu od severne Evrope v Jadransko morje približno kakšnih 40 morskih milj od severnoafriškega pristanišča Bizerte rešil 8 italijanskih brodolomnih mornarjev. V Sredozemskem morju je prav te dni divjal silen vihar ter se je najbrž potopila kakšna italijanska ladja. Parnik »Vide« je izročil brodolomee italijanskim pomorskim oblastem v Mesini.

— Glasbeni festival v Dubrovniku. O voliki noči se je pričel v Dubrovniku v Bondinem gledališču velik glasbeni festival. Nastopili so do sedaj na festivalu violinski virtuoz Zlatko Baloković, zagrebški kvartet, godba kraljevske garde in zagrebška Filharmonija. Balokovič je pozdravil v imenu mesta Dubrovnik župan dr. Bracanović, ki mu je podaril lavorjev venec z dubrovniškim grbom. Godba kraljevske garde pa je pred cerkvijo sv. Vlaha (Bleža) priredila promenadni koncert.

— Ogledalo večkrat vara, če gre za zdravje zob. Tudi najbolj lepim, belim zobem grozi nevarnost zobnega kamna, ki opravlja svoje uničevalno delo na notranji strani zob. Če se hočete izogniti posledicam — omajanju in izpadu tudi najbolj zdravih zob — tedaj negujte svoje zobe redno s Sargovim Kalodontom. To je edina zobna zobna krema v naši državi, ki vsebuje sulforsicln-oleat in uspešno deluje proti zobnemu kamnu.

Ljubljana

Cetrtek, 21. aprila 1938.

Gledališče

Drama. Cetrtek, 21. aprila: »Nočna služba«. Red B. Petek. 22. aprila: Zaprt. Sobota, 23. aprila: »Nočna služba«. Red A. Nedelja, 24. aprila: »Zadrega nad zadrego«. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 25. aprila: »Izpit za življenje«. Premiera. Premiereki abonma.

Opera. Cetrtek, 21. aprila: »Don Juan«. Red Cetrtek Petek, 22. aprila: Zaprt. Sobota, 23. aprila: »Madame Sans Gene«. Premierski abonma. Nedelja, 24. aprila: »Prodana nevesta«. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 25. aprila: Zaprt.

Prireditve in zabave

Pevski zbor bolgarskih učiteljic, ki bo nastopil v Ljubljani v veliki dvorani Filharmonije v ponedeljek, dne 25. aprila, ima na svojem sporedu 16 skladb deloma umetnih, po večini pa narodne, ki so prirejane za štiriglasni ženski zbor, deloma a capella, deloma s spremljevanjem klavirja. S solo-točkami ob spremljevanju ženskega zbora sodeluje tudi gd. Hristina Koleva. Natančni spored javino jutri. Vstopnice so že v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice po običajnih koncertnih cenah. Začetek ob 20.

Društvo nižjih mestnih uslužbencev v Ljubljani priredi v soboto, 30. aprila t. l. v dvorani hotela Miklič na Masarykovi cesti »Večer v cvetju«. Začetek ob 8 zvečer. Igra godba jazz. Na sporedu je petje, razni šalji, prizori itd. Za dobro in solidno postrežbo jamčijo prireditelji. Čisti dobiček prireditve se steka v fond za posmrtnine in podpore društvenih članov. Vstopnine ni. prostovoljni prispevki pa se hvaležno sprejemajo. Za obilen obisk se priporoča odbor.

Sestanki

Fantovski odsek Sv. Jakob ima drevi ob 8. svoj redni sestanek. Predava vseuč. profesor gosp. dr. Andrej Snoj.

Idrijski krožek bo imel svoj redni občni zbor v soboto, 23. aprila, ob 20. v salonu gostilne pri Mraku na Rimske cesti. Vabimo vse rojake in prijatelje, da se zbora udeležijo v čim večjem številu. Pevski zbor Glasbene Matice: drevi ob 20 redna vaja mešanega zbora.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Murrayer, Sv. Petra cesta 78.

ZFO

Akademija zasavskega okrožja

Na belo nedeljo 24. t. m. bo ob 8 zvečer v Banovinskem vzgojevališču na Selu pri Ljubljani akademija naših fantov. Pokroviteljstvo je blagovolil prevzeti g. dr. Juro Adlešič, župan ljubljanski. Na sporedu je 15 različnih točk. Razvirajte si vstopnice, ki so v predprodaji ves teden do nedelje v Rokodelskem domu, Komenskega ulica št. 12. V nedeljo popoldne pa se bodo dobile v Sempetrski prosveti od 9—12 popoldne, popoldne od 2 naprej in pred akademijo v Vzgojevališču na Selu.

KINO UNION Tel. 22-21

Ob 16., 19.15 in 21.15 edini letošnji film slovitega tenorista Giglija

Uspavanka

M. Cebotari, M. Bohnen, H. Moser in mali Peter Bosse.

1 Pevci in pevke »Ljubljane«. Drevi ob 8 redna pevka vaji v beli dvorani Unione. Vsi točno!

1 Druženje gostilniških podjetij v Ljubljani vabi svoje članstvo, da se udeležijo pogreba umrle članice gostilničarke Lojzke Gorjup. Pogreb bo danes ob pol 3 popoldne a Kongresnega trga 4 (Hribarjevo nabrežje).

1 Rezultati žrebanja daril, razpisanih od upr. kina »Unione« o priliki predvajanja filma »Zloraba zaupanja«. V pisarni kina »Unione« je bilo včeraj v prisotnosti občinstva in izbrane žirije žrebanje za darila, kjer so bile izžrebane naslednje številke: Prva skupina: št. 2. vinski servis (E. Planinšek), št. 26. električna svetilka (E. Petrovič), št. 39. damski neceser (inž. Mihevc), št. 7. budilka (Julka June), št. 40 kolonska voda (lekarna Hočvar), št. 18. bonboniera (polkovnik Seunig), št. 24. steklenica vermuta (Zaplotnik Marija), št. 4. dvomesečna brezplačna karta za kino »Unione« (Kristina Blatnik). — Druga skupina: naljivo

pero št. 6267, budilka št. 7810, turistovska oprema št. 1584, termos steklenica št. 9636, kolonska voda št. 7856, steklenice vermuta št. 458, 7026, 7786, bonboniera št. 8897, brezplačne dvomesečne vstopnice za kino »Unione« št. 9568, 8891 in 9502. — Lastniki izžrebanih vstopnic naj se tekom 8 dni zglase osebno v pisarni kina »Unione«, predložijo svoje vstopnice v dokaz upravičenosti do dviga izžrebanega dobika. Kdor tekom 8 dni ne dvigne svojega dobika, izgubi pravico do dobika in se bo zanje na novo žrebalo, zato naj občinstvo ne odvrže vstopnic, dokler ne objavimo, da so vsi dobiki prevzeti.

1 Drazbe nepremičnin. Za mesec april je bilo na okrajnem sodišču razpisanih več sodnih dražb raznih hiš in posestev v mestu in okolici. Nekatero dražbo so bile ustavljene, ker so doslegli dolžniki pri upnikih poravnavo. V sobi št. 16 je bila včeraj na dražbi prodana hiša št. 73 v Zgornji Šiški (Kmetova gostilna). Hiša z vrtom je bila cenjena na 293.515 din, najnižji ponudek je bil določen na 146.756 din. Hišo je združila Kmetka posojilnica ljubljanske okolice za 206.000 din. Za včeraj je bila razpisana tudi dražba Pongratzove hiše na vogalu Novega trga in Gosposke ulice (vl. št. 33 k. o. Ljublj. mesto) in poslopje na Poljanskem nasipu (vloz. št. 20 k. o. Poljanska predmestje), oboje last Pongratzovih dedičev. Hiša na Novem trgu je bila cenjena na 990.342 din, najnižji ponudek zanjo pa je bil določen na 493.171 din. Poslopje na Poljanskem nasipu pa je bilo cenjeno na 476.378 din, najnižji ponudek 317.582. Ta dražba je bila ustavljena, ker so se zavezanci izkazali s kmečko zaščito.

1 Posestne spremembe. Veleindustrija Herbert in Valter Woschnagg sta prodala trgovki in posest na Sv. Petra cesti Anki Lukičevi zelenjadni vrt par. št. 45/1 k. o. Petrske predmestje I. del v obsegu 599 m² za 89.850 din. — Mestna občina ljubljanska je kupila od Jerneja Hlebša, posestnika na Hradeckega cesti, par. št. 108 v Hradeckega vasi za 24.000 din.

1 Zanimivosti s trga. Semenja za semenski krompir nekoliko pomehana. Včeraj je bilo na Sv. Petra nasipu do 50 kmečkih voz semenčnega krompirja, ki je bil od 0.90 do 1 din kg. Poleg novega graha so se na trgu pojavile prve letošnje kumare, pridelane v vrhuških in ljubljanskih rastlinjakih. Bile so še drage, 48 din kilogram. Trg je bil včeraj srednje zaseden.

Šentjoški gospod Šimen in njegovi sodobniki

Znani nabožni in topotipni pisatelj biseromajnik in najstarejši duhovnik naše škofije gospod župnik Josip Lavtižar, ki je v zadnjem času napisal več zgodovinskih povesti iz naše preteklosti, je napisal novo zanimivo povest o šentjoškem gospodu Šimnu in njegovih sodobnikih. Je to življenjski Šimona Vačavka, ki je živel od leta 1691 pa do leta 1765. Lavtižar opisuje njegovo šolanje v jezuitski šoli v Ljubljani, njegovo kaplanovanje v Kranjski gori, v Sori pri Školji Loki, v Smartnem pri Kranju, dokler ni postal župnik v Predvorju, odkoder je prišel k Sv. Joštu, največji tedanji slovenski božji poti. Pod Vavčnikom je dosegla največji svoj sloves zlasti v tem, ker ji je on dožival tudi »svete štenge«, za kar je šel dvakrat peš v Rim po dovoljenje in relikvije svetnikov. Goreče je vodil božjo pot in umrl še pred časom Jožeta II., ki je zavrl božje poti. — To bi bila zunanja vsebina povesti, ki prav za prav ni povest, toda izredno zanimiv življenjski opis, ki mu dajejo vrednost predvsem opisi takratnih razmer v Sloveniji, zlasti v cerkvenih krogih: Lavtižar je zbral veliko podatkov o zidanju naših cerkev v tistem času (St. Peter, uršulinke, kranjska okolica itd.), o kulturnem delovanju duhovnikov tistega časa, o verski vnemi, ki označuje tisto dobo novega verskega razmaha. Sezanja nas s tedanjimi kulturnimi močmi kakor s kranjskim župnikom dr. Schillingom, kamniškim župnikom pl. Raspom, pisateljem Paglavcem, Petrom Pavlom Glavarjem itd. Posebno se Lavtižar razvija ob Vavčnikovih dvakratnih romanjih v Rim, kjer ima priliko, da poda zgodovinske podatke o krajih in zanimivostih krščanskega sveta. Tako je Lavtižar v tej povesti povezal vse svoje značilne motive: zgodovino romarske poti (Sveti Jošt), zgodovinsko ozadje pri nas v XVIII. stoletju ter topotip po Italiji. V tem pogledu je »povest« resnično zelo poučna in vredna branja: marsikaj nam stopi nazorneje pred oči in preteklost nam postane bližja in razumljivejša, zlasti pa verska vne-ma tistega časa, v katerem se je začela nova ljudska prosveta in ki je dala najlepše naše cerkvene etatbe ne samo v Ljubljani, temveč tudi skoraj vse naše župne cerkve. Kljub vsemu je bil ta čas v svojem vendarle velik v duhovni razgibanosti in vreden nove osvetljave prav od te strani, Lavtižar je dal vsaj malo slutiti to duhovno veličino. — Knji-ža, ki se nanaša na pisatelja v Ratečah-Planici in v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani, stane 25 din ter jo toplo priporočamo vsem, zlasti pa našim knjižnicam.

Počitnice na gornjem Jadransu

Velika liriska sezona v po-
čitnicah v Trstu in Poii.

Obiščite Postojnsko jamo
Pojasnila: ENIT, Petra Kocica broj 6, Beograd

Svetovna trgovina 1937

Najnovjši statistični mesečnik Zveze narodov (za april 1938) prinaša prve podatke o svetovni trgovini v zadnjem letu ter primerjavo za nekatera leta nazaj. Statistika je izdelana v nekdanjih zlatih ameriških dolarjih ter kaže v milij. dolarjev naslednjo sliko:

	uvoz	izvoz
1929	35.067	32.617
1933	12.300	11.588
1934	11.816	11.215
1935	12.074	11.446
1936	13.040	12.482
1937	16.127	15.204

Tabela ne obsega Španije, za katero ni več podatkov od srede leta 1936 sem in so tudi podatki za prejšnja leta izračunani v svrhu primerjave brez Španije. Tabela kaže, da je v letih krize svetovna trgovina privratila šele lani krepko napredovala. Svetovni izvoz je od 1933 na 1936 narasel komaj za 897 milij. dolarjev, od 1936 na 1937 pa za 2.808 milij. dolarjev. Podobno je pri rasteh pri uvozu od 1933 na 1936 znašal komaj

740 milij. dolarjev, od 1936 na 1937 pa za 3.187 milij. dolarjev. To kaže, da je izboljšanje svetovne gospodarske konjunkturi prišlo do izraza v svetovni trgovini šele v letu 1937. Seveda pa zaostajajo zaradi padca cen lanske rezultati še daleč za rezultati najboljšega leta po vojni, 1929.

Indeks svetovnih cen v zlatu kaže od 1936 na 1937 povečanje od 43,5 na 47,5 (podlaga so cene leta 1929 kot 100), obsega svetovne trgovine pa je v primeri z letom 1929 kot 100 narasel od 85,9 na 97,6 in se torej po količini približuje že tem številkam.

V tekočem letu je znašal v prvih dveh mesecih uvoz, oziroma izvoz v milij. dol.

	1937	1938	1937	1938
	uvoz		izvoz	
januar	1.120	1.187	1.006	1.118
februar	1.118	1.124	1.099	1.080

Svetovni izvoz je bil februarja meseca letos celo manjši kot v istem času lani, kar kaže, da se tudi v svetovni trgovini pozna zmanjšanje industrijske delavnosti.

Bilance

Bilanca Ta-te. Iz računskega zaključka Ta-te za 1937, ki je drugo poslovno leto družbe, posnemamo, da znaša glavniška 6, bilančna vsota pa 13,4 milijona din. Upniki znašajo 5,6, blagovne zaloge 5, inventar in tehnična oprema 31, terjatve 3,7 milij. režijski stroški so znašali 5,4, davki 2,4, ostali stroški 4,3 milijona din pri bruto dohodkih 13,9 milij. dinarja. V prvem poslovnem letu je družba izkazala izgube v znesku 844.893 din, dočim je za leto 1937 izkazala dobiček 96.784 din.

Obrotna banka v Ljubljani. Računski zaključek za 1937 izkazuje v primeri z letom 1936 povečanje novih vlog od 0,074 na 1,3 milij. din, istočasno pa zmanjšanje starih vlog od 4,3 na 3,9 milij. Med aktivni so se zmanjšali dolžniki v starem poslovanju od 4,7 na 3,8 milij., sorazmerno tudi menična posojila. Pri bruto donosu 0,3 (0,36) milij. znaša čisti dobiček 16.123 (10.875) din in se je tako izguba iz prejšnjih let zmanjšala na 38.270 din pri glavniški 0,4 milij. din.

Vareška železna industrija, katere rudnik in železarno izkorišča naša država, plačuje tudi za 1936/37 minimalno dividendno na delnico v znesku 4,50 din (imenska vrednost 100 din). Nadalje izplačuje družba delničarjem še superdividende na delnice in užitinske liste še 50 din po komadu (za 1935/36 je izplačevala samo 240 din). Za izzrebane delnice po načrtu dobe delničarji kot lanske leto 110 din.

Celjski proračun

Ministrstvo za finance je potrdilo proračun mestne občine celjske, ki je sedaj tudi razglašen v »Službenem listu«. Proračun znaša 16.535.719 (za 1937-38 14.997.663) din. Ministrstvo je odobrilo tudi izredni proračun, ki znaša 1.570.000 din (za 1937-38 je znašal izredni proračun 1,3 milij. din). Izredni proračun se krije iz izkupička prodaje nepremičnin.

Nadalje so objavljeni tudi še: pravilnik za pobiranje kanaleke doklade od strank, ki so oproščene zgradarine, pravilnik o pobiranju užitnine na meso in mesne izdelke, uredba o občinski davščini od prenočišč, pravilnik o pobiranju obč. davščine na vozila in pravilnik o pobiranju uvoznine.

obozov n

★

Ljubljanska borza za blago in vrednote sklicuje redni občni zbor za dne 4. maja 1938 ob 16 v borzne prostore, Gregorčičeva ulica 27, II. nadst. Dnevni red je tale: pozdrav predsednika, poročilo borznega sveta o poslovnem letu 1937, poročilo finančnega odbora, odobritev bilance in podelitev razrešnice, volitve 5 članov borznega sveta, 5 članov finančnega odbora in 11 članov borznega razsodišča.

Takse Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Kralj. banska uprava v Ljubljani je odobrila izpremembe in dopolnitve pristojbenika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Po novem znašajo zbornice takse od 21. aprila dalje: za potrdila po čl. 95, odst. 5 zakona o obrtih: za rokodelske in ostale obrtniške obrate: v krajih z nad 50.000 prebivalci 480 (doslej 400) din, v krajih z nad 20.000 prebivalci 350 (300) din, v krajih z nad 5000 prebivalci 150 (150) din, v krajih z nad 1000 prebivalci 150 (100) in v ostalih krajih 100 (50) dinarjev. Nadalje znaša taksa za gradbene obrti: inženirske 750 (750) din, graditeljske 1500 (500) dinarjev in zidarske ter tesarske 800 (300) din. Pri otvoritvi podružnice znaša najmanjša taksa odslej 50 din. Pristojbina za potrdilo pri preselitvi obrta v mesto znaša 150 (50) din in na deželi 75 (25) din. Nov člen določa postopek pri vrnitvi takse.

Kulturni obzornik

Kripta novomeške kapitelske cerkve

K vprašanju njene restavracije.

Zopet je za nami Veliki petek, edini dan v letu, ko se odpro vrata v kripto kapitelske cerkve, kjer je postavljen Božji grob. Ne bo odveč, če se ob tej priliki spomnimo na ta važni in zanimivi spomenik naše srednjeveške arhitekture, ki predstavlja v našem spomeniškem gradivu osamljen primer.

Kripta, ki zavzema vee prostor pod prezbiterijem, obsega štiri občne plove in talnem načrtu. Po večini je bila obnem o prezbiterijem I. 1429. Štirje pari osmeroovalnih stebrov jo delijo v tri enakovisoke ladje in nosijo grebenast križni obok brez reber. Prav tak obok prekriva tudi vhodno vežo na južni strani. Kripto so razsvetljevala nekdanja štiri okna, od katerih pa je okno v zaključni eteni apsidi danes zazidano. Vhodna sta dva, eden iz cerkve pod prižnico, drugi z južne skozi vhodno vežo. Portal, ki vodi v vhodno vežo, in vsa okna so izdelana iz rumenega peščenca, oba portala v kripti iz domačega trdega kamna. Zanimivo je, da so vsa okna in vsi portali označeni s kamnoseškimi znaki.

Na zunanjsi staviha takom petih stoletij obstoja ni trpela velike škode in je ohranila tako lice, kot ga je imela ob svojem postanku.

V notranjščini pa je utrpela tolike spremembe, da nevede oko ne razloči več prvotne arhitekture. Vsa notranjščina je bila namreč neumiselno ometana in pobeljena. Kamnite portale, podboje oken in stebre, ki nosijo obok, pokrivata na debele omet in belež. Tako so bili zakriti vsi oni arhitekturno važni deli, ki jih je stavbar obdelal v plemenitem materialu in na katerih je ležal lepotni poučak stavbe.

* Več o tem glej Kronika slov. mest I. 1937, št. IV., kjer so tudi slike tlorisa in kamnoseških znakov.

Skušajmo se zamisliti v nekdanje stanje: tlak je iz osmeroovalne rdeče opeke, na njem počivajo noge stebrov iz rumenega peščenca, debela stebrov so sestavljena iz osmeroovalnih opečnih bobnov rdeče barve, kapiteli pa ponove rumenkasto barvo nog. Prav tako so tudi okna v apaidi. Stene in obok pa so enotno svetlo tonirane. V tem izredno odličnem prostoru je stal še pred Valvasorjem oltar sv. Križa iz črne marmore.

Ko so l. 1856. sezidali sedaj porušeno kapelo na starem pokopališču, so preneli vanjo oltar iz kapitelske kripte. Namesto tega oltarja stoji sedaj v kripti lesen tabernakel, ki je bil prenesen sem z velikega oltarja. Od omenjenega leta dalje se je kripta, ki praktično služi le še na Veliki petek, stalno zanemarjala. Le proštr. dr. S. Elbert je dal napraviti nova okna, ki pa so že vsa razbita, sicer pa se za vzdrževanje kripte nihče ni brigal.

Po posledice tega zanemarjanja so vsako leto večje. Zaradi obile vlage, ki prodira v kripto, odpada omet in se razmakajo zidovi. V pomladnih dneh, ko se topi sneg, vhodni v kripti ob stenah voda do 5 cm na visoko. Vhodna veža je postala sramba za vee naravno ropotijo, akrtaka, stanje, v katerem se kripta danes nahaja, že davno ni več primerno bogoslužnemu namenu, za katerega je bila zidana. Pa tudi z umetnostno-zgodovinskih ozirov je propadla: je arhitekture izredno obžalovati. Kapitelski prezbiterij s kripto je eden najvažnejših arhitektonskih spomenikov srednjega veka. Ze samo to dejstvo zadostuje, da se z vsemi močmi zavzamemo za restavracijo kripte in tako preprečimo njeno nadaljnje propadanje.

Naj podam v naslednjem le površen obis restavracijskih del. V prvo vrsto spadajo dela, ki so nujno potrebna, da se zabrani nadaljnje propadanje stavbe. Sem spada predvsem osušitev. Na zunanjsi steni naj se odstranijo kupi ometu ob zidu, ki ovirajo odtok vode. V kotu med zaključni in prezbiterijem in ob severni steni je zemlja več metrov na visoko nauta k zidu, tako da je pod njo izginil podzidek. Če se odstrani ta zemlja, se bo zid osušil, voda bo lahko otekala in ne bo prodirala v notranjost kripte. Predvsem pa je potrebno, da se na prezbiteriju napravijo zlebovi. Kadar se topi sneg

in ob močnem deževju pada vsa voda s strehe za zid in ga razmakla. Južni opornik je zaradi tega že začel razpadati.

V drugi vrsti slede dela za obnovitev lepote strani stavbe, a so teeno povezana z deli za njen obstoj. Ves omet v notranjščini, ki je prepojen z vlago, se mora obnoviti. Pri tem pa morajo ostati portali, okna in stebri neometani, kot so bili nekdanj. Stavba bo tako zaživela v svoji prvotni lepoti. Okna se morajo obnoviti tako, da jih bo mogoče odpirati, da bo možno temeljito zračenje v poletnih mesecih.

V tako restavrirano kripto naj se postavi nazaj nekdanji marmorni oltar, ki leži sedaj razložen v vhodni veži. V novi kapeli na pokopališču zanj ni prostora. Vrnimo ga kripti! Kripta bi bila tako zopet vrnjena bogoslužju, kar bi imelo svoj praktični pomen posebno pozimi, ko verniki in duhovščina zmrzujejo v gornji cerkvi, ki je izredno mrzla. Kripta pa je zaradi svoje globoke lege pod zemljo tudi v najhujši zimi zmerno temperirana.

Kaj pa z vhodno vežo? Za bogoslužje se ne more rabiti. Ta naj postane bodoči kapitelski lapidarij, kjer bi bili zbrani arhitekturni in skulpturni ostanki prvotnega prezbiterija. Ze pri lanskih odkritjih se je našlo nekaj takih ostankov, še več pa jih čaka vzhidani na podstrešju, da spregovorijo o prvotni cerkvi. Dalje spadajo v to zbirko nagrobnički iz 16. in 17. stol. V tej veži bi dobili mesto tudi nagrobnički prostori, ki so bili pokopani na starem pokopališču in ki leže sedaj na prostijem dvorišču. Tako bi se rešili ti predmeti propada, pristopni pa bi bili tudi znanstvenemu študiju. Cerkev sama pa bi pridobila novo zanimivost prve vrste, saj bi hranila v sebi dokumente petstoletnega razvoja. Da opravimo vsa ta dela, smo dolžni stavbi sami, našim prednikom, ki so jo z ogromnimi žrtvami zgradili, dolžni pa tudi vsem onim, ki pridejo za nami.

Zeleli bi, da bi že za prihodnjo Veliko noč vstala prenovljena v svoji nekdanji lepoti iz groba pozabljenja in propada k novemu življenju!

Jože Gregorič.

Nobena, tudi najbolj mastna nesnaga, se ne more upreti Vimu. Vim jo razkroji, tako da se jo potem z izpiranjem prav lahko odstrani.

Nemški čeki so ostali v Ljubljani neizpremenjeni na 14,40—14,60, dočim z drugih borz nimamo tečajev.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 5.070.878 din, v Belgradu 5.281.000 din. Zagreb sploh ne izkazuje prometa v efektivih, dočim ga Belgrad izkazuje 2.011.000 din.

Ljubljana — tečaji s primom:
Amsterdam 100 h. gold. 2408,66—2423,26
Berlin 100 mark 1741,72—1755,60
Bruselj 100 belg. 729,45—734,51
Curich 100 fankov 996,45—1003,52
London 1 funt 215,76—217,82
Newyork 100 dolarjev 4293,50—4329,82
Pariz 100 frankov 136,27—137,71
Praga 100 kron 150,43—151,54
Trst 100 lir 226,85—229,93

Zürich, 20. aprila: Belgrad 10.—, Pariz 13,705, London 21,685, Newyork 434.—, Bruselj 73,225, Milan 22,875, Amsterdam 241,70, Berlin 174,85, Dunaj 50,25, Stockholm 111,775, Oslo 108,975, Kopenhagen 96,80, Praga 15,10, Varšava 82.—, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukaresta 3,25, Helsingfors 9,585, Buenos Aires 112,50.

Vrednostni papirji

Ljubljana: Drž. papirji: 7% inv. pos. 99,25—101, agrarji 61,50—63, vojna škoda promptna 481 do 484, begluške obveznice 98—94, dalm. agrarji 92—98, 8% Blerovo posojilo 96,50—97,50, 7% Blerovo posojilo 90,75—93, 7% posojilo Državne hip. banke 99,50—101,50. — Delnice: Narodna banka 7,200—7,300, Trboveljska 190—200.

Zagreb: Državni papirji: 7% inv. pos. 99,25—101, agrarji 61—63, vojna škoda promptna 481,50 do 484, begluške obveznice 92,50—93, dalm. agrarji 91,50—92, 4% sev. agrarji 61 denar, 8% Blerovo posojilo 96 denar, 7% Blerovo posojilo 91,75—92, 7% posojilo Drž. hip. banke 99,50 denar, 7% etab. posojilo 98,50 denar. — Delnice: Narodna banka 7,300 denar, Priv. agrarna banka 224 denar, Dubrovačka 390 denar, Jadranska plova 375 denar.

Belgrad: 7% inv. pos. 100,50—101 (100,50), agrarji 62,50 denar, vojna škoda promptna 481,50 do 482 (482, 481,50), begluške obveznice 98,75 do 94,25 (94,25—94), dalm. agrarji 92,50—93 (92,75), 4% sev. agrarji 62,25 denar (62,50), 8% Blerovo posojilo 97.—98,50, 7% Blerovo posojilo 92—92,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar, 7% etab. posojilo 100 blago. — Delnice: Narodna banka 7,395 denar, Priv. agrarna banka 229—231 (231).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bačka 186—189, sremska 185—187, banaška 177—184, bač. pot. 188—191. Koruza bačka in sremska 101—103, banaška 98—100. — Ostalo neizpremenjeno. Tendence čvrsta. Promet srednji.

Sombor. Pšenica bačka 183—185, bač. okol. Sombor 182—184, gor. bač. 185—187, srem. in slav. 183—185, ban. 176—178, gor. ban. 182—184, bač. ladja Kanal 184—186, bač. lad. Begej 182—184, bač. in ban. Oštep 183—186. — Oves, rž in ječmen neizpremenjen. — Koruza bač. in srem. 100—102, bač. in srem. za maj 100—102. — Moka bač. Og. 282,50—292,50, 2 262,50—272,50, 5 247,50—257,50, 6 220—230, 7 190—200, 8 125—130. Otrubi bač. in srem. 94—102, fižol bač. beli 2% 187,50—192,50. — Tendence prijazna. Promet 28 in pol vagona.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Poročilo o trgovskem prometu na sejmu v Kranju dne 19. aprila t. l. Na sejem je bilo prignanih 31 volov, 23 krav, 12 telet, 19 junic in 2 bika. Na sejem je bilo pripeljanih tudi 73 komadov svinj in 80 prašičev. Prodanih je bilo 27 volov, 18 krav, 6 telet, 12 junic, 2 bika, 25 svinj in 26 prašičev. V inozemstvo ni bilo prodano ničesar.

Cene živine in kmetijskih pridelkov na sejmju v Kranju dne 19. aprila t. l.: Voli I. 6,25 din za 1 kg, II. 6 din, III. 5 din; Telice I. 6,25, II. 6, III. 5,25 din za 1 kg; krave I. 5, II. 4,50, III. 4.— za 1 kg; Teleta I. 7—8, II. 6,50 din za 1 kg; prašiči: špeharji 10.—, prašiči-pršutarji 8—9,50, 7 do 9 tednov stari pujski 150—200 din za komad; goveje mesto I. vrste prednji del 10.—, zadnji del 12 din za 1 kg; goveje meso II. vrste, prednji del 9, zadnji del 12 din za 1 kg; goveje meso III. vrste, prednji del 8, zadnji del 10 din za 1 kg; svinjina 16 din za 1 kg, slanina suha 20—26 din za 1 kg, svinjska mast 19 din kg; čisti med 22—24 din kg; nepravna volna 22—26 din kg; oprana volna 32—36 din kg; goveje surove kože 15 din kg; telečje surove kože 16 din kg; svinjske 11 din kg; Pšenica 250 din 100 kg; ječmen 250 din 100 kg; rž 200 din 100 kg; oves 190 din 100 kg, koruza 150 din 100 kg; fižol 250 din 100 kg; krompir 100 din 100 kg; lucerna 2200 din; seno 75 din; slama 50 din; česplje suhe I. 1200 din 100 kg, II. 1100 din za 100 kg; III. 1000 din 100 kg; pšenična moka 350 din 100 kg; koruzna moka 200 din 100 kg; ržna moka 350 din 100 kg; ajdova moka 400 din 100 kg, koruzni zdrob 250 din 100 kg.

Živinski sejem v Lendavi 14. aprila t. l. Na sejem je bilo prignanih 150 komadov goveje živine, prodanih pa je bilo 45 komadov. Dosežene so bile sledeče cene: biki 5 do 6 din, telice 4,50 do 5 din in krave 2 do 3,75 din za 1 kg žive teže.

V Mariboru, 13. aprila t. l. Voli I. vrste din 5,50, II. vrste din 4,50, III. vrste din 3,50; telice I. vrste din 5,50, II. vrste din 4,50, III. vrste din 3,50; krave I. vrste din 4,50, II. vrste din 3,50, III. vrste din 2,50; teleta I. vrste din 7, II. vrste din 5,50; prašiči, pršutarji din 6 do 7 za 1 kg žive teže.

Goveje meso II. vrste, prednji del din 8, zadnji del din 10, III. vrste, prednji del din 6, zadnji del din 8; svinjina din 12 do 14, slanina din 15, svinjska mast din 16, čisti med din 14, goveje surove kože din 10, telečje din 12.

Pšenica din 210, ječmen din 190, rž din 200, oves din 200, koruza din 140, fižol din 150, krompir din 75, seno din 50, slama din 25, pšenična moka do din 300, koruzna moka do din 200 za 100 kg.

Svinjski sejem 13. aprila t. l. v Ptuj. Pršutarji 7 do 7,50 din, debele svinje 7,75 do 8 din in plemenske svinje 6 do 7 din za 1 kg žive teže. Mladi prasici od 80 do 120 din za komad.

Živinski sejem v Luki pri Zusmu dne 13. aprila t. l. Na sejem je bilo prignanih 37 govedi, odprodanih pa je bilo okrog 30 odatokov. Voli I. vrste so bil po 4—4,75 din, voli III. vrste 3—3,50, telice II. vrste 4—4,50, telice III. vrste 3—3,50, krave II. vrste 3—3,50, krave III. vrste 2,50—3, teleta I. vrste 5—6, teleta II. vrste 4—5 din za kilogram žive teže.

Živinski sejem v Kamniku dne 12. aprila t. l. Voli 4—5,75 din kg, krave 3—4,50, junci in telice 4—5 din, teleta 5—6 din, prašiči-pršutarji 7—8 din in ovce 3—3,25 din za 1 kg žive teže. Breje svinje 800—1300 din, 10 tednov stari prašički 250 do 380 din, kozlički 30—45 din in jagnjički 35—55 din za komad.

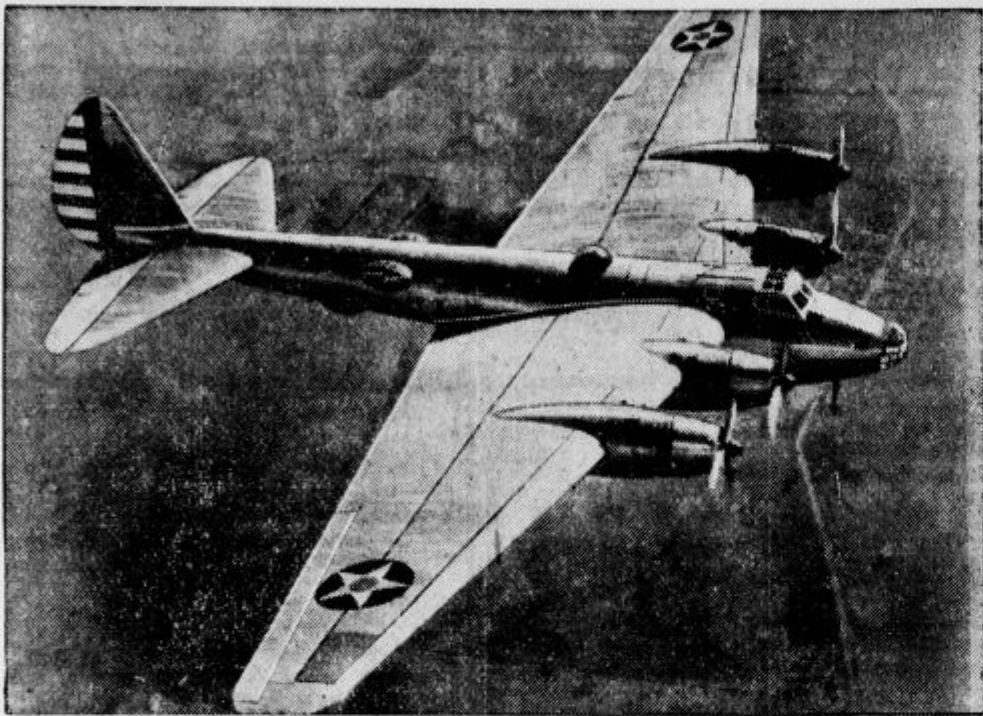
Letošnja velika noč na Ruskem

Sovjetski listi so sicer poročali, da ruško ljudstvo letos ne bo več obhajalo velike noči. Kakor pa poročajo časnikarski poročevalci iz Moskve tik pred našo veliko nočjo, na veliko soboto, bo letos na Ruskem stvar vendarle drugačna, kakor pa so jo napovedovala sovjetska glasila. Tudi letos se znova kaže, da izpod sovjetske navlake in prevleke za velikonočne praznike prihaja na dan stara navada, ki je ni mogoče iztrgati. 20 let komunizma ni bilo dovolj, da bi bila iztrebila vse krščanske šege in navade, ki jih je krščanstvo prineslo krščanskim narodom.

Ruska cvetna nedelja je bila letos na našo veliko noč. In se je pred cvetno nedeljo po ruskih mestih dogajalo, da so ruski kmetje dan na dan nosili v mesta in trge naprodaj vrbove mačice, s katerimi ruski kristjani vsako leto na veliko teden okrase svoje ikone in domače oltarčke. Ljudje so si te mačice zatikali v gumbnice. Tudi skupna meetna vrtnarska podjetja, ki so vsa socializirana, so v svojih prodajalnah prodajala te mačice. Mestne trgovine, ki so seveda vse skupne, so prodajale v dneh ruskega cvetnega tedna polno sladkarij in velikonočnih kolačev. Na zunaj so hoteli to prikriti, češ da bodo ljudje to potrebovali za slavljenje prvega

majnika. Ruski verniki pa vsako leto na veliko petek ali na veliko soboto te stvari nosijo v cerkev k blagoslovu. Del tega velikonočnega »žegna« ne-sejo potem tudi na grobove svojcev, kar je prastara navada pri vseh pravoslavcih. Včasih je bila tudi ta navada, da so ljudje za veliko noč imeli novo obleko. To je seveda dandanes na Ruskem samo še trpek spomin.

V to notranje velikonočno zbiranje ruskega naroda pa je posegla z vso silo, kakor vsako leto, sovjetska brezbožna propaganda, ki je izdala knjižice »Zakaj ne praznujemo velike noči?« To knjižico prodajajo na vseh vogalih in po mestu in deželi se vrste predavanja o tem. Kjer ne gre zlepa, je treba malce pritisniti. Vendar bo pritisk letos malo težji, ker se je dogodilo, da pade ruska velika noč na 24. aprila, ko je v Sovjetski zvezi uveden prost dan. Zato tega dne v Rusiji nihče ne bo prisiljen delati, kar se je prejšnja leta vedno dogajalo. Vendar bodo oblastniki sedaj težko določili, kdo je praznoval zaradi boljševskega praznika, kdo pa zaradi krščanske velike noči. Ljudje bodo praznično hiteli po ulicah, oblaet si bo morda domišljala, da obhajajo sovjetski prosti dan, v resnici pa bodo obhajali krščansko Vstajenje.

Največje bojno letalo sveta so zgradili v tovarni Dayton v Ohio (Združene države severne Amerike). Letalo leti na poskusnem letu

Nad 42 milijonov avtomobilov na vsem svetu

Ameriški časopis, »American Automobile« vsako pomlad prinaša svetovno statistiko avtomobilizma, to se pravi, številke o avtomobilih vseh držav.

Časopis zbira podatke vsega sveta o tem, koliko je kje avtomobilov, koliko jih v tisti državi narede, koliko moči imajo itd. O vsem tem sestavljajo pregledne tabele, katere pojasnjujejo še z jasnimi grafikoni. Zelo zanimiva je karta vsega sveta. Na tej karti so zarisane vse države sveta. V okviru meja teh držav pa so narisane večji ali manjši avtomobili, kolikor pač ima tista država avtomobilov.

Prav zanimiva je tudi tale tabela, iz katere po-seznamo te podatke:

V začetku leta 1938 je bilo v Afriki 607.284 avtomobilov, v Evropi 8.375.491, v Ameriki pa vsega skupaj 29.654.847. Na vsem svetu je bilo v začetku letošnjega leta nič manj kakor 42.446.814 avtomobilov. Če upoštevamo, da je, postavimo, leta 1934 na vsem svetu bilo 33.399.452 avtomobilov, vidimo, da je na svetu v štirih letih število avtomobilov naraslo za 9 milijonov.

Najbolj nas zanimajo številke iz Evrope. Sedaj se je prvokrat v zgodovini zgodilo, da je število

evropskih avtomobilov doseglo številko 8 milijonov in jo celo preseglo. Doslej je bila Evropa v avtomobilih zelo zadaj. Leta 1930 je bilo v Evropi samo 4.815.050 avtomobilov, leta 1933 jih je bilo 5.498.704. Leta 1934 in 1935 je število naraslo na 6 milijonov, leta 1936 in 1937 pa na 7 milijonov. Leta 1937 je namreč statistika izkazovala 7.791.665 avtomobilov v Evropi. Torej je v enem letu število avtomobilov v Evropi naraslo za več kakor pol milijona.

Poleg teh 8.375.491 avtomobilov je treba omeniti še posebej 2.364.245 motornih koles. Skoraj vse evropske države so bile deležne primerne prirastke, edino Čehoslovaška je menda malce nazadovala. Največ motornih koles ima Nemčija, Avstrija pa je ta posebnost, da je lani imela več motornih koles kakor pa avtomobilov. Nemčija je namreč imela 1.445.734 avtomobilov in 1.327.189 motornih koles. Avstrija pa je imela 47.371 avtomobilov in 63.941 motornih koles. Največ avtomobilov sploh je imela Anglija, namreč 2.306.834, motornih koles pa le 462.439.

Jugoslavija je na 25. mestu ter je imela 14.632 avtomobilov vseh vrst ter le 400 motornih koles.

Angleški poslanik v Rimu lord Perth, ki je vodil gaganja med Italijo in Anglijo za sporazum

Koliko je katoličanov v Nemčiji

Na podlagi rezultatov ljudskega štetja, ki je bilo v Nemčiji leta 1933. in v Avstriji 1934, je mogoče ugotoviti število pripadnikov posameznih verstev v novi, veliki Nemčiji. Bilo je:

	Nemčija	Avstrija
katoličanov	21.760.000	6.116.000
protestantov	41.080.000	295.000
drugih kristjanov	35.000	44.000
judov	503.000	192.000
drugih ver	2.651.000	106.000

To pomeni, da se je s priključkom Avstrije k Nemčiji povečalo število katoličanov na 27.876.000, število protestantov pa samo na 41.375.000. Razmerje med katoličani in protestanti pa je ugodnejše za katoličane. Kajti v novi Nemčiji je že 38,3% katoličanov, dočim jih je bilo v prejšnji Nemčiji samo 33%. V odstotkih je namreč razdelitev naslednja:

	Nemčija	Avstrija
katoličani	33,0	90,5
protestanti	62,2	4,4
drugi kristjani	0,0	0,7
jude	0,8	2,8
ostali	4,0	1,0

Če vzamemo še protestante, je njih skupni delež v novi Nemčiji zmanjšan na podlagi teh rezultatov na 58%, dočim je delež židov povečan na 0,95%.

Zobovje mu je zgorelo

V mestni svet ameriškega mesta Bluff je pred kratkim kandidiral neki Fred Andersen, ki pa je pri volitvah žalostno pogorel. Ko je drugi dan spoznal, da je kar strašno pogorel, se je razjezil ter je zoper neko požarno zavarovalnico vložil odškodninsko tožbo. V svoji tožbi je dejal, da bi ne bil propadel, ko bi ne bilo v neki veliki trgovski hiši silnega požara, ki je prav za prav glavni in edini vzrok, da je on kot kandidat tako žalostno pogorel. Požar je namreč res tisto veliko trgovsko hišo docela uničil. V tisti hiši pa je imel svoj zobozdravniški atelje zobozdravnik, ki je nadebudnemu kandidatu delal nove čeljusti in zobovje. Dan pred odločilnim shodom je kandidat dal svojemu zobozdravniku v popravilo svoje umetno zobovje. Drugi dan zvečer pa bi bil moral kandidat imeti svoje veliko zoborovanje, na katerem bi bil prav gotovo pridobil vse volivce zase. Ponoči pa je zgorela vsa hiša z njegovo čeljustjo vred. Tako si kandidat za shod ni mogel pravočasno dobiti nove umetne čeljusti, kar je bilo krivo, da je potem pri volitvah pogorel. Tožnik odločno pravi, da je požar zakrivil njegov poraz, zaradi česar sedaj Američani napeto pričakujejo, kaj bodo sodniki rekli.

Kovina kot gumi

Znanstvenikom se je posrečilo združiti lastnosti kovin in gumija. To so dosegli tako, da so zvalkanizirali kovino z mehkim gumijem. To bo imelo v tehniki velike posledice.

Od te nove iznajdbe bosta zlasti imela veliko korist ladjedelstvo in letalstvo. S pomočjo te nove zmesi kovine in gumija bo namreč mogoče v prihodnje stroje brez šuma in pretresa zasidrali. Tudi bo mogoče železniške vagonne bolj elastično pripenjati enega na drugega. Železniške vagonne bodo poselej lahko delali take, da bodo vsi imeli kolesje iz te nove zmesi, zbog česar se ne bo vozilo več tako treslo. Ob velikih krivuljah kolesje ne bo več tako hreščalo in škripalo, kakor je doslej. Takišto bo pri električnih železnicah na ovinkih v prihodnje odpadla tista cvileča muzika, ki je doslej šla vsakomur skozi ušesa in zobe.

Ni pa še znano, ali bodo te poskuse, ki so se doslej posrečili, kaj kmalu delali v velikem obsegu. Verjetno pa je, da se bo stvar obnesla, od česar ima vsa javnost pričakovati velikih koristi.

Reševalne vaje angleških bolniških strežnic, ki morajo za vajo »reševati« narejene figure

Kaj pravi kino

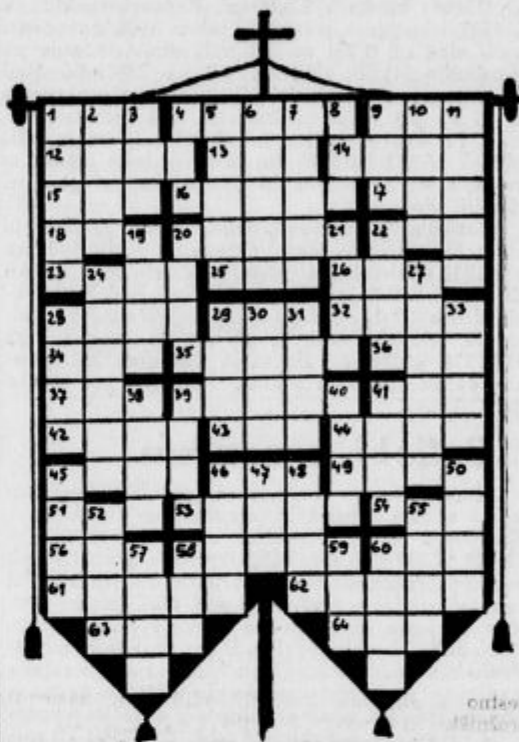
Uspeh razpisa za besedilo dobrega filma

Vatikanski ilustrirani list »Illustrazione Vaticana« je lani razpisal veliko nagrado za najboljši filmski tekst z neoporečno moralno, toda ne tendenčno vsebino. Tudi je bilo v razpisu rečeno, da razpisovalci ne žele tekstov z izrazito vereko noto. Kljub pričakovanju se je natečaja udeležilo ogromno število znanih in neznanih filmskih avtorjev iz vsega sveta. Izid natečaja bi moral biti že razglašen, toda komisija, ki so ji dali vpisana dela na pregled, zaradi prevelikega števila še ni mogla končati dela. Zadnja številka lista, ki je natečaj razpisal, prinaša prošnjo, naj pisatelji in bralci še malo počakajo na izid, ker je natečaj dosegel uspeh, kakršnega niti največji optimisti niso pričakovali. Prav ta uspeh dokazuje, da zahteva po dobrem filmu vsepovsod bolj in bolj prodira.

Film za svetovni evharistični kongres v Budimpešti

Priljubljeni odbor za 34. mednarodni evharistični kongres, ki bo v maju v Budimpešti, sporoča, da je končan evharistični film, ki so ga naredili za to priliko. Film nosi naslov »Večna skrivnost«. Besedilo je napisal mgr. Julij Crapik z madžarskim pisateljem Somagyvarijem po literarnem delu jezuita p. Spidmanna. Film so te dni pokazali budimpeštanskim cerkvenim in civilnim dostojanstvenikom, ki so izrazili svoje zadovoljstvo in občudovanje nad vsebinsko ter tehnično posrečenim in umetniško dovršenim delom.

Križanka „bandero“

Vodoravno: 1. sodobna poljska politična osebnost; 4. nekdanji prebivalci Balkanskega polotoka; 9. moška oseba iz svetega pisma; 12. severno moško krstno ime; 13. skrajšano žensko krstno ime; 16. večje mesto in istoimenska reka v srednji Čehoslovaški; 17. nekdanje srednješolsko leposlovno glasilo; 18. Kristusova beseda na križu; 20. pomembnejši slovenski cerkveni skladatelj; 22. važnejši desni pritok Save na Hrvaškem; 23. skrajšano ime za cigana; 25. važnejša reka v jugozahodni Rusiji; 26. antično božanstvo; 28. važnejše rusko pristanišče ob istoimenskem morju; 29. uporni indijski fakir; 32. sodobni slovenski pesnik; 34. nekdanje glasilo koroskih Slovencev; 35. sodobna španska politična osebnost; 36. važnejša planina v južni Srbiji; 37. manjši levi pritok Zgornje Tunguske; 39. moška oseba iz svetega pisma; 41. ženska oseba iz svetega pisma; 42. prestolno mesto italijanskega imperija; 43. kuhinjska začimba; 44. starogrški bog ljubezni; 45. moška oseba iz svetega pisma; 46. važnejša gora na zahodu Male Azije; 49. sodobni slovenski pisatelj; 51. umrli slovenski književnik iz Primorske; 53. ženska oseba iz Finžgarjevega romana »Pod svobodnim soncem«; 54. važnejša Gangelova naturalistična drama; 56. skrajšano žensko krstno ime; 58. ud slovenskega Narodnega gledališča v Ljubljani; 60. švicarski kanton; 61. nekdanji prebivalec dela Grčije; 62. važnejše mesto v severni Italiji; 63. pomembnejši češki glasbenik; 64. važnejši otok v Irskem morju.

Navpično: 1. slovenski misijonar na Kitajskem; 2. pomembnejše mesto v nekdanji Veliki Rusiji; 3. španski narodni junak; 4. tovarniška znamka ur; 5. važnejša osebnost iz starorimskih zgodovine; 6. manjša država v Združenih državah Severne Amerike; 7. manjši kraj v občini Trbovlje; 8. skrajšano žensko krstno ime; 9. važnejši kraj na Notranjskem; 10. pomembnejša trdnjava v severni Afriki; 11. naslovna moška oseba iz Gogoljevega romana; 19. veliki ruski knez; 20. manjši kraj v občini Radomlje; 21. večji kraj v severnem koncu Gardskega jezera; 22. srbsko moško ime; 24. moško krstno ime; 27. manjši sodobni ruski pisatelj; 28. velika reka v vzhodni Aziji; 29. moška oseba iz svetega pisma; 30. sveti jezik južnega budizma; 31. špansko žensko krstno ime; 33. važnejše gorsko v Sloveniji; 38. poljsko moško ime; 39. naslovna oseba iz Svensonovih mladinskih povesti; 40. antična boginja; 41. starorimski bog vojske; 45. važnejše mesto v zahodni Romuniji; 46. prebivalec večjega evropskega otoka; 47. sodobni slovenski skladatelj; 48. važnejša država v Zadnji Indiji; 50. večje mesto v severni Dalmaciji; 52. važno pristanišče pri izlivu Marice v morje; 55. visoka planota v srednji Aziji; 57. važna trdnjava v severni Španiji; 58. manjša reka na Nizozemskem; 59. soustanovitelj Rima; 60. gorstvo in istoimenska reka v Rusiji.

Rešitev križanke „veliki teden“

Vodoravno: 1. Spak; 5. lov; 7. otep; 9. rod; 11. hlev; 13. Oti; 14. Sisek; 16. voljak; 18. elan; 20. ep; 22. kri; 23. Mirim; 25. kra; 26. Valuk; 28. Aman; 30. era; 31. Ziri; 32. vaja; 33. Cid; 34. opica; 35. ol; 36. Selo; 38. en; 39. la; 40. rov; 41. rabi; 43. želo; 45. Lek; 46. cev; 47. Fram; 48. Jena; 50. cin; 52. Leda.

Navpično: 1. staroverec; 2. Poe; 3. alo; 4. Kot; 6. Veliki Lipovec; 8. pesem; 10. Oto; 12. Veliki Cerovec; 15. karavana; 17. ara; 19. Nina; 21. Paris; 22. kvader; 24. majolika; 27. Uri; 29. Mala Zimica; 37. Lož; 42. Berane; 44. lej; 49. Nila; 51. ud.

Št. 108.

Hudobni duh in Front de Boeuf

V gradu pa je ležal Front de Boeuf, ki so ga mučile bolečine, mrzlica in slaba vest. S smrtjo se je boril. Ker je bil nenavadno ekop, si niti tako ni mogel privoščiti olajšanja, da bi bil večji del premoženja dal razdeliti ubogim ali pa cerkvi, kakor je bila takrat navada.

»Prav za prav bi človek mogel moliti, ne da bi bilo treba kakemu zoprnemu farju natlačiti žepa z denarjem. Pa si ne upam moliti.«

»Kaj elišim? Ali je zares prišla tista ura, ko mora Front de Boeuf priznati, da je na svetu nekaj, česar si ne upa?« je tik za vzglavjem zavrešal glas. Ranjeni vitez, ki so ga bolele rane in ga je mučila težka vest, je bil prepričan, da je obdan od samih hudobcev.

»Kdo si ti, ki se oglašiš?« je prepaden vprašal.

»Tvoj hudobni duh!« se je režeče oglašil odgovor.

»Naj te vidim! Rad bi vsaj enkrat hudiča videl! Ali mar misliš, da se te kaj bojim? Prav nič se te ne bojim, le pokaži se mi! Mene ne moreš prestrašiti!«

Mariborske vesti

m Mariborski župan dr. Juvan je v spremstvu ravnatelja mestnega gradbenega urada inž. Barana odpotoval v Beograd zaradi intervencij v komunalnih gradbenih zadevah. G. župan bo intervencij pri ministrskem predstojniku ter pri finančnem in gradbenem ministru zaradi likvidacije kaldrminskega fonda, da se čimprej more začeti z gradbo carinarnice in carinskih skladišč, dalje zaradi podreditve načrtov za tlakevanje obeh dovozov na dravskem mostu ter zaradi načrtov nove mestne tržnice. Mestna občina bi rada že letos angažirala kredit iz kaldrminskega fonda za gradnjo carinarnice, da se zaposli čim večje število delavstva pri javnih delih.

m Začetek jubilejnih proslav 20 letnice naše kraljevine Jugoslavije bo dne 4. maja, ko nam bodo mariborska Glasbena Matica, Jadran in Maribor izvajali veličastno glasbeno delo Cesar Franca »Blagor«. Kulturno delo v Mariboru je vseh 20 let bilo živahno in na prvem mestu pri domoljubnem delu. Zato je tudi prav, da s tako velikim kulturnim nastopom otvorimo vrsto proslav. Vsa mariborska javnost in mariborska okolica bo dne 4. maja manifestacija za veliki kulturni dvig slovenskega Maribora, ki ga je dosegel v 20 letih svobodne Jugoslavije.

SLAVNOSTNI KONCERT 4. MAJA

Vstopnice v predprodaji pri Putniku in v Cirilovi

m Incident pri velikonočni procesiji. Ko je na veliko soboto šla procesija ob petih popoldne iz frančiškanske cerkve mimo palače Okrožnega urada v Sodni ulici, so se pri odprtem oknu v drugem nadstropju pojavili neki mladiči in so se začeli izvajalo na ulico krohotali ravno v trenutku, ko je nosil duhovnik Najsvetejše mimo te hiše. Mnogi se je polastilo nemalo razburjenje in če ne bi spoštovali svetosti Vstajenja, bi gotovo morali iz procesije sami izvršili sodbo nad nizkotnimi izvajalci. Policija, opozorjena od številnih pri, je sicer takoj na mestu ugotovila imena zapeljanih mladeničev iz socialistične organizacije; nastane pa vprašanje, ali bo oblast mogla še naprej mirno gledati, kako gotovo zvoditeljci nedeljo za nedeljo zapeljujejo mladino v svojem marksističnem društvu. Saj vemo, kako se to društvo imenuje. Med krohotali je bil tudi, kakor se je ugotovilo, sin uslužbenca mestnih podjetij, nadalje neki delavec iz tovarne »Jugosvilas« in neki železniški uslužbenec.

m »Poštelski zaklade«, mladinska igra s petjem in rajanjem v treh dejanjih, izide te dni v Cirilovi tiskarni. Prvič uprizori to domače izvirno delo pobrezka šola v nedeljo, dne 1. maja v Renčeljevi dvorani. Kdor se zanima, kakšno bogastvo skriva znamenita Poštela na Pohorju, naj si ogleda »Poštelski zaklade«. Avtor igre je učitelj Franjo Čiček, pevske točke pa je uglasbil Vinko Živko.

m Gledališka vest. V torek, dne 26. t. m. bo gostoval v operi Trubadur Marion Vlahovič, hrvaški tenorist svetovnega slovesa, ki je svojedobno deloval na največjih opernih odrih sveta. Pod Herzegovin vodstvom pripravila mariborsko gledališče Smetanovo veliko operno delo »Dalibor«.

m Dekliški krožek za mesto ima nocoj ob pol osmih zvečer v Domu svoj redni sestanek.

m Odlikovani posejilniki orožniških postaj. Za vestno službovanje so bili odlikovani naslednji orožniški naredniki: Z zlato medaljo Franc Komar in Ivan Velikogne, s srebrno medaljo: Ivan Hlajša, Dominik Poženel, Anton Zupan, Franc Jernej, Jožef Rošeta, Iskreno čestitamo!

m Zvečer smrti. V torek zvečer je po daljši mučni bolezni umrla v Gledališki ulici 2 v starosti 64 let Ivanka Potisk. Bila je dobrotnica mnogih dijakov. Pogreb bo danes, v četrtek ob pol štirih popoldne na magdalenskem pokopališču. Naj v miru počiva. — Nadalje so umrli: Na Meljski

cesti 34 soproga zvančnika drž. železnice Ivana Kolar, stara 38 let, v bolnišnici pa 19 letni mizarji vajenec Ivan Mušič. Svetila jim večna luč!

m 4-letni otrok zažgal hlev. V Visolah pri Slov. Bistrici je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Simona Juharta. Ogenj je zanetil 4-letni Juhartov vnuček Anton. Ko je Juhartova žena pospravljala po kuhinji, ji je mali vnuč izmaknil vžgalice ter je odšel v hlev, kjer je zažgal slamo in seno v traharju. Ko je prišla njegova stara mati iz kuhinje pred hlev, je prišel vnuč ves preplašen ter je klical »mama, vidi, kaj je tam«. Hitela je pogledat v hlev ter v svojo grozo opazila, da segajo plameni že iz traharja na podstrešje ter gori seno z velikim plamenom. Požar je povzročil lastniku 30.000 din škodo.

m Tatvine blaga iz carinskega skladišča. Pred dvema mesecema so bile ukradene iz carinskega skladišča tri bale manufakturnega blaga v vrednosti 3000 din. Sedaj je policija izsledila tatove, in sicer tri delavce, ki so dotično blago razprodali na kmetih po 10 din za meter. Delavci, ki so dejanje priznali, so bili aretirani in oddani sodišču.

m Kolo brez lastnika je našel policijski stražnik v torek zvečer v Jadranski ulici. Kolo ima številko 404-527. Lastnik ga dobi na policiji.

Gledališče

Četrtek, 21. aprila ob 20: »Slehenik.« Red C.

G. Tumpej zopet poražen

Maribor, dne 20. aprila.

Tumpejevemu dosedanjim porazom se je zdaj pridružil še nov. Kreditna zadruga uslužbenec drž. železnice, ki ima svoj sedež v Mariboru v Tattenbachovi ulici, in ki ji načeluje g. Rudolf Tumpej, železniški uradnik v pok. je vložila proti Francu Artiču, bivšemu žel. kontrolorju v Mariboru, tožbo zaradi klevete po § 301./III. kaz. zak., katero naj bi obdolženca zagrešila s tem, da sta uslužbenec Nabavljalec zadruga v Mariboru svetovala, naj ne nalagajo svojega denarja v tem zavodu, ker da bo kmalu propadel, da je imel že dvakrat revizijo, da je nekdo pred revizijo knjige skril, da se je tako izognil posredicam, in naj tisti uslužbenici, ki imajo pri tem zavodu posojila, posojila takoj vrnejo in nemudoma odpovedo članstvo, ker zavod slabo stoji ozir bo propadel.

Iz obrazložitve obtožnice je bilo takoj videti, da ni šlo za spor z zadrugo, marveč za spor med skupino g. Tumpeja in inž. J. Grudna. Obtožnica namreč izrecno navaja, da je l. 1934 prišlo med obema skupinama do hudih političnih bojov, v katerih sta se obtoženca pridružila skupini inž. Grudna ter skušala onemogočiti g. Tumpeja.

Obtožnica sta po svojem zastopniku vložila dokazni predlog, v katerem sta inkriminirane žalitve zanikala, odnosno za svoje trditve nastopila dokaz resnice in opravičevalne zmote. Po končani preiskavi, v kateri je bilo zaslišanih okoli 50 pri, pa sta oba obtoženca predvsem vložila ugovore, katerim je apelacijsko sodišče ugodilo ter odločilo, da se obtožba Kreditne zadruga proti Breclju in Artiču ne dopusti, kazensko postopanje popolnoma ustavi in Kreditna zadruga uslužbenec drž. žel. obsodi, da mora trpeti vse stroške postopanja in obtožencema povrniti vse njune stroške.

S to odločbo je zopet končana ena izmed mnogih Tumpejevih tožb z njegovim popolnim porazom v veliko veselje vseh tistih železničarjev, ki so nekda občutili trdoto njegovega škornja.

gorenjskih narodnih nošah. Na vabilo Nemcev se je odzval ves zbor in predvajal v Zoretovi dvorani domače plesne, vmes pa nastopal z umetno in domačo pesmijo. Vžgala je ponovno večno lepa »Najaz« in planinski raje. Bili so lepi prazniki in želimo si več takih dni. Nemci so se pa lahko prepričali, na kako visoki kulturni stopnji je naše ljudstvo.

Višnja gora

V katoliško vero je prestopil Ramo Šabanovič, doslej islamske vere. Prišel je iz Bosne kot delavec v Višnjo goro, kjer se mudi že leto dni. Prišel je v župnišče prosit za pouk v katoliški veri. Po polletni pripravi se je odločil za prestop v katoliško vero. Pri sv. krstu si je izbral ime Jožef. Za botra si je izbral g. kaplana. Bil je krščen na veliko soboto. Med sv. mašo je prejel sv. obhajilo skupaj z g. botrom. Ljudje so bili ginenji, ko so gledali krst in sv. obhajilo. — Na velikonočni ponedeljek pa je bila določena druga cerkvena slovesnost: blagoslovitev vogelnege kamna nove cerkve sv. Antona na Vel. Loki. Vaščani so že postavili križ in mlaže na kraju, kjer bo stala nova cerkev. Slavnost pa je preprečil sneg, ki je padal kar ves dan. Zato je blagoslovitev preložena na belo nedeljo ob 4. popoldne. Pri blagoslovu igra višnjegorska godba za svečanost primerne pesmi.

Za Jegličev akademski dom

so darovali: Mestna občina Maribor 200.000 din (ki jih bo izplačevala v obrokih); mestna občina ljubljanska 100.000 din (drugič po 100 tisoč din); Kutnar J., župnik, Razbor pri Zid. mostu 10 din; Sehanar A., župnik, Koprivnik pri Kobovcu 20 din; Klek J., župnik v p. Orensovec 10 din; Kosta A., krojač, Ljublj. 30 din; dr. Jančič L., sv. Peter v Sav. dol. 100 din; Plenk A., kaplan, št. Jančič na Dr. 30 din; Lovšin L., župnik, Planina pri Raku 50 din; Funček F., duhovnik, Senkovturn 20 din; Strušek F., smiljel, p. Mozirje 20 din; Sešek L., kaplan, Smarjin pri Kranju 30 din; Pušnjak B., Apače 50 din; Sestre križniškega reda, Vel. Nedelja 100 din; Kodrič L., provizor, Plesce 20 din; Kodrič J., župnik, Sv. Rupert v Slov. gor. 10 din; Lesar J., javni notar, Brežice 100 din; dr. Jerih P., javni notar, Radeče 100 din; Weihs M., župnik, Skale, Velenje 10 din; Zadel Fr., žanajek, št. Vid n. Lj. 100 din; Lom F., župnik, Smarje pri Jelaču 10 din; dr. Vrabar M., stolni prost., Maribor 40 din; Lipič F., Brežice ob Savi 100 din; dr. J. Peček, Brežice 50 din; Orehar A., kaplan, Mengoš 10 din; Kat. prov. dravstvo Kranjska gora 20 din; Rožman J., župnik v Zavodjem 30 din; Woble D., advokat, Novo mesto 100 din; Jerič L., dekan, Turnišče 100 din; Balanč Fr., Bled 300 din; Barle J., Maribor 100 din; Rokkar M., župnik, št. Ilj. p. Misljinje 30 din; Olenšek L., župnik, Apače 20 din; Oblak Val., župnik, Preška 20 din; Muiš A., župnik, Vitanje 30 din; Karpac, samostan, Studenci pri Mar. 10 din; Rihar M., dekan, Kamnik 30 din; Klemenčič A., župnik, Središče 20 din; Sem J., kaplan, Ribnica na Poh. 10 din; župni urad. trg Guštanj 15 din; Laura M., sv. Benedikt v Slov. gor. 5 din; občina Slovenske gradce 20 din; Kociančič A., župnik, Prihova 20 din; Gorčičan J., župnik, Spitališ 10 din; Peltier A., kaplan, Smarjin ob Paki 30 din; Cuderman K., Hotič, Lj. 25 din; Franke L., župnik, Zasavske 30 din; Čadež V., župnik, Mokinje, n. Kamnik 20 din; Skof F., sv. Anton v Slov. gor. 50 din; Havelski F., konces. elektrar, n. Lj. 25 din; Vavpotič F., župnik, Dohle 15 din; Praitar F., župnik, Velosovo 20 din; Glšek J., dekan, Jarenina 20 din; Čebašek J., župnik, Sv. Miklavž, Laško 30 din; občina Smarjeta 30 din; Stuhse F., župnik, Sv. Jurij ob Ščavnici 10 din; Bežjak J., župnik, Zreče 100 din; sestre Križevniškega reda, Muretni 10 din. (Dalje prihodnje)

Huda nesreča v zagorskem rudniku

Ljubljana, 20. aprila.

Danes ob 9. popoldne so pripeljali v Ljubljano z vlakom 31 letnega rudarja Josipa Podjeba iz Zagorja. Tega je med delom v jami zasulo. Tovarši so ga z velikim naporom rešili izpod plasti zemlje. Podjeb je dobil pri nesreči hude notranje poškodbe. Na glavnem kolodvoru ga je prevzel reševalni avto, ki ga je pripeljal v bolnišnico.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 21. aprila: 12. Operetni napravi (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14. Napovedi — 18. Pester spored (Radijski orkester) — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rud. Kolarič) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Minister za ljudsko telesno vzgojo — 19.50 Deset minut zabave (g. F. Lipah, član nar. gled.) — 20. Pevski kvarteti »Fantje na vasi«, vmes plošče — 21. Prens iz Benetk: »Don Carlos« (Verdi) — 22. Napovedi, poročila — 23. Poročila o šahov. turnirju. Petek, 22. aprila: 12. Naši zvoki (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Rad. orkestra — 14. Napovedi — 18. Ženska ura: Po kateri poti je hodila žena do današnje izobrazbe (gld. A. Lebarčeva) — 18.30 Ciganski orkestri igrajo (plošče) — 18.40 Slovensčina (g. dr. St. Leben) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Razvoj hrvatske mlad. književnosti (Lj. Krajačić, Zgb.) — 19.50 Zanimivosti (mednar. gimnastična prireditve) — 20. Radijski orkester — 20.30 Prens evrops. koncerta iz Norveške: Sauerud, Sinding in Groven — 21.30 Nekaj lahke glasbe (plošče) — 22. Napovedi, poročila — 23.30 Angleške plošče — 23. Poročila o šahovskem turnirju.

Drugi programi

Četrtek, 21. aprila: Beograd: 20. Zbo*, 31. Pasijonska igra — Zagreb: 20. Beograd, 21. Verdijeva opera »Don Carlos« (iz Benetk) — Praga: 10.20 Pihala, 20.05 Igra, 21.05 Orkester in klavir, 22.40 Jugoslovanske pesmi — Varšava: 20. Pesta gl., 22. Szymonowski koncert — Sofija: 17.30 Bečova skladišča, 18.30 Cerkev, obredi — Budimpešta: 19. Cig. ork., 21.15 Bečova sonata, 22.05 Plošče, 23.15 Cig. ork. — Italijanske postaje: 1. skupina (421, 301 in 283 m): 17.15 Klavir, 21. Igra, nato ples, gl. — 11. skupina (550, 359 in 283 m): 17.15 Vok. konc., 21. Verdijeva opera »Don Carlos« — 111. skupina (492, 272 in 227 m): 19.30 Radijska fantazija, 20.30 Varijete, 21.35 Klavir, 21.45 Ländler, 22. Ples, gl. — Dunaj: 19.30 Operetna gl., 20. Dunajski večer, 22.30 Zab. gl. — Königsberg: 19.10 Plesni večer — Lipsko: 19.10 Operetna gl. — Frankfurt: 19.30 Stara in nova italijanska gl., 20.30 Brahmsov koncert — Monakovo: 19.10 Ginejeva opera »Sv. Vasilij« — Sottens: 20. Oporna gl., 20.45 Popevke, 22. Dunajska gl., 23.35 Plesna gl. — Paris Radia: 20.30 Opera — Lyon: 20.30 Auherjeva opera »Fra Diavolo« — Strasbour: 20.30 Masseneta opera »Notredamski zvonar«.

"To hranilo za polt z 'Biocelom' JE USTVARILO ČUDEŽ NA MOJEM OBRAZU" pravi sestra pomočnica.

U CINEK je bil prav gotovo čudovit. V nekaj dneh sem opazila, da male brazde in gube izginejo. V nekaj tednih sem bila videti za deset let mlajša. Biocel — mi pravi doktor — je iznajdba znamenitega profesorja dunajskega vseučilišča. Zdjaj ga vsebuje sleherni tubs rožnate kreme Tokalon. Uporabljajte to kremo vsak večer, belo kremo Tokalon za jutra. Po taki uporabi bo blede, vela polt zablistela v novi mladostni živahnosti, napravite svojo polt jasno, svežo, čvrsto — in jo rešite gub in drugih nedostatkov.

Sport

Smuk s Triglava

Kakor smo že poročali, priredi JZSZ v nedeljo, 24. t. m., svojo poslednjo prireditev v letošnji zimski sezoni »Smuk s Triglava«.

JZSZ je do danes prejel sledeče prijave inozemskih tekmovalcev: Willi Walcha iz Arlberga, Andi Krallingerja iz Linza; za damsko konkurenco pa Helda Gödlövo in Gerdo Niesl, obe iz Innsbrucka. — Italija je prijavila Confortolo (Milano), Sertorellia (Milano), Schillania, Cosulich, dr. Paschella, Dei Rossi Nives (Roma), Dei Rossi Gemma in Luci Schillani, obe iz Trsta. — Češkoslovaška: Beinhauera za moško konkurenco in Beinhauerjevo, Ascherovo in Rudolfo za damsko konkurenco. Ekipa potuje pod vodstvom starega internacionalca inž. Vlado Novaka.

Pričakuje se še prijava bratov Bolgarov. Našo ekipo najboljših tekmovalcev: Heim, Praček, Stopar, Voller, Kobler, Zvan, Klein, Podkubovšek itd. bodo izpopolnili množestvo tekmovalci iz Jesenice, Ljubljane, Mojstrane, Maribora, Celja in Zagreba.

Zelo zanimiva bo tekma dam, kjer se bodo zgoraj navedenim mednarodnim tekmovalkam postavile v bran naše najboljšie alpske tekmovalke: Heimova, Pračkova, Azmanova, Sulgajeva in množestvo druge odlične tekmovalke.

Odlična mednarodna konkurenca bo nudila prijateljem alpskega smučarstva največji športni užitek, saj bodo na štartu najboljši tekmovalci srednje Evrope.

Smuka je v planinah ugodna, tako da je omogočena vožnja prav v dolino. Vabimo smučarje, da se udeležijo te zadnje zimskošportne manifestacije. Cilj bo prav v dolini, tako da bo omogočeno islega doseči že z nedeljskim jutranjim izletniškim vlakom.

Kaj pravi športni svet?

Nemški in italijanski lahkoatletci pojdejo na Japonsko. Ni se še pričela letna sezona in že se širijo glasovi o raznih gostovanjih športnikov po tujih državah. Tako sta dobili istočasno nemška in italijanska lahkoatletska zveza povabilo japonske lahkoatletske zveze, da sodelujeta letošnjo jesen na nekaterih tekmovalnih na Japonskem. Nemci bodo poslali samo 10 atletov na dolgo pot, ker imajo ravno letos toliko in tako važnih srečanj, da se ne morejo odzvati vabilu z večjim številom tekmovalcev. Tudi Italijani pošljejo na Japonsko 10 atletov, prihodnje leto pa pojdejo tja tudi njihova dekleta — lahkoatletinje.

Nemški boksar teške kategorije Maks Schmeling, ki je v Hamburgu v petem kolu položil na tla Amerikanca Dadasa, se bo boril 22. junija za svetovno prvenstvo z Louisom. Ta borba, za katero vlada že danes v Ameriki in v drugem športnem svetu velikansko zanimanje, se bo odigrala v Newyorku, najbrž v Yankee-stadionu.

Svetovni prevak v drsanju umrl. Sved G. Grafström, svoječasi najboljši drsarec, je v starosti 45 let nenadoma umrl v Berlinu. Pokojni je bil enkrat svetovni, dvakrat pa olimpijski prevak. Imel je veliko zaslug, da se je drsalni šport dvignil na tako visoko stopnjo, in je bil več let zaporedoma na vrhu tabele, dokler mu ni leta 1930 v Newyorku odvzel prvenstva Dunajec Karl Schäfer.

Amerika ne bo na svetloem nogometnem prvenstvu, FIFA je sprejela obvestilo, da se Amerika ne bo udeležila svetovnega nogometnega prvenstva v Parizu izločila tekma, ki bi morala biti 29. maja med Ameriko in Nizozemske Indijo, odpade in se bo slednja borila 5. junija z Madžarsko.

Avstrija ni več v mednarodni lahkoatletski zvezi. IAAF sporoča, da je Avstrija prenehala biti njena članica.

Lahkoatletika v Ameriki. V Čikagu so imeli ameriški lahkoatletiki večerni naslop v zaprtem prostoru in so dosegli nekaj prav zanimivih rezultatov. Cunningham je zmagal v teku na eno miljo v času 4:09.9, 600 jardov je pretekel Herbert v času 1:11.1, 40 jardov pa Johnson v času 1.4 sek.

Celje

c Prvi nastop »Slovenske scene mladih« bo v petek 22. aprila v celjskem mestnem gledališču. Vstopnice se dobe v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi.

c St. Jurij pri Celju. Letos bodo obhajali v Sv. Jurju ob juž. žel. 30 letnico smrti pionirjev slovenske glasbe dr. Benjamina in Gustava Iapvca. Na čast slavnima šentjurškima rjajakoma bo priredil pevski zbor KPD v St. Jurju v soboto 14. in v nedeljo 15. maja koncert Iapvčevih pesmi. Prijatelje lepe pesmi in prijatelje Iapvcev že zdaj opozarjamo in vabimo na ta koncert.

c V celjski bolnišnici sta zaspala v Gospodu 71 letni lončar Rednak Josip iz Velenja in 31 letni posestnik Mastnak Karel iz Razborja pri Dramlji. Naj v miru počivata!

c Huda nesreča v kamnolomu. V Kočni pri Celju se je v torek ponesrečil pri delu v kamnolomu 27 letni delavec pri regulaciji Savinje Vrečko Jernej. Pri delu mu je padel na glavo težak kamen, ki mu je prizadel 2 cm globoko rano na glavi.

c Kino Union. Danes »Povratek iz pekla« (Peter Lorre, June Lang).

c Nesreče pri velikonočnem streljanju. Kakor vsako leto, tako se je tudi med letošnjimi velikonočnimi prazniki zgodilo pri velikonočnem streljanju več nesreč. V Dolu pri Vojniku je odrgal naboj 16 letnemu posestnikovemu sinu Antonu Jakocu 4 prste na levi roki. V Draškovecu pri Humu ob Sotli je naboj topiča zadell 17 letnega Vinka Drogenika in mu razmesaril levo stran. V Latkovi vasi pri St. Pavlu pri Preboldu se je zadell pri streljanju s pištolo v levo roko 18 letni mizarjski vajenec Anton Kramer.

Kranjska gora

Ze nekaj časa prihajajo v naše letovišče Nemci iz rajha in posameznih skupin, ki ostajajo tukaj 10—14 dni. So večinoma kvalificirani delavci, ki si lahko privoščijo odmor (Kraft durch Freude) zlasti pri nas, ko žive tako rekoč zastoj glede na visoki tečaj nemške marke. V pretežni večini so smučarji, ki obiskujejo naše planinske koče, katere so vse oskrbovane. Da spoznajo naše običaje in našo pesem, jim je priredilo tukajšnje pevsko in glasbeno društvo »Cecilia« čez praznike dvojce koncertov oziroma akademij, katere so pa posetili tudi domačini in takem številu, da je bila društvena dvorana obkraj razprodana. Prvi koncert na veliko noč je bil namenjen domačim gostom, drugi, na velikonočni ponedeljek, pa blejskim. Predsednik Lavtičar je pozdravil goste velike sosedne države in nemščini in jim opisal ter razložil namen in pomen prireditve. Društveni moški mešani in ženski zbor je zapel nekaj najlepših naših pesmi in izvajal tri narodne venčke. Pevsi so prikazovali snubitev, »Sranganje«, sprejem neveste na novem domu in končno vaški koncert. Bilo je pioskanja in odobravanja nič koliko, zlasti še, ker je bila vsa pevska družina v slikovitih

Zahtevajte povsod naš list!

Za birmo...
Darilo za celo življenje

**CHRONOMETRE
ELECTION**

MALI OGLASI

V malih oglasi velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonsko, 3 mm visoke peline vrstice po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Hišnica

Isče službo v Ljubljani. — Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 6224. (a)

Zastopstvo

za dravsko banovino sprejem. Ponudbe poslati na upravo »Slovenec« pod »Uspeh« št. 6233. (a)

Služkinja

veščica tudi šivanja, isče službo v Ljubljani, tudi h krojaču. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Uboj« št. 6230. (a)

Potnik

ki potuje po Sloveniji — isče zastopstvo dobrodošle-ga predmeta. — Prevzame tudi zastopstvo manufakture ali spekerije. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 6233. (a)

Službodobe

Krojaškega pomočnika mladeža, takoj sprejem. Kosmač Frane, Slovenski Javornik. (b)

Izveščana stenotipistinja se sprejme za celodnevno zaposlitev za dobo 2 mesecev. Vpoštev pride le prvovrstna moč. — Nastop takoj. Pismene ponudbe na Zvezo trgovskih združenj, Trgovski dom v Ljubljani.

Novo došli klavirji

»Stingl« pri M. Bäuerle, Maribor, Gosposka ulica št. 56

Štev. 1693-1938.

Razpis

Občina Kamnik oddaja v zakup mestno kopalnico v Kamniku z buffetom za dobo od 1. maja 1938 do 30. aprila 1939.

Pogoji so na vpogled v občinski pisarni v Kamniku.

Uprava občine Kamnik, dne 19. aprila 1938.

Trstje

Jos. R. Puh, Ljubljana
založnik parketov

Gradaška ulica 22 Telefon 25-13

za strope iz najboljšega materiala, vezano s pobakreno žico izdeluje in dobavlja

Hugo Wast:

26

Zlato večnega Juda

Marta je pozabila na cocktail. To so bile misli Mauricia Kohena, samo izražene z večjo brezobzirnostjo. Dejala je mirno:

»Ta knjiga ni polvorba.«

»Ne, Zares ne.«

»Toda je do smrti dolgočasna. Kaj če bi govorila o čem drugem?«

»Počakaj še malo. Hočeš slišati nekaj tako prevečnega, kakor bi si tega ne bil zmožen izmisliti noben kristjan? Poslušaj te izreke:

»Da dosežemo večino, bomo dali volivno pravico vsem brez razlike razreda in stanu.

Vsi veste, kako etrahotna je za odlične ljudi misel, da ne sme biti med družbenimi razredi nobene razlike.«

»Vendar,« je posegla vmeša Marta, »saj to ni nič drugega kakor načelo o volivni pravici, kakor ga izvajate tu. Kaj hočete trditi, da je enakost vseh ljudi judovska, ne krščanska misel?«

»Ne. Krščanska misel je misel o enakosti posebnih osnovnih človeških pravic: pravica do življenja, do družine, do svobode, do vzgoje. Judovska zamisel pa je volivna enakost: prav toliko velja glas buenosaireskega nadškofa ali vseučiliškega rektorja kakor glasovi ubijalcev, roparjev in zvodnikov. Isto veljavo ima glas izobraženega človeka, ki ve, zakaj voli, in glas nepismenega, ki se prodaja za časo vina.«

»A kaj briga Jude, ali se kristjani vladajo tako ali tako?«

»O, briga jih. Njim gre za to, da si krščanski narod izberejo take oblike vladavine, ki jih privedejo do brezvladja in do revolucije. Ali ti preseda, da me moraš poslušati?«

»Poslušati tebe, ne, pač pa sionske modrijane.«

»Klub temu poslušaj vsaj ti to, kar lahko

spraviš v zvezo s tistim, kar smo dopoldne slišali od profesorja Rama.«

»Ničesar se ne spominjam.«

»Mill Morton je dejal, da krize ne bodo rešili gospodarstveniki, marveč alkimisti, kakršen je Julius Ram, ki spreminja svinec v zlato. In tvoj oče je pri tem prebledel, kakor da bi mu bil kdo prerezal vrat.«

»In govore Zapiske kaj o tem?«

»Da. Pripovedujejo, kako je moči povzročiti krize z odličnim in izrazito judovskim sredstvom: z zlatom. »Povzročili bomo vesoljno krizo,« pravijo, »z zlatom, ki ga imamo vsega v rokah. In na drugem meču boroš v Zapiskih: »Posrečilo se nam je povzročiti krizo s tem, da smo potegnili denar iz obtoka.« Verjamem, da se ti vse to zdi suhoparno, pa saj imaš v žilah judovsko kri.«

Marta se je začela smejati.

»Rad bi me pohujšal, namesto tega me pa navdajati s ponosom nad tem, da sem Judinja.«

Pripravila je drugi cocktail. Potem je sedla po strani na naslanjač in čakala, kdaj bo konec tega branja.

»Torej poslušaj, kako so ti Zapiske pred tridesetimi leti naznanjali sedanjo krizo: »Veste, da je zlato bilo v pogubo državam, ki so ga izvolile za gospodarja. Zakaj zlato ne more zadovoljiti vseh ljudskih potreb, zlasti zato ne, ker smo mi napeli vse sile, da se ga polastimo in da ga potegnemo iz obtoka.« V letu Baselskega kongresa je bila ta napoved v zlatem denarju ne more premakniti in uničiti nič. Danes pa vidimo, kako se uresničuje modrost teh gospodov s Siona in vidimo, kako globoka resnica je v nasprotujočih ali besedah Milla Mortona: krizo bodo končali alkimisti.«

»Zakaj alkimisti?«

»Zato: če jim uspe, da bodo izdelovali umetno zlato, mu bodo vzeli redko, ki mu daje veljavo in povzroča, da se hočejo ljudje za vsako ceno priklopiti do njega.«

Pouk

Inštruktorja

Srednje tehnične šole — stavbo stroke — sprejem. Vodmatska št. 2, pritrilje. (u)

Zasluzek

2500 din potrebujete

da zaslužite 1000 din doma. Dopise: »Anos«, Maribor, Orožnova 6. Priložite znamko! (z)

Posestva

Mlin

prodam ali dam v najem. Josipina Ssek, Preserje 1, Radomlje. (p)

Ugodna prilika!

Zaradi nesreče prodam na prometnem kraju na delu posestvo s trgovino in gostilno. Zajemčen promet letno en milijon dinarjev. Cena 280.000 din, potrebna gotovina 100—150.000 din ostane na dolgoročno izplačilo. Informacije pri g. E. Resman, Ljubljana — Florjanska ulica 22. (p)

Vnajem

Mlekarno

v centru oddam. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 6239. (a)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje

s pritlikinami, takoj oddam. Izanska cesta, nova hiša zraven mitnice. Ogleda se po 7. zvečer. (e)

Razno

Deklico, 5 let staro

dam za svojo. Naslov v upravi »Slovenec« Maribor št. 693. (r)

Milostijiva!

Vaš krzneni plašč čez polje shranimo, obenem izvršimo potrebna popravila za polovično ceno. Plačljivo šele jeseni ob prevzemu. — ROT, krznarstvo, Ljubljana, Mestni trg št. 5 — telefon 20—05. (r)

Denar

350—400.000 din posojila

tudi v knjižnicah Ljudske posojilnice ljubljanske — isčem. Jamstvo vknjižba na prvo mesto neobremenejene hiše. Naslov in pogoje poslati upravi »Slovenec« pod »Dobre obresti« št. 6238. (d)

Bančno kom.

zavod - Maribor

Aleksandrova cesta št. 48 kupi takoj in plača najbolje

HRANILNE KNJIZICE

bank in hranilnic VREDNOSTNE PAPIRJE 3% obveznice, bone ter srečke, delnice itd.

VALUTE VSEH DRZAV

PRODAJA SRECK

državne razr. loterije

Kupimo

Seno

sladko, polsladko, vagon-ske pošiljke, garantirana teža 9.000 kg, kupim — Kirbiš, Celje (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Pohištvo

Spalnica

polno vezana, orehova, poltrnna, 7200 din, s 5 letno garancijo. Tovarna Malenšek, Celovška cesta 258. s

Auto-motor

Avtomobili

»Chevrolet« poltovorni, zaprti, »De Soto« 4 sedežni, odprti, »Opel« 4 sedežna limuzina, »Citroen« 7 sedežni odprti — ugodno naprodaj. Poizve se pri Splošni trgovski d. o. o. z. Tyrševa cesta 33, Javna skladišča.

KUPITE SLOVENE
IN ZAHTEVAJTE GA POVSOD

Molitvenike vseh vrst • Rožne vence
Verižice in svetinje • Mirtine
venčke in šopke • Trakove
Sveče • Ročne torbice

za prvoobhajance in birmance

nudi najceneje trgovina

H. NIČMAN

LJUBLJANA, Kopitarjeva ul. 2 • Telef. 40-01

Obličite

pomladanski beograjski sejem

od 30. aprila do 9. maja 1938.

★

Največja jugoslovanska revija domače in svetovne proizvodnje. Najpopolnejša razstava poslednjih tehničnih pridobitev v industriji. Največja izbira.

★

Pojasnila daje Uprava beograjskega sejma — Sejmice — Poštni predal 538 — Telef. 28-526, 28-8-2.

★

50% popusta na železnih in ladjah.

„SLOVENE“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Zapustila nas je naša nadvse ljubljena soproga, mamica, gospa

Ana Sluga roj. Kužnar

soproga vlakovodje državne železnice v pokoju

Pogreb blage pokojnice bo v četrtek, 21. t. m. ob ½ 5 pop. iz mrtvaške veže Splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu

Ljubljana, dne 20. aprila 1938

Žalujoči soprog in otroci

V globoki žalosti naznanjamo pretresujočo vest, da nas je zapustila predobra mama, sestra, teta in svakinja, gospa

Alojzija Gorjup

vdova po učitelju in lastnica gostilne

ter se po kratki, mučni bolezni preselila v boljšo bodočnost. Blago pokojnico sprejmemo na njeni zadnji poti v četrtek, dne 21. aprila 1938, ob ½ 3 pop. izpred hiše žalosti na Kongresnem trgu 4, na pokopališče k Sv. Križu. — Sv. maša zadušnica bo darovana v torek, 26. aprila, ob 7 v cerkvi oo. frančiškanov.

Ljubljana, dne 20. aprila 1938

Olga Gorjupova, učiteljica, hčerka, in ostalo sorodstvo

Umrli nam je naš ljubljani soprog in stric, gospod

Ivan Nagode

zvaničnik državne železnice v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 22. aprila ob 2 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 20. aprila 1938.

Žalujoči ostali.

IX.

Zivi človek.

Donna Luisa Lagos de Adalidova, hišna gošpodinja, je imela deset let manj kakor njen mož: bila je pri šestdesetih, vendar bi lahko trdila, da še ni prišla čez petdeset, tako je bila njena koža gladka in tako svež njen smehljaj. Edino lasje, ki so bili že skoraj docela beli, so izdajali resnico, ki je sama ni z ničemer skušala prikrivati.

Prijazno je poljubila Marto in jo posadila ob sebe. Tedaj je vstopila Marija Adalidova, mati obeh otrok.

Bila je malo starejša kakor Marta. Čeprav ni bila tako lepa, kakor ona, je vendar z vsakim gibom kazala, da spada med najodličnejše ženske v prestolnici.

Sestanek Male zveze

Rim, 20. aprila. b. Tukajšnji listi beležijo vesti iz Bukarešte, da bo Svet Male zveze zasedel dne 5. 6. in 7. maja v Bukarešti. Svet Male zveze bo po poročilih listov razmatral razne mednarodne probleme in bo zavzel tudi stališče do ženskeke ustanove. Poučeni krogi trdijo, da bo Mala zveza podprla angleški predlog glede priznanja Abesinije, ker smatra le v interesu miru, da se prizna italijanski imperij. Glede Španije pa bo Mala zveza zavzela enako stališče, kakor je bilo določeno v zadnjem zasedanju Balkanskega sporazuma v Ankaru.

Iz Španije

Dol na Aran zasedena

Point du Roi, 20. aprila. AA. (Havas.) Popolna zasedba doline Aran po nacionalističnih četah je zdaj gotovo dejstvo. Že preteklo noč so oddelki nacionalističnih prednjih čet, poslani v hrib Portillon, da zasedejo to gorsko sedlo, stopili v stike s francosko obmejno stražo. Danes okoli 13 se je neki avtomobil z zastavo nacionalistične Španije ustavil sredi mesta. 15 falangistov je stopilo iz voza, da se predstavijo francoski mobilni gardi. V imenu Francove vlade je izjavil njihov poveljnik, mlad podporočnik: Prišli smo, da prevzamemo špansko obmejno postajo v dolini Aran. Naš šef je poslal tri bataljone po tisoč mož, da zasedemo dolino Aran. Naleteci nismo na noben odpor. Toda naša oborožba nam daje možnost, da požemo v beg tude, še tako žilavega nasprotnika.

Nacionalisti so stopili v stike s francoskimi oblastmi in razobesili nacionalistično špansko zastavo.

Italijanski legionarji v bojih pri Tortosi

Pariz, 20. aprila. AA. Havas poroča iz Rima: Vse časopise prinaša navdušene članke, v katerih poveljuje junaška dela italijanskih legionarjev, ki so zadržali pri Tortosi glavne oddelke republikanskih čet ter s tem nacionalistom omogočili dostop k Sredozemskemu morju. Italijanske čete — pišejo časopisi — so dosegle na španskem bojišču veliko zmagslavje. S tem je Italija, pišejo listi, dobila priznanje vsega sveta.

Po kitajskih bojiščih

Hankeu, 20. aprila. AA. (Reuter) Po kitajskih vestih so japonske čete »korakale« v mesto Lingui. V notranjosti utrjenega mesta dvajo strahoviti boji. Kitajci se prizadevajo na vso moč, da bi odbili Japonce. Vedno znova prihajajo nove kitajske čete v ogroženo mesto na pomoč hrabrim branilcem. Danes dopoldne so se začeli hudi boji za Hanguan.

Kardinal Faulhaber pri papežu

Vatikan, 20. aprila. AA. (Reuter) Papež je danes sprejel kardinala Faulhaberja, monakovskega nadškofa.

Neredi v Tunisu

Pariz, 20. aprila. AA. (DNB) V mestu Tunisu je večer prišlo do velikih পুলিশ demonstracij. Demonstranti so imeli več uporniških govorov in so metali kamenje na nekega francoskega stražnika. Več oseb je bila aretiranih. Policija je z vojaštvom izvedla racijo v domačinskih okrajih in je aretirala več ko 50 ljudi.

Maršal Budjени aretirani

Stockholm, 20. aprila. AA. (Stefani) Po brzjavki iz Moskve so zelo popularnega maršala Budjениja, ki je padel v nemilost, aretirali in ga vrgli v zloglasno ječo Lubjanko, kjer čaka z maršalom Jegorovim, da pride pred sodišče. Za njegovega naslednika je imenovan general Kljuenev.

Sport

Smuk s Triglava

Kakor smo že poročali, priredi JZSZ v nedeljo, 24. t. m., svojo poslednjo prireditev v letošnji zimski sezoni »Smuk s Triglava«.

JZSZ je do danes prejel sledeče prijave inozemskih tekmovalcev: Villi Walcha iz Arlberga, Andi Krallingerja iz Linza; za damsko konkurenco pa Helda Gödlovo in Gerdo Niesl, obe iz Innsbrucka. — Italija je prijavila Comfortolo (Milano), Sertorella (Milano), Schilliana, Cosulich, dr. Paschia, Dei Rossi Nives (Roma), Dei Rossi Gemma in Luci Schilliani, obe iz Trsta. — Češkoslovaška: Beinhauera za moško konkurenco in Beinhauerjevo, Ascherovo in Rudlovo za damsko konkurenco. Ekipe potuje pod vodstvom starega internacionalca inž. Vlado Novaka.

Pričakuje se še prijava bratov Bolgarov. Našo ekipo najboljših tekmovalcev: Heim, Praček, Stopar, Voller, Kohler, Zvan, Klein, Podkubovšek itd. bodo izpopolnili množestvo tekmovalci z Jesenice, Ljubljane, Mojstrane, Maribora, Celja in Zagreba.

Zelo zanimiva bo tekma dam, kjer se bodo zgoraj navedenim mednarodnim tekmovalkam postavile v bran naše najboljšie alpske tekmovalke: Heimova, Pračkova, Azmanova, Sulgaieva in množestvo druge odlične tekmovalke.

Odlična mednarodna konkurenca bo nudila prijateljem alpskega smučarstva največji športni užitek, saj bodo na štartu najboljši tekmovalci srednje Evrope.

Smuka je v planinah ugodna, tako da je omogočena vožnja prav v dolino. Vabimo smučarje, da se udeležijo te zadnje zimskošportne manifestacije. Cilj bo prav v dolini, tako da bo omogočeno istega dne doječi z nedeljskim jutranjim izletniškim vlakom.

Kaj pravi športni svet?

Nemški in italijanski lahkootletki pojejo na Japonsko. Ni se pričela letna sezona in že se širijo glasovi o raznih gostovanjih športnikov po tujih državah. Tako sta dobili istočasno nemška in italijanska lahkootletka zveza povabilo japonske lahkootletke zveze, da sodelujeta letošnjo jesen na nekaterih tekmovaljih na Japonskem. Nemci bodo poslali samo 10 atletov na dolgo pot, ker imajo ravno letos toliko in tako važnih srečanj, da se ne morejo odzvati vabilu z večjim

Šahovski turnir v Ljubljani

Stanje po devetem kolu

Dr. Vidmar ni mogel preprečiti prodiranja Bröderjevega prostega belega kmeta in je moral kapitulirati v 53. potezi. Tudi Preinfalk v partiji s Szabojem ni mogel zaustaviti njegovega prostega kmeta, ki se je prelevil v damo, in je zato moral Preinfalk položiti orožje.

Stanje po 9 kolu: Kostić, Szabo 7, dr. Trifunović 6, dr. Tarkower 5½, dr. Astalos 5 (1), Bröder, Pirc 5, Steiner, Vidmar ml. 4½, dr. Vidmar 4 (1), Nedeljković 3½, Foltys 3 (1), Preinfalk, Furlani, Tot 3, Šorli 1 (1).

Bolgarska gospodarstvenika v Belgradu

Belgrad, 20. aprila. AA. Včeraj sta prispela v Belgrad upravnik bolgarske narodne banke Bozilov in ravnatelj bolgarskih drž. železnice Petkov. Bozilov je bil včeraj razgovorjal z guvernerjem naše Narodne banke Radosavljevičem ter z generalnim ravnateljem te banke Protičem. Petkov se je sestel z generalnim ravnateljem držav železnice Naumovičem. Danes dopoldne je bolgarski poslanik na našem dvoru Popov priredil kosilo v hotelu Srpski kralj na čast Bozilovu in Petkovu. Na kosilu so bili tudi guverner Narodne banke Radosavljevič, glavni ravnatelj drž. železnice Naumovič ter generalni ravnatelj Narodne banke Protič, Bozilov in Petkov sta nocoj zapustila Belgrad in se vrnila v Sofijo.

Znižane voznine

Belgrad, 20. aprila. AA. Prometni minister je dovolil polovično voznino na državnih železnicač članom Penklubov iz naše države in iz tujine, ki se udeležijo 16. svetovnega kongresa Penklubov v Pragi od 26. do 30. julija t. l.

Prav tako je dovoljena polovična voznina tudi članom pokojniškega sklada državnih poštarjev, ki se udeležijo rednega letnega obnega zbora pokojniškega sklada v Sarajevu dne 5. junija.

Belgrad, 20. aprila. m. Polovična vožnja po železnicač za obisk italijanske razstave v Belgradu je podaljšana za potovanje v Belgrad do 9. maja, za vrnitev iz Belgrada pa do 11. maja.

Belgrajske vesti

Belgrad, 20. aprila. m. Belgrajska »Politika« poroča, da je bil za novega nuncija v Belgradu imenovan sedanji papeški nuncij v Chileu msgr. Ettore Felice. (Iz Vatikana doslej še ni prišla nobena uradna vest, ki bi goraje poročila belgrajskega lista potrdila. Op. ur.)

Belgrad, 20. aprila. m. V tovarni za žice, ki je last Filipoviča, je izbruhnil požar. Nastala je nevarnost, da se bo požar razširil tudi na sosedno električno centralo. Gasilci pa so požar pogasili, tako da škoda ne prekaša dveh milijonov dinarjev.

Belgrad, 20. aprila. m. Prosvetni minister bo razpisal izpopolnitev vseh praznih učiteljskih mest. Določena mesta bodo objavljena v »Službenih novinah« dne 21. t. m.

Belgrad, 20. aprila. AA. Mednarodna unija železnice bo imela svoje konference od 12. do 24. maja t. l.

Belgrad, 20. aprila. AA. Minister za socialno politiko Dragiša Cvetković ne bo sprejemal v četrtek, petek in soboto 21. do 23. t. m.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Zagreb, 20. aprila. b. Naš znani slovenski slikar Božidar Jakac je priredil v Ulrichovem salonu razstavo portretov in pokrajinskih slik iz Slovenije, Dalmacije, Norveške in Amerike. Med portreti so razstavljene slike dvorne dame ge. Šverljugove in savskega bana dr. Ružiča. Razstava bo trajala do 1. maja in vzbuja veliko zanimanje.

Huda nesreča v zagorskem rudniku

Ljubljana, 20. aprila.

Danes ob 9. dopoldne so pripeljali v Ljubljano z vlakom 31 letnega rudarja Josipa Podjeba iz Zagorja. Tega je med delom v jami zasulo. Tovarši so ga z velikim naporom rešili izpod plasti zemlje. Podjeb je dobil pri nesreči hude notranje poškodbe. Na glavnem kolodvoru ga je prevzel reševalni avto, ki ga je pripeljal v bolnišnico.

G. Tumpej zopet poražen

Maribor, dne 20. aprila.

Tumpejevim dosedanjim porazom se je zdaj pridružil še nov. Kreditna zadruga uslužbencev drž. železnice, ki ima svoj sedež v Mariboru v Tattenbachovi ulici, in ki ji načeluje g. Rudolf Tumpej, železniški uradnik v pok., je vložila proti Francu Breclju, mizarju drž. žel., in Francu Artiču, bivšemu žel. kontrolorju v Mariboru, tožbo zaradi klevete po š. 301./III kaz. zak., katero naj bi obdolženca zagrešila s tem, da sta uslužbencem Nabavljalne zadruge v Mariboru svetovala, naj ne nalagajo svojega denarja v tem zavodu, ker da bo kmalu propadel, da je imel že dvakrat revizijo, da je nekdo pred revizijo knjige skril, da se je tako izognil posredicam, in naj tisti uslužbenci, ki imajo pri tem zavodu posojila, posojila takoj vrnejo in nemudoma odpovedo članstvo, ker zavod slabo stoji ozir bo propadel.

Iz obrazložitve obtožnice je bilo takoj videti, da ni šlo za spor z zadrugo, marveč za spor med skupino g. Tumpeja in inž. J. Grudna. Obtožnica namreč izrecno navaja, da je l. 1934 prišlo med obema skupinama do hudih političnih bojov, v katerih sta se obtoženca pridružila skupini inž. Grudna ter skušala onemogočiti g. Tumpeja.

Obtoženca sta po svojem zastopniku vložila dokazni predlog, v katerem sta inkriminirane žalitve zanikala, odnosno za svoje trditve nastopila dokaz resnice in opravičevalne zmote. Po končani preiskavi, v kateri je bilo zaslišanih okoli 30 prič, pa sta oba obtoženca predvsem vložila ugovore, katerim je apelacijsko sodišče ugodilo ter odločilo, da se obtožba Kreditne zadruge proti Breclju in Artiču ne dopusti, kazensko postopanje popolnoma ustavi in Kreditna zadruga uslužbencev drž. žel. obsodi, da mora trpeti vse stroške postopanja in obtožencema povrniti vse njune stroške.

S to odločbo je zopet končana ena izmed mnogih Tumpejevih tožb z njegovim popolnim porazom v veliko veselje vseh tistih železnice.

Višnja gora

V katoliško vero je prestopil Ramo Šabanović, doslej islamske vere. Prišel je iz Bosne kot delavec v Višnjo goro, kjer se mudi že leto dni. Prišel je v župnišče prosit za pouk v katoliški veri. Po polletni pripravi se je odločil za prestop v katoliško vero. Pri sv. krstu si je izbral ime Jožef. Za botra si je izbral g. kaplana. Bil je krščen na veliko soboto. Med sv. mašo je prejel sv. obhajilo skupaj z g. botrom. Ljudje so bili ginenji, ko so gledali krst in sv. obhajilo. — Na velikonočni ponedeljek je bil bila določena druga cerkvena slovesnost: blagoslovitev vogelnega kamna nove cerkve sv. Antona na Vel. Loki. Važani so že postavili križ in mlaje na kraju, kjer bo stala nova cerkev. Slavnost pa je preprečil sneg, ki je padel kar ves dan. Zato je blagoslovitev preložena na belo nedeljo ob 4. popoldne. Pri blagoslovu igra višnjegorska godba za svečanost primerne pesmi.

Kranjska gora

Že nekaj časa prihajajo v naše letovišče Nemci iz rajha v posameznih skupinah, ki ostajajo tukaj 10—14 dni. So večinoma kvalificirani delavci, ki si lahko privoščijo odmor (Kraft durch Freude) zlasti pri nas, ko žive tako rekoč zastoj glede na visoki tečaj nemške marke. V pretežni večini so smučarji, ki obiskujejo naše planinske koče, katere so vse oskrbovane. Da spoznamo naše običaje in našo pesem, jim je priredilo tukajšnje

Table-tenis turnir

II. propagandni table-tenis turnir SK Mladike bo v nedeljo, 24. t. m., pod pokroviteljstvom bana g. dr. Marka Natlačenca. — Za ta turnir vlada veliko zanimanje ter so že dole številne prijave zagrebških klubov. Poleg ličnih pokalov bodo tudi številna praktična darila, izmed katerih so trdke: Jugoslovanska knjigarna, Alpina in Spectrum ista že podarila, več drugih trdk pa je obljubilo še pokloniti primerna darila.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Stužbeno iz SO pri LNP. Plenarni sestanek vseh ljubljanskih sodnikov bo v petek, 22. t. m. ob 19.30 v prostorih restavracije Smanji. Udeležba je obvezna za stalne in začasne sodnike. Tajnik.

Kajak klub Ljubljana obvešča svoje članstvo, da bo jutri, v četrtek, 21. t. m., ob 20 v restavraciji pri »Sokolcu, Pred Škofjo, članski sestanek, na katerem bomo razpravljali o udeležbi naših tekmovalcev na internacionalni jakaj-salom tekmi v Breslauu.

Kapetan KKL poziva vse one nočlane, ki imajo kajak čoli ali pa tudi se ter se zanimajo za kajak šport, da se gornjeje sestanka udeležijo.

Smučarski klub Ljubljana. Sestanek damske sekcije je v petek ob 19.30 v damski sobi kavarne Emone. Važno! Zato vse in točno!

Razpis

za II. propagandni table-tenis turnir SK Mladike pod pokroviteljstvom g. bana dr. M. Natlačenca, dne 24. aprila 1938.

Turnir se igra po pravilih JTTZ 4 aprila 1938 in sicer od 9 dalje. Mostvene partije na 2 v soboto od 19—22. Turnir se igra v dvoranah SK Mladike v Sal. Mladinskem Domu na Kodeljevem. Nastopijo lahko vsi klubi in igralci, ki so članjevi v JTTZ. Igra se po pravilih JTTZ z Nov Villi žogičami. Discipline: a) Single gospodov, prijavine 15 din. b) Single juniorjev (letnik 1922 in manj), prijavine 10 din; c) Mostva, prijavine 30 din. — Prijave s prijavinami se pošljejo do petka, 22. aprila, na naslov SK Mladike, Ljubljana, Kodeljevo. Vsi igralci, ki si so prijavili, morajo brez pogojno plačati prijavino, ne glede na to, ali igrajo ali ne. Zrebanje bo v petek v Sal. Mlad. Domu na Kodeljevem ob 19.30. — Vse discipline se igrajo po čistem oči sistema in sicer single gospodov best of five, ostale discipline pa do finala best of three, finale pa se odigra kot pri single gospodov. Motivira igrajo po Davis-cup sistemu (posamezne igre best of three, mostvo tvorita dva igralca single in double part). — Protiosti se avajujejo le v pisni obliki, najpozneje pol ure po partiji s priloženo kaveljo 30 din. — Če se pa vrne, če se protesta ugotovi. — Nagrade: Prvi v disciplini a) b) prejme prehodni pokal g. bana dr. M. Natlačenca, drugi pa prehodni pokal g. barona Kodoljeva. Vsi igralci se prehodni. V trajno last se ga lahko osvoji, če se zmaga trikrat zaporedoma ali petkrat v presledkih. Ostali plastrani prejmejo razna darila. — Igralci morajo biti vodstvu turnirja na razpolago.

Turnirski komite:

Predsednik: Ogorelec Albin, preds. SK Mladike, člana komiteta: g. dr. Tome Alojzij, ravn. S. M. Domu in g. Novak Ludvik. Vodja turnirja: Kocmur Al., na mostnik Krečo Dušan. Zapisnikar: Pečnik Jože. Blagajnik: Beve Vido. Delegata Zveze in vrhovnega sodnika bo določila JTTZ.

"To hranilo za polt z 'Biocelom' JE USTVARILO ČUDEŽ NA MOJEM OBRAZU" pravi sestra pomočnica.

UČINEK je bil prav gotovo čudovit. V nekaj dneh sem opazila, da male brazde in gube izginejo. V nekaj tednih sem bila videti za deset let mlajša. Biocel — mi pravi doktor — je iznajdba znamenitega profesorja dunajskega vseučilišča. Zdjaj ga vsebuje sleherna tuba rožnate kreme Tokalon. Uporabljajte to kremo vsak večer, belo kremo Tokalon pa zjutraj. Po taki uporabi bo bleda, vela polt zablestela v novi mladostni živahnosti: napravite svojo polt jasno, svežo, čvrsto — in jo rešite gub in drugih nedostatkov.

pevsko in glasbeno društvo »Cecilijs« brez praznike dvoje koncertov oziroma akademij, katere so pa posetili tudi domačini v takem številu, da je bila društvena dvorana obakrat razprodana. Prvi koncert na veliko noč je bil namenjen domačim gostom, drugi, na velikonočni ponedeljek, pa blejskim. Predsednik Lavtžar je pozdravil goste velike sosedne države v nemščini in jim opisal ter razložil namen in pomen prireditve. Društveni moški, mešani in ženski zbor je zapel nekaj najlepših naših pesmi in izvajal tri narodne venčke. Pevci so prikazovali snubitev, »štranganje«, sprejem neveste na novem domu in končno vaški koncert. Bilo je ploskanja in odobravanja nič kolkoli, zlasti še, ker je bila vsa pevška družina v slikovitih gorenskih narodnih nošah. Na vabilo Nemcev se je odzval ves zbor in predvajal v Zoretovi dvorani domače plese, vmes pa nastopal z umetno in domačo pesmijo. Vžgala je ponovno večno lepa »Naza« v planinski raj. Bili so lepi prazniki in želimo si več takih dni. Nemci so se pa lahko prepričali, na kako visoki kulturni stopnji je naše ljudstvo.

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 21. aprila: 12. Operetni napavi (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14. Napovedi — 18. Pevski koncert (Radijski orkester) — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rud. Kolarik) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Minister za ljudsko telesno vzgojo — 19.50 Deset minut zabave (g. F. Lipah, član nar. gled.) — 20. Pevski kvartet »Fantje na vasi«, vmes plošče — 21. Prensiz iz Benetk: »Don Carlos« (Verdi) — 22. Napovedi, poročila — 22.50 Poročila o šahov. turnirju.

Drugi programi

Četrtek, 21. aprila: Belgrad: 20. Zbor, 21. Pasijonska igra — Zagreb: 20. Belgrad, 21. Verdijeva opera »Don Carlos« (iz Benetk) — Praga: 19.30 Pihla, 20.05 Igra, 21.05 Orkester in klavir, 22.49 Jugoslovanska pesni — Pariz: 30. Pevska gl. — 22. Szymanowskega koncert — Sofija: 17.30 Bachove skladbe, 18.30 Cerkv. obradi — Budimpešta: 19. Cig. ork., 21.15 Beethovne sonate, 22.05 Plošče, 23.15 Cig. ork. — Italijanske postaje: I. skupina (421. 304 in 283 m): 17.15 Klavir, 21. Igra, nato ples. gl. — II. skupina (366. 369 in 263 m): 17.15 Vok. konc., 21. Verdijeva opera »Don Carlos« — III. skupina (492. 372 in 221 m): 19.30 Radijska fantazija, 20.30 Variete, 21.35 Klavir, 21.45 Landierja, 22. Ples. gl. — Dunaj: 19.10 Operetna gl., 20. Dunajski večer, 22.30 Zab. gl. — Königsberg: 19.10 Plesni večer — Lipsk: 19.10 Operetna gl. — Frankfurt: 19.20 Stara in nova italijanska gl. 20.20 Brahmov koncert. — Monakovo: 19.10 Gencejeva opereta »Sovražnik glasbe« — Sottens: 20. Operna gl., 20.45 Popevke, 22. Dunajska gl., 22.35 Plesna gl. — Paris Radior: 20.30 Opera — Lyon: 20.30 Aubertjeva opera »Fra Diavolo« — Strasbour: 20.30 Massenetova opera »Notredamski zvonar«.

Za Jegličev akademski dom

so darovali: Mestna občina Maribor 200.000 din (ki jih bo izplačevala v obrokih); mestna občina Ljubljana 100.000 din (drugič po 100 tisoč din); Kutnar J., župnik, Razbor pri Zid. mostu 10 din; Schauer A., župnik, Koprivnik pri Kočevju 20 din; Klek J., župnik v p. Crenšovci 20 din; Kosta A., krojač, Ljublj. 50 din; dr. Janšič I., Sv. Peter v Sav. dol. 100 din; Plevnik A., kaplan, St. Janž na Dr. p. 20 din; Lovšin I., župnik, Planina pri Rakeku 50 din; Fantek F., duhovnik, Senkovturn 20 din; Strmšek Fr., Smihel, p. Mozirje 20 din; Sešek I., kaplan, Smartin pri Kranju 80 din; Pušnjak B., Apače 50 din; Sestre križniškega reda, Vol. Nedelja 100 din; Kodrič I., provizor, Plošče 20 din; Kodrič J., župnik Sv. Rupert v Slov. gor. 10 din; Lesar J., javni notar, Brežice 100 din; dr. Jereb F., javni notar, Radče 100 din; Weiha M., župnik, Skale, Velenje 10 din; Zaleto Fr., žganjekuha, St. V. n. Lj. 100 din; Lom F., župnik, Smarje pri Jelšah 10 din; dr. Vrabar M., stolni prot. Maribor 40 din; Lipič F., Brežice ob Savi 100 din, dr. J. Prešek, Brežice 50 din; Orehar A., kaplan, Mengoš 10 din; Kat. prosv. društvo Kranjska gora 20 din; Rožman J., župnik v Zavodnem 20 din; Webbe D., advokat, Novo mesto 100 din; Jerič I., dekan, Turnišče 100 din; Balnač Fr., Bled 500 din; Barle J., Maribor 100 din; Roškar M., župnik, St. Hl. p. Misljine 30 din; Glenski I., župnik, Apače 20 din; Oblak Val., župnik, Preška 50 din; Musa A., župnik, Vitanje 20 din; Kanec, samostan, Studenci pri Mar. 10 din; Rihar M., dekan, Kamnik 20 din; Klemenčič A., župnik, Središče 20 din; Sem J., kaplan, Ribnica na Poh. 10 din; župni nadz. trg. Guštan 15 din; Laura M., Sv. Benedikt v Slov. gor. 5 din; občina Slovenske gradce 200 din; Kocjančič A., župnik, Prihova 20 din; Gorjčan J., župnik, Spitališ 10 din; Petter A., kaplan, Smartno ob Paki 50 din; Cuderman K., Hotič-Litija 25 din; Franke I., župnik, Zagorje 50 din; Čadež V., župnik, Mekinje, p. Kamnik 30 din; Skof F., Sv. Anton v Slov. gor. 10 din; Havelski F., konces. elektroteh. v Ljublj. 25 din; Vavpotič F., župnik, Doble 15 din; Praifar F., župnik, Velosovo 50 din; Plešek J., dekan, Jarenina 20 din; Čebasček J., župnik, Sv. Miklavž, Laško 30 din; občina Smarjeta 50 din; Stuhce F., župnik, Sv. Jurij ob Ščavnici 10 din; Božjak J., župnik, Zreče 100 din; sestre Križevniškega reda, Muretni 10 din. (Dalje prihodnje)

Za birmo...
Darilo za celo
življenje

CHRONOMETRE
ELECTION

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentovanski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Hišnica
Išče službo v Ljubljani. — Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 6234. (a)

Zastopstvo
za dravsko banovino sprejem. Ponudbe poslati na upravo »Slov.« pod »Uspehi« št. 6233. (a)

Služkinja
vešča tudi šivanja, išče službo v Ljubljani, tudi h krojaštvu. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Uboji« št. 6230. (a)

Potnik
ki potuje po Sloveniji — išče zastopstvo dobrodošle. — Prezame tudi zastopstvo manufakture ali spekerije. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 6233. (a)

Službodobe

Krojaškega pomočnika
mladega, takoj sprejem. Kosmač Franc, Slovenski Javornik. (b)

Izveščana stenotipistinja
se sprejme za celodnevno zaposlitev za dobo 2 mesecev. Vpoštev pridele prvovrstna moč. — Nastop takoj. Pisemne ponudbe na Zvezo trgovskih združenj. Trgovski dom v Ljubljani.

Novo došli klavirji

»Stingl« pri M. Bäuerle,
Maribor, Gosposka ulica št. 56

Štev. 1693-1938.

Razpis

Občina Kamnik oddaja v zakup mestno kopalnico v Kamniku z buffetom za dobo od 1. maja 1938 do 30. aprila 1939.

Pogoji so na vpogled v občinski pisarni v Kamniku.

Uprava občine Kamnik, dne 19. aprila 1938.

Trstje

za strope iz naj-
boljšega materiala.
vezano s pobakreno
žico izdeluje in
dobavlja

Jos. R. PUH, Ljubljana
zaloge parketov

Gradaška ulica 22 Telefon 25-13

20% popusta

na vse damske plašče, kostume, krila in bluže, boljše in vsakdanje obleke, jutranje in pisarniške halje, otroške obleke i. t. d. nudi

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Razpis

Razpisuje se služba organista in cerkovnika župnije Boštanj. (b)

Dekle, pridno in vestno
stanujoče v Ljubljani — sprejem za raznašalko. Prednost imajo one s kollesi. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 6204. (b)

Fotografski pomočniki!
2 laboranta, 2 negativ in pozitiv retušerja in enega aparaterja za atelje, takoj sprejem. Foto Lončarevič Belgrad, Terazije 32. (b)

Sposobno frizerko
išče frizerski salon za vse ondulacije, za takoj. Naj se javi na naslov: Bogdan Čučkovič, frizerski salon, Tivat — Boka Kotorska. (b)

Knjigovodjo
korespondenta, mlajšega, s prakso, sprejme večje podjetje v Ljubljani. Znanje srbohrvatskega in nemškega jezika pogoj. Nastop službe po dogovoru. — Ponudbe z opisom dosedanjega službovanja na upravo »Slovenec« pod »Industrija« št. 5824. (b)

Močnega fanta

za vrtnarska dela, sprejem. Maks Krajnc, vrtnar Ruše. (b)

Prodamo

Gnoj
poceni napredaj. Strelška ulica 26. (l)

Novosti vseh oblačil
sport, kamgarn obleke, perilo itd. — najceneje! Presker, Ljubljana. (l)

KOLESA

najnoviji letošnji modeli v največji izbiri že od Din 550.— naprej.

Nova trgovina
Ljubljana - Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

»Premier« patent. šotor
Za vse ljubitelje lepe prirode zanimiva tehnična novost. Razstava pri »Interpromet«, Florjanska ul. 26.

Parketni odpadki
in odpadki od žage, popolnoma suhi, so najcenejše kurivo. Ivan Šiška, tovarna parketov, Metelkova 4. Telefon 22-44. (l)

Svetovne znane nemške znamke

»BRENABOR« dvokolesa
petkrat kromirana in odporno emajlirana, s nezlomljivim okvirjem dobiti po ugodnih obročnih odplačilih pri trdki KLEINDIENST & POSCH Maribor, Aleksandrova 44.

Padavica (epilepsija)

krči, živčne bolezni in pomanjkanje spanja. — Zanesljivi in najboljši uspehi so se dosegli z uporabo skozi trideset let preizkušene

»Epilepsana«

Pobližnja navodila daje lekarna Flöster, Ostijek III.

Pouk

Inštruktorja
Srednje tehnične šole — stavbne stroke — sprejem. Vodnatska št. 2, pritličje. (u)

Zasluzek

2500 din potrebujete
da zaslužite 1000 din doma. Dopise: »Anos«, Maribor, Orožnova 6. Priložite znamko! (z)

Posrestva

Mlin
prodam ali dam v najem. Josipina Seseč, Preserje 1, Radomlje. (p)

Ugodna prilika!

Zaradi nesreče prodam na prometnem kraju na deželi posestvo s trgovino in gostilno. Zajamčen promet letno en milijon dinarjev. Cena 280.000 din, potrebna gotovina 100—150.000 din ostanek na dolgoročno izplačilo. Informacije pri g. E. Resman, Ljubljana — Florjanska ulica 22. (p)

Vnajem

Mlekarno
v centru oddam. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 6239. (n)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje
s pritliklami, takoj oddam. Ižanska cesta, nova hiša zraven mitnice. Ogleda se po 7 zvečer. (b)

Razno

Deklico, 5 let staro
dam za svojo. Naslov v upravi »Slovenec« Maribor št. 693. (r)

Milostljiva!

Vaš krizni plašč že poletje shranimo, obenem izvršimo potrebna popravila za polovično ceno. Plačljivo šele jeseni ob prevzemu. — ROT, krznarstvo, Ljubljana, Mestni trg št. 5 — telefon 20—05. (r)

Denar

350—400.000 din posojila
tudi v knjižnicah Ljudske posojilnice ljubljanske — iščem. Jamstvo vknjižba na prvo mesto neobremene hiše. Naslov in pogoje poslati upravi »Slovenec« pod »Dobre obresti« št. 6238. (d)

Bančno kom. zavod - Maribor

Aleksandrova cesta št. 40 kupi takoj in plača najbolje

HRANILNE KNJIZICE
bank in hranilnic
VREDNOSTNE PAPIRJE
3% obveznice, bone ter srečke, delnice itd.
VALUTE VSEH DRZAV
PRODAJA SREČK
državne razr. loterije

Kupimo

Seno
sladko, polsladko, vagon-ske pošiljke, garantirana teža 9.000 kg, kupim — Kirbiš, Celje (k)

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Pohištvo

Spalnica
polno vezana, orehova, politirna, 7900 din, s 5 letno garancijo. Tovarna Malenšek, Celovška cesta 238. 4

Auto-motor

Avtomobili
»Chevrolet« poltovorni, zaprti, »De Soto« 4 sedežni, odprti, »Opel« 4 sedežna limuzina, »Citroen« 7 sedežni odprti — ugodno napredaj. Poizve se pri Splošni trgovski d. z o. z., Tyrševa cesta 33, Javna skladišča.

KUPUJTE SLOVENE
IN ZAHTEVAJTE GA POVSOD

Molitvenike vseh vrst • Rožne vence
Verižice in svetinje • Mirtine
venčke in šopke • Trakove
Sveče • Ročne torbice

za prvoobhajance in birmance

nudi najceneje trgovina

H. NIČMAN

LJUBLJANA, Kopitarjeva ul. 2 • Telef. 40-01

Obiščite pomladanski beograjski sejem

od 30. aprila do 9. maja 1938.

Največja jugoslovanska revija domače in svetovne proizvodnje. Najpopolnejša razstava poslednjih tehničnih pridobitev v industriji. Največja izbira.

Pojasnila daje Uprava beograjskega sejma — Sejmische — Poštni predal 538 — Telef. 28-526, 28-8-2.

50% popusta na železnih in ladjah.

»SLOVENE«, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Zapustila nas je naša nadvse ljubljena soproga, mamica, gospa

Ana Sluga roj. Kužnar

soproga vlakovodje državne železnice v pokoju

Pogreb blage pokojnice bo v četrtek, 21. t. m. ob ½ 5 pop. iz mrtvaške veže Splošne bolnišnice na pokopališču k Sv. Križu

Ljubljana, dne 20. aprila 1938

Zalujoči soprog in otroci

V globoki žalosti naznanjamo pretresujočo vest, da nas je zapustila predobra mama, sestra, teta in svakinja, gospa

Alojzija Gorjup

vdova po učitelju in lastnica gostilne

ter se po kratki, mučni bolezni preselila v boljšo bodočnost. Blago pokojnico sprejmemo na njeni zadnji poti v četrtek, dne 21. aprila 1938, ob ½ 3 pop. izpred hiše žalosti na Kongresnem trgu 4, na pokopališču k Sv. Križu. — Sv. maša zadušnica bo darovana v torek, 26. aprila, ob 7 v cerkvi oo. frančiškanov.

Ljubljana, dne 20. aprila 1938

Olga Gorjupova, učiteljica, hčerka, in ostalo sorodstvo

Hugo Wast:

26

Zlato večnega Juda

Marta je pozabila na coctail. To so bile misli Mauricia Kohena, samo izražene z večjo brezobzirnostjo. Dejala je mirno:

»Ta knjiga ni potvorba.«

»Ne. Zares ne.«

»Toda je do smrti dolgočasna. Kaj če bi govorila o čem drugem?«

»Počakaj še malo. Hočeš slišati nekaj tako prevejanega, kakor bi si tega ne bil zmožen izmisliti noben kristjan? Poslušaj te izreke:

»Da dosežemo večino, bomo dali volivno pravico vsem brez razlike razreda in stanu.

Vsi veste, kako strahotna je za odlične ljudi misel, da ne sme biti med družbenimi razredi nobene razlike.«

»Vendar,« je posegla vmes Marta, »saj to ni nič drugega kakor načelo o volivni pravici, kakor ga izjavljate tu. Kaj hočete trditi, da je enakost vseh ljudi judovska, ne krščanska misel?«

»Ne. Krščanska misel je misel o enakosti posebnih osnovnih človeških pravic: pravica do življenja, do družine, do svobode, do vzgoje. Judovska zamisel pa je volivna enakost: prav toliko velja glas buenosaireskega nadškofa ali vsučiliškega rektorja kakor glasovi ubijalcev, roparjev in zvodnikov. Isto veljavo ima glas izobraženega človeka, ki ve, zakaj voli, in glas nepismenega, ki se prodaja za čašo vina.«

»A kaj briga Jude, ali se kristjani vladajo tako ali tako?«

»O, briga jih. Njim gre za to, da si krščanski narodi izberejo take oblike vladavine, ki jih privedejo do brezvladja in do revolucije. Ali ti preseda, da me moraš poslušati?«

»Poslušati tebe, ne, pač pa sionske modrijane.«

»Klub temu poslušaj vsaj ti to, kar lahko

spraviš v zvezo s tistim, kar smo dopoldne slišali od profesorja Rama.«

»Ničesar se ne spominjam.«

»Mill Morton je dejal, da krize ne bodo rešili gospodarski, marveč alkimisti, kakršen je Julius Ram, ki spreminja svinčev v zlato. In tvoj oče je pri tem prebledel, kakor da bi mu bil kdo prerezal vrat.«

»In govore Zapiske kaj o tem?«

»Da. Pripovedujejo, kako je moči povzročiti krize z odličnim in izrazito judovskim sredstvom: z zlatom. »Povzročili bomo vesoljno krizo,« pravijo, »z zlatom, ki ga imamo vsega v rokah.« In na drugem mestu bereš v Zapiskih: »Posrečilo se nam je povzročiti krizo s tem, da smo potegnili denar iz obtoka.« Verjamem, da se ti vse to zdi enoparvo, pa saj imaš v žilah judovsko kri.«

Marta se je začela smejati.

»Rad bi me pohujšal, namesto tega me pa navdajaš s ponosom nad tem, da sem Judinja.«

»Pripravila je drugi coctail. Potem je sedla po strani na naslanjač in čakala, kdaj bo konec tega branja.«

»Torej poslušaj, kako so ti Zapiske pred tridesetimi leti naznanjali sedanjo krizo: »Veste, da je zlato bilo v pogubo državam, ki so ga izvolile za gospodarja. Zakaj zlato ne more zadovoljiti vseh ljudskih potreb, zlasti zato ne, ker smo mi napeli vse sile, da se ga polastimo in da ga potegnemo iz obtoka.« V letu Baselskega kongresa je bila ta napoved prezgodnja. Zdelo se je, da bogastva narodov v zlatem denarju ne more prenesti in uničiti nič. Danes pa vidimo, kako se uresničuje modrost teh gospodov s Siona in vidimo, kako globoka resnica je v nasprotujočih si besedah Mila Mortona: krizo bodo končali alkimisti.«

»Zakaj alkimisti?«

»Zato: če jim uspe, da bodo izdelovali umetno zlato, mu bodo vzeli redkost, ki mu daje veljavo in povzroča, da se hočejo ljudje za vsako ceno priklopiti do njega.«

»Ah! Če hoče to izumeti, mora biti veleum. Danes pa veleumov ni nikjer razen med Judi. In nemogoče je, da bi Jud razglasil izum, ki nasprotuje koristi njegovega ljudstva. Julius Ram je Jude! To živahno dokazovanje je učinkovalo na Adalida.«

»Že vidim, da te je Kohen izpreobrnil.«
Vrata v knjižnico so se s sunkom odprla in vstopilo je dvoje otrok z angleško vzgojiteljico. Bila sta najmlajša Adalidova vnuka, ki ju je imel najrajši; otroka njegovih hčere.

Nista poznala Marte in sta že hotela pobegniti. Ded je zaprl knjigo in prijel ti dve živi cvetki za roke:

»Kaj je? Kaj se me bojiš?«
Sluga je naznanil, da je kosilo pripravljeno. Odšli so v jedilnico.

Blumenova hči je poznala hišo, a ni zaradi tega nič manj občudovala starinskega in bogatega odličja soban, po katerih so šli.

»Krasna je tvoja hiša!«

Adalid ji je zašepetal na uho:

»Tu bom priredil velik ples... Prideš? Razunam nate.«

Plesi, ki so jih prirejali Adalidovi, so bili na glasu. Marta je nekoč slišala, da so dajali ob takih prilikah nič manj kakor petdeset tisoč pesosov za cvetje in za šampanjec. Potemtakem govorenje, da je Fernando Adalid na koncu, ni moglo biti osnovano.

Adalid je uganil njene misli in je smeje se razlagal:

»Vsi lastniki zemlje imamo zdaj težke čase. No, pa jaz sem se svojih težav že rešil. Ne pripoveduj tega očetu, toda na vrtu imam nekaj ton svinca od stare plinske napeljave, ki smo jo odstranili in razumem?«

»Ne razumem nič.«

»Ti si prav! Julius Ram mi jih bo spremenil v zlato. Gram zlata velja štiri pesose, kilogram štiri tisoč, tona štiri milijone...«

»Kako so tvoji računi veseli...«

»Potem bom priredil velik ples, da se posvelimo za konec krize... Ne verjameš? Pojdi z menoj.«

Odvedel jo je na huerto, krasen vrt sredi stavb. Vrt je bil nagosto nasajen s sadnim drevjem in s cvetočim rastlinjem. V nekem kotu, ki ga je skrival grm hortenzij, je ležal velik kup zvitičevinah cev, ki se že leta in leta ni nihče zmenil zanje.

»Vidiš? Julius Ram bo tu dobil dovolj svinčevine.«

Marta se je zasmejala, vendar se ni mogla iznebiti čudnega nemira.

Vrnila sta se v jedilnico. Ko sta šla mimo telefona, se je Adalid ustavil, zaprosil za zvezo s svojo banko in naročil, naj pošljejo naslov Juliusa Rama in ga pokličejo ob petih popoldne v banko.

»Hočem govoriti s tem človekom. Boš že videla, Marta. Možiček, ki je romal po vseh buenosaireskih bankah in beračil za posojilo desetisoč pesosov, da bi rešil svojo hišico iz krepiljev upnikov... bo nazadnje pognal na kant tvojega očeta.«

IX.

Zivi človek.

Donna Luisa Lagos de Adalidova, hišna gospodinja, je imela deset let manj kakor njen mož: bila je pri šestdesetih, vendar bi lahko trdila, da še ni prišla čez petdeset, tako je bila njena koža gladka in tako svež njen smehljaj. Edino lasje, ki so bili že skoraj docela beli, so izdajali resnico, ki je sama ni z ničemer skušala prikrivati.

Prijazno je poljubila Marta in jo posadila ob sebe. Tedaj je vstopila Marija Adalidova, mati obeh otrok.

Bila je malo starejša kakor Marta. Čeprav ni bila tako lepa, kakor ona, je vendar z vsakim gibom kazala, da spada med neodolicejše ženske v prestolnici.